

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

Šemsudin Mujanović

ZADOVOLJSTVO ŠPORTNIH PEDAGOGOVI IN POLOŽAJ ŠPORTNE
VZGOJE NA OSNOVNIH TER SREDNJIH ŠOLAH V SLOVENIJI

Magistrska naloga

Ljubljana 2009

Izjava

Magistrska naloga *Zadovoljstvo športnih pedagogov in položaj športne vzgoje na osnovnih ter srednjih šolah v Sloveniji* je rezultat lastnega raziskovalne dela.

Šemsudin Mujanović

POSVETILO

*Nalogo posvečam svojim dvema otrokoma, Lani in Niku, in svoji življenjski
sopotnici Sandi – tistim, ki jih imam neizmerno rad.*

ZAHVALA

Rad bi se zahvalil svoji mentorici prof. dr. Mojci Douponi Topič in somentorici prof. dr. Marjeti Kovač za vse nasvete pri izbiri literature in izdelavi naloge, prof. dr. Marku Krevsu za nasvete pri izdelavi anketnega vprašalnika in pri kontroli obdelave podatkov, sodelavki Nataši Hribar za temeljito lektoriranje, sodelavki Andreji Kušar za kontrolo prevoda izvlečka, vsem sodelujočim športnim pedagogom, ki so si vzeli čas in izpolnili vprašalnik, in vsem ostalim, ki ste na kakršen koli način pripomogli k izdelavi te magistrske naloge.

IZVLEČEK

V nalogi smo predstavili trenutno stanje zadovoljstva športnih pedagogov, položaj športne vzgoje v slovenskem šolskem sistemu ter razlike v položaju in zadovoljstvu med učitelji/profesorji športne vzgoje, ki učijo na osnovnih oziroma srednjih šolah. Anketni vprašalnik, ki je bil izdelan izključno za to raziskavo ter predhodno testiran v pilotski študiji, smo poslali na 40% vseh osnovnih in srednjih šol v Sloveniji (172 popolnih osnovnih in 52 srednjih šol) in sicer na vsako šolo tri vprašalnike. Anketirali smo v mesecu januarju in v prvi polovici meseca februarja 2008, anketni vprašalnik pa je pravilno izpolnilo in vrnilo 334 športnih pedagogov (58,1 % moških in 41,9 % žensk; 60,8 % iz osnovnih in 39,2 % iz srednjih šol), ki so bili v šolskem letu 2007/2008 zaposleni na osnovnih in srednjih šolah v Sloveniji. Podatki so bili obdelani s statističnim paketom SPSS for Windows (verzija 16), hipoteze so bile testirane s T testom za neodvisne vzorce, z enofaktorsko in dvofaktorsko analizo variance in diskriminantno analizo. Hipoteze smo sprejemali oziroma zavračali s stopnjo tveganja $\alpha = 5 \%$. Najpomembnejše ugotovitve raziskave so: 1) športni pedagogi v Sloveniji v večini spremenljivk izražajo zadovoljstvo, zadovoljstva ne izražajo le z normativi za velikost vadbene skupine, 2) položaj športne vzgoje v šolskem prostoru je dober in enakovreden ostalim predmetom, 3) položaj športnih pedagogov je dober in enakovreden v primerjavi z drugimi učitelji/profesorji, 4) obstajajo razlike med zaposlenimi v osnovnem šolstvu in srednjem šolstvu, ko primerjamo prej naštetе dejavnike in 5) obstajajo razlike v zadovoljstvu športnih pedagogov glede na to, če je ravnatelj šole po izobrazbi tudi športni pedagog.

KLJUČNE BESEDE: športni pedagogi, zadovoljstvo, športna vzgoja, položaj.

ABSTRACT

In this research paper there are represented current status of physical education teachers' satisfaction at work in 18 different variables, position of physical education in the Slovenian school system and the differences between the physical education teachers in primary school and physical education teachers who work in secondary schools. The questionnaire was made exclusively for this research and it was earlier tested in the pilot study (N=49). In order to obtain the representative sample the questionnaire was sent to the 40 % of all primary and secondary schools in Slovenia (172 primary and 52 secondary schools), three questionnaires to each school. The inquiry was performed in January and in the first half of February 2008, at the end of February we received 334 correctly fulfilled questionnaires (58,1 % males and 41,9 % females; 60,8 % from primary and 39,2 % from secondary schools) from the physical education teachers, all employed at primary or secondary schools in Slovenia in the school year 2007/2008. Quantitative data were analysed using the Statistical Package for the Social Sciences for Windows (version 16). For testing hypotheses there were chosen Independent samples T test, one-way and two-way ANOVA and discriminant analysis as the most appropriate method for purposes of this study. Hypotheses were accepted or rejected with alpha mistake 5 %. The most important findings of this research are: 1) physical education teachers in Slovenia in general are satisfied, only dissatisfaction is shown with class size normatives, 2) position of physical education in school system is good and equal compared with other school subjects, 3) position of physical education teachers is good and equal compared with other teachers, 4) there are some differences in satisfaction and position between physical education teachers working in primary and those working in secondary schools and 5) there are some differences in work satisfaction between teachers who have a physical education teacher for a principal and those where a principal is another subject teacher.

KEY WORDS: physical education teachers, satisfaction, physical education, position.

KAZALO

1.0 UVOD	9
2.0 TEORETIČNA IZHODIŠČA.....	11
2.1 Kratek zgodovinski pregled športne vzgoje v šolskem sistemu pri nas	11
2.2 Položaj športne vzgoje v svetu in v Evropi	13
2.3 Položaj športne vzgoje v Sloveniji	17
2.4 Razlikovanje v spolu in stopnji izobrazbe športnih pedagogov.....	20
2.5 Zadovoljstvo športnih pedagogov	21
2.6 Stres kot najpomembnejši dejavnik slabšega zadovoljstva ljudi na delovnih mestih	27
4.0 CILJI IN HIPOTEZE	35
4.1 Cilji.....	35
4.2 Hipoteze.....	35
5.0 METODE DE LA	36
5.1 Vzorec merjencev.....	36
5.2 Opis spremenljivk	37
5.3 Merilni postopki (pogoji izvedbe meritev in pridobivanja rezultatov)	39
5.4 Metode obdelave podatkov	40
6.0 REZULTATI OBDELAVE PODATKOV Z RAZPRAVO.....	40
6.1 Zanesljivost anketnega vprašalnika.....	40
6.2 Splošni podatki iz vprašalnika	42
6.3 Razlike med osnovnošolskimi in srednješolskimi športnimi pedagogi	48
6.4 Porazdelitev spremenljivk, vključenih v analize.....	100
6.5 Predstavitev rezultatov testiranih hipotez.....	102

6.5.1 Hipoteza 1: položaj predmeta športna vzgoja glede na druge predmete je na osnovnih šolah enakovrednejši kot na srednjih šolah.	102
6.5.2 Hipoteza 2: položaj športnih pedagogov je na osnovnih šolah boljši in bolj cenjen kot pa na srednjih šolah.	103
6.5.3 Hipoteza 3: športni pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, so bolj zadovoljni, kot športni pedagogi, ki delajo na srednjih šolah.	104
6.5.4 Hipoteza 4 : na šolah, kjer je ravnatelj športni pedagog, so športni pedagogi bolj zadovoljni.	106
6.5.5 Hipoteza 5: športni pedagogi (moški) so bolj zadovoljni kot športne pedagoginje (ženske).	108
6.5.6 Hipoteza 6 : športni pedagogi, ki so zaposleni za nedoločen čas, so bolj zadovoljni od tistih, ki so zaposleni za določen čas ali za polovični čas.	111
6.5.7 Hipoteza 7: športni pedagogi, ki delajo na manjših šolah (kjer je manj zaposlenih), so bolj zadovoljni od tistih, ki delajo na večjih šolah (kjer je več zaposlenih).	113
6.5.8 Hipoteza 8: moški športni pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, so bolj zadovoljni kot ženske športne pedagoginje, ki so zaposlene v srednjih šolah.	116
6.5.9 Hipoteza 9: merjenci se razlikujejo in jih lahko ločimo s pomočjo linearne kombinacije spremenljivk v tiste, ki delajo na osnovni, in tiste, ki delajo na srednji šoli.	118
7.0 SKLEP	124
8.0 VIRI	125
9.0 PRILOGA: VPRAŠALNIK	135

1.0 UVOD

Hoditi v službo z veseljem je najverjetneje želja vsakega odraslega posameznika. Če te na delovnem mestu čaka prijazno in spodbudno okolje, če se s sodelavci dobro razumeš, če vodstvo opazi tvoje dobro delo, potem zagotovo tudi rezultati dela ne morejo izostati. V učiteljskem poklicu pa je to še toliko bolj pomembno, saj delamo z mladimi, še ne izoblikovanimi osebnostmi.

Vloga učitelja se na splošno spreminja in postaja zahtevnejša. Učitelj naj bi pri pouku upošteval hitro širjenje obsega in zastarevanje znanja, splošno dostopnost znanja po zaslugi informacijsko-komunikacijske tehnologije, nova spoznanja na področju učnih metod in strategij učenja ter razlike v stilih poučevanja. Okoliščine, v katerih deluje, niso lahke. Omenimo naj pritiske, ki jih prinašajo naraščajoča tekmovalnost (med učenci, šolami in celo nacionalnimi šolskimi sistemi), uveljavljanje tržnih mehanizmov, finančna racionalizacija in razne preнове kurikulumov.

Na drugi strani postajajo učenci vse bolj raznoliki (multikulturalnost, socialna razslojenost, integracija učencev s posebnimi potrebami ...) in težje obvladljivi (porast nasilja, zasvojenosti, nižanje učne motivacije ...).

Športni pedagog¹ je torej precej zahteven poklic, saj zahteva širok spekter znanj, ki jih je potrebno ves čas dopolnjevati. Poleg tega pa mora biti oseba, ki se odloči delati z mladimi na športnem področju, socialno in moralno neoporečna, fleksibilna, polna energije, mladim naj bi predstavljala odličen vzgled.

Pri svojem delu se športni pedagogi srečujejo z raznimi dejavniki, ki vplivajo na njihovo delo, kot so organizacijska klima, delovni pogoji, nagrajevanje dela ... Nekatere izmed njih smo želeli v tej nalogi raziskati in preveriti njihov vpliv na zadovoljstvo športnih pedagogov in položaj športne vzgoje v šolskem prostoru.

---

¹ Športni pedagog je izraz, ki je zelo razširjen in se pogosto uporablja, vendar ni uradni izraz. Po definiciji poklicev in v zakonodaji se uporablja izraz učitelj športne vzgoje, ki označuje osebo, ki poučuje predmet športna vzgoja. Po končanem višješolskem študiju so diplomanti pridobili naziv predmetni učitelj športne vzgoje, po končanem univerzitetnem študiju pa naziv profesor športne vzgoje. Izraz športni pedagog zajema oba prej naštetata naziva in zaradi pogostnosti uporabe, ga bomo v nadaljevanju naloge kljub neuradnosti uporabljali, saj s tem izključimo iz obravnave učitelje razrednega pouka, ki v osnovni šoli v prvem in drugem triletju tudi poučujejo športno vzgojo.

Položaj športne vzgoje v primerjavi z drugimi predmeti je ena izmed neznank, ki nam vzbuja zanimanje. Pojavljajo se namigi, da na nekaterih šolah kljub zakonskim določilom in kvalitetnemu strokovnemu delu, še vedno obravnavajo t. i. »vzgojne« predmete (likovna, glasbena, tehnična, športna vzgoja) kot manjvredne v primerjavi z akademskimi predmeti (matematika, fizika, jeziki) (Hardman in Marshall, 2000). Pogosto imajo občutek manjvrednosti tudi učitelji/profesorji, ki poučujejo »vzgojne« predmete. Vendar Adler (1999) pravi, da imajo manjvrednostni kompleks vsi nevrotični ljudje, za katere je značilno, da živijo v razmerah, v katerih čutijo, da njihovo življenje ne more biti koristno, in postavljajo meje svojim naporom in dejavnostim. Ampak manjvrednostni kompleks ni potrebno vedno obravnavati kot nekaj slabega, saj človeka notranje motivira in spodbuja k izpopolnjevanju samega sebe in s tem k neki večji vrednosti (Adler, 1999).

V nalogi bodo predstavljene ugotovitve v zadovoljstvu športnih pedagogov, njihovem položaju med kolegi učitelji v zbornici ter statusu športne vzgoje v primerjavi z drugimi šolskimi predmeti.

2.0 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1. Kratek zgodovinski pregled športne vzgoje² v šolskem sistemu pri nas

Resnično rojstvo šolstva na tleh današnje Slovenije, ki je pomenilo šolstvo za vse (vse v avstro-ogrskem cesarstvu) se je zgodilo pod okriljem Marije Terezije in Jožefa II. v 19. stoletju. Veliko zaslug pa je imel tudi profesor na dunajski Orientalski akademiji Blaž Kumerdej, ki je močno zagovarjal pouk v materinščini (Cimperle in Vovko, 1987).

Seveda je kmalu svoje mestu v šolstvu dobila tudi telovadba, ki pa je bila neobvezen, fakultativen predmet. Šolski zakon iz leta 1869 je določil obvezen pouk telovadbe v osnovnih in učiteljskih šolah; realke so prav tako dobile to določilo in nekoliko kasneje tudi meščanske šole. V začetku je bila telovadba obvezna za dečke in deklice, po letu 1883 pa so jo dekletom ukinili. Spet so jo dovolili po letu 1901, vendar je bilo sodelovanje deklet prostovoljno (Doupona Topič, 2004; Stepišnik, 1968). Telovadba je bila (nek) nov predmet, ki si še ustvarja svoje mesto med drugimi šolskimi predmeti. Posledica ohlapnosti predmetnikov in učnih načrtov ter možnosti, da so na šolah te ure uporabili tudi za kak drug premet, je bilo dejstvo, da telovadba do leta 1914 v nobeni izmed avstrijskih dežel ni resnično zaživela.

V literaturi lahko zasledimo, da je bila športna vzgoja, telesna vzgoja ali če uporabimo še starejši izraz, fizkultura, obravnavana drugače in sicer iz popolnoma razumljivih razlogov. Že samo dejstvo, da je kot predmet prišla v šolske zakone in predmetnike dokaj pozno, da je imela neprimerne pogoje za delo in neustrezne pripomočke, da ni imela priročnikov ter da so v samih začetkih ta predmet poučevali strokovno neustrezni posamezniki, je že dovolj tehten razlog za manjvredno obravnavanje (Stepišnik, 1968).

---

² Današnji šolski predmet športna vzgoja je imel v preteklosti različna imena: telovadba, telesna vzgoja, fizkultura.

K negativnem odnosu je doprineslo predvsem pomanjkanje ustreznih »učilnic« za športno vzgojo, pogosto spreminjanje števila ur, ki so bili dodeljeni temu predmetu in pomanjkanje ustrezno izobraženega kadra za poučevanje. Temu je bil kriv že predvojni (2. svetovna vojna) šolski sistem z značilno povezanostjo s telovadbo in odklonilnim stališčem do športa, ki ni zadovoljeval potreb in je zaostajal v razvoju tako pri nas kot tudi na tujem (Stepišnik, 1968).

Vse do leta 1871 je športno vzgojo na šolah poučeval dobesečno kdor koli. Telovadni pouk je vodil učitelj, ki je v najboljšem primeru spoznal telovadbo v kakem telovadnem društvu. Na uradniški lestvici je v tistem času poklic telovadnega učitelja zaostajal za položajem poklicev, za katere je bila potrebna srednješolska izobrazba (Doupona Topič, 2004).

Za učitelje telovadbe je leta 1873 prevzela skrb univerza. V Gradcu so vpeljali dveletni tečaj, prvo visoko šolo za telesno kulturo pa so ustanovili v Berlinu leta 1920. Vsem zagovornikom športne vzgoje v šolah je bilo jasno, da je potrebno delati predvsem na izobraževanju strokovnega kadra, če želimo enakovredno obravnavanje (v primerjavi z drugimi predmeti). Po 2. svetovni vojni je bilo vloženo ogromno dela in tako je bila jeseni leta 1946 ustanovljena prva kadrovska šola na Slovenskem za področje športa: Zavod za fizkulturo. Potem je šel razvoj preko Oddelka na Visoki pedagoški šoli in preko Inštituta za telesno vzgojo do Visoke šole za telesno kulturo, ki je bila ustanovljena 7. julija 1960 v Ljubljani (Stepišnik, 1968).

Čeprav je v letih od ustanovitve pa vse do danes, ko se imenuje Fakulteta za šport, ta organizacija izšolala ogromno kvalitetnega kadra, in se vseskozi dokazovala ter se še vedno dokazuje skozi raziskovanje in strokovno delo na vseh športnih področjih, je očitno nekakšen negativni prizvok glede vrednosti predmeta na nekaterih šolah ostal. Najverjetneje kot posledica inercije iz preteklosti.

2.2 Položaj športne vzgoje v svetu in v Evropi

Na generalni konferenci UNESCA v Parizu leta 1978 so sprejeli ustanovno listino o športni vzgoji in športu (International Charter for Physical Education and Sport), kjer je v prvem členu zapisano, da ima vsako človeško bitje osnovno pravico do športne vzgoje in športa. V drugem členu pa so nacionalne agencije poklicane, da promovirajo in poskrbijo za športno vzgojo v smislu ustvarjanja ravnotežja in krepiteve vezi med fizično aktivnostjo in drugimi komponentami izobraževanja. Na veliko začudenje Hardman in Marshall (2000) ugotavljata, da so le dvajset let kasneje nekatere države (že ali pa so v postopku) v kurikulumih zmanjšale število ur, namenjenih športni vzgoji.

Po podatkih raziskave Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki je bila izvedena v letih 1998 in 1999, je položaj športne vzgoje v svetu v nevarnosti. Ogrožajo ga pogoste spremembe kurikulumov, nedorečenosti v smislu financ, zagotavljanju materialnih pogojev in kadrov, pa tudi sam dvom o prihodnosti predmeta. Čeprav je v t. i. razvitem svetu položaj nekoliko boljši, se te ugotovitve nanašajo kar na vse kontinentalne regije (Hardman in Marshall, 2000). Čeprav je v Evropski uniji stanje precej boljše kot v svetovnem povprečju, tudi v naši neposredni okolici stanje ni zadovoljivo. Hardman (2007) v obsežni študiji, kjer ugotavlja trenutno stanje športne vzgoje v državah članicah Evropske unije, ugotavlja, da so med posameznimi članicami zelo velike razlike.

Raziskava Mednarodnega olimpijskega komiteja (1998 – 1999) ugotavlja, da je v globalnem pogledu športna vzgoja prepogosto izključena iz učnih načrtov. Kar 29 % vprašanih je odgovorilo, da se ure, namenjene športni vzgoji, pogosto prerazporedijo oziroma razdelijo drugim, »pomembnejšim predmetom« (Hardman in Marshall, 2000). Regije (ali celine), ki najbolj izstopajo v neizvrševanju zakonskih določil, so pričakovano Afrika, Azija, centralna in južna Amerika in južna Evropa (brez mediteranskih držav). 100 % pa je športna vzgoja vključena v programe, tako kot to narekujejo predpisi, le v centralni in vzhodni Evropi (Hardman in Marshall, 2000).

Število ur, namenjenih športni vzgoji v predmetnikih, je zelo različno od države do države. V 56 % držav je skupno dejstvo, da imajo enako število ur, namenjenih športni vzgoji, skozi celotno šolanje, medtem ko v preostalih 44 % držav omenjajo, da imajo sistem šolanja, kjer se število ur manjša skladno s povečevanjem starosti otrok (Hardman in Marshall, 2000). V večini primerov se proti koncu šolanja (zadnje leto) športna vzgoja kar ukine, da imajo otroci več časa za pripravo na zaključne izpite ali pa je udeležba pri športni vzgoji neobvezujoča.

V večini držav v zadnjih letih poročajo o zmanjševanju števila ur, namenjenih športni vzgoji. Tako poročajo iz Švedske, Finske, Avstrije, Nizozemske, Irske in Portugalske (Hardman in Marshall, 2000; Hardman, 2007). V povprečju se je v Evropski uniji v zadnjih petih letih zmanjšalo število minut, namenjenih športni vzgoji, in sicer s 121 minut tedensko v letu 2002 na 109 minut v letu 2007 za osnovne šole in s 117 minut tedensko v letu 2002 na 101 minuto v letu 2007 v srednjih šolah (Harman, 2007). Tudi Slovenija pri tem ni izjema. Dijaki v nekaterih novo sprejetih tehniških in poklicnih programih imajo že uro športne vzgoje manj na teden (Kovač, Jurak, Starc in Strel, 2007). Kako se bo izvedla prenova v gimnazijah, ki še poteka, pa še ni znano.

Omeniti je potrebno, da je priporočilo pristojnih služb v EU, naj države članice iz sedanjega stanja (ki naj bi bilo 120 minut na teden) poskušajo povečati aktivnost mladih v šolah na 180 minut tedensko. Tudi zaradi tega je nujno, da se v EU institucionalizira nekakšen nadzor, ki bo preverjal dejansko stanje. Trenutno je Svet Evrope sprejel kot prioriteto izvedbo vseevropske študije o stanju športne vzgoje vsakih 5 let (Hardman, 2007). Vsaka država članica pa naj bi ustanovila svoj center za spremljavo šolske športne vzgoje.

Z zmanjševanjem števila ur športne vzgoje v šolskih programih pa se hkrati povečuje odstotek otrok s prekomerno telesno težo in odstotek debelih otrok. V Evropski uniji jih je takih že 22 milijonov, do leta 2010 pa naj bi se to število povečalo še za 1,3 milijona (Blokland, 2008). Blokland (2008) trdi, da se je s tem problemom potrebno spoprijeti čim prej, že v rani mladosti, saj je takrat veliko večja možnost uspešne rešitve. Podobne trende sta Hardman in Marshall (2000) opazila tudi na Japonskem, Novi Zelandiji, Združenih državah Amerike in Braziliji. Dobro znana dejstva pa so, da prekomerna telesna teža ali debelost močno povečata možnost za

obolelostjo kardio-vaskularnega sistema, pojav metaboličnega sindroma, splošne bolehnosti v otroštvu, ter seveda nekatere psihološke tegobe otroštva in adolescence, kot sta depresija in nagnjenost k samomoru (Hardman, 2007).

Vsesplošni problem mladine v razvitem svetu je debelost in zmanjšanje stopnje fizične aktivnosti mladih. Kot omenja večina učiteljev športne vzgoje je glavno vodilo našega poklica usmerjati mlade, da bodo vzljubili gibanje in ga ohranjali v kasnejših letih, v letih, ko zapustijo obvezno šolanje (Graber, Locke, Lambdin in Solomon, 2008). Ta na prvi pogled ne tako zahtevna želja postaja iz dneva v dan vedno težja naloga.

Enačenje športne vzgoje z drugimi predmeti je zakonsko potrjena v 86 % vseh držav, ki so bile vključene v svetovno študijo (Hardman in Marshall, 2000). Zaskrbljujoč podatek pa je, da dejansko stanje ni takšno, kot ga narekujejo zakoni. Odgovori anketirancev kažejo, da je na globalni ravni kar 57 % primerov, kjer opažajo manjvrednost športne vzgoje v primerjavi z »akadetskimi« predmeti. Podobno kot pri vključevanju športne vzgoje v šolske programe je tudi na področju enakovrednosti predmeta najboljši položaj ravno v Evropi.

Pogosto poročajo o odpadanju ur športne vzgoje v času pred izpiti, zelo velik odstotek vprašanih pa poroča o zelo nizki akademski vrednosti predmeta. Te ugotovitve potrjuje tudi raziskava v Avstraliji, ki je pokazala, da je športna vzgoja v šoli obrobni predmet z zelo slabim statusom, pa tudi slabim statusom učiteljev športne vzgoje (Macdonald in Brooker, 1997). Podobne so ugotovitve tudi na Novi Zelandiji in skoraj celi Afriki (Hardman in Marshall, 2000). Yiallourides (1998) ugotavlja, da ima na Cipru športna vzgoja na osnovnih in srednjih šolah nižji status od drugih predmetov, ravno tako pa delo športnih pedagogov ni dovolj spoštovano. V Kuvajtu (Behbehani, 1992) pa je športna vzgoja kot predmet celo izginila s končnih šolskih spričeval.

V raziskavi so tudi povprašali tri zelo pomembne skupine (ravnatelje, druge učitelje in starše) o njihovem odnosu do športne vzgoje. Na globalni ravni so kljub prej navedenemu ravnatelji in starši večinoma naklonjeni športni vzgoji, medtem ko so drugi učitelji v večini neopredeljeni ali pa nenaklonjeni športni vzgoji. Najslabše stanje se je, zanimivo, pokazalo v Kanadi, kjer ni niti en odstotek ostalih učiteljev naklonjenih športni vzgoji in le 15 % ravnateljev je naklonjenih

športni vzgoji (Hardman in Marshall, 2000). Zopet so najboljši rezultati glede naklonjenosti športni vzgoji v centralni in vzhodni Evropi, srednjem Vzhodu in Oceaniji (pri vseh čez 60 % podpore ravnateljev in staršev in okrog 30 % podpore ostalih učiteljev).

Starši oziroma bodoči starši v Sloveniji so izjemno naklonjeni vključevanju svojih otrok v športne dejavnosti. Kar 95 % staršev trdi, da bi svojega otroka usmerili v športno dejavnost, če bi si otrok to želel (Kovač, Starc in Doupona Topič, 2005). Strel, Jurak in Kovač (2003) ugotavljajo tudi, da otroci in mladostniki ter njihovi starši zelo visoko vrednotijo športno vzgojo. Po pomembnosti jo uvrščajo takoj za matematiko, materni in tuji jezik. Oboji menijo, da ima izjemen pomen za uspešnost v nadaljnjem življenju, za mlade pa je najpriljubljenejši šolski predmet v osnovni in srednji šoli (Strel idr., 2003). Na mnenje mater o pomembnosti športne vzgoje ima zelo velik vpliv pogostejše ukvarjanje žensk s športom. Le-to je mnogokrat ključno pri vključevanju otrok v šport (Doupona Topič, 1996).

Hardman in Marshall (200) sta preverjala tudi finančno konstrukcijo in ugotovila, da se ujema z zmanjševanjem števila ur, namenjenih športni vzgoji. V prej omenjenih državah, kjer so zabeležili zmanjševanje števila ur športne vzgoje v predmetnikih, je opaziti finančne omejitve oziroma zmanjševanje proračuna. V povprečju je to opaziti kar pri 60 % vseh državah, vključenih v študijo, najbolj pa v Kanadi (86 %), centralni in latinski Ameriki (80 %), severni Evropi (71 %) in Aziji (66 %).

Podobne težave se pojavljajo, ko se preverja stanje opreme in pripomočkov za izvajanje pouka športne vzgoje. Na globalni ravni poročajo o kar 69 % neustreznih oziroma neprimernih prostorih in opremi za športno vzgojo. Najslabše pogoje za delo imajo v centralni in latinski Ameriki, kjer so kar vsi (100 %) vprašani odgovorili, da imajo neprimerne pogoje za delo, najbolj pa je v severni Evropi (52 % jih ima primerne in ustrezne pogoje dela) (Hardman in Marshall, 2000). Doecke (1998) poroča, da imajo na Papui Novi Gvineji športni pedagogi od opreme le eno žogo za odbojko, eno žogo za košarko in ponekod še eno žogo za nogomet.

Hardman in Marshall (2000) sta se dotaknila tudi izobrazbe športnih pedagogov. V ustanovni listini UNESCA je v 4. členu zapisano, da morajo športno vzgojo voditi ustrezno kvalificirane

osebe s primerno stopnjo specializacije. Dejansko stanje pa je seveda zelo različno: od 81 % ustrežno izobraženih v ZDA, 69 % ustrežno izobraženih pedagogov v centralni in vzhodni Evropi, pa do 14 % v Aziji in 9 % ustrežno šolanih športnih pedagogov v Afriki. V poročilu raziskave je omenjeno, da pouk športne vzgoje pogosto izgleda le kot nadzirana igra otrok.

Primernost programov usposabljanja za športne pedagoge je sporno v mnogih državah (Hardman in Marshall, 2000). Tako meni tudi Oxley (1998) za angleške učitelje športne vzgoje. Pravi, da je večina osnovnih programov usposabljanja učiteljev športne vzgoje neprimernih za njihovo prihodnje delo. Primernost programov so ugotavljali tudi v avstralski državi Viktoriji. Pričakovanja, da bodo bodoči učitelji športne vzgoje imeli potrebno širino in ustrezna poglobljena znanja o športu, niso bila dosežena (ACHPER, 1997).

Občasno poročajo tudi o pretirani angažiranosti športnih pedagogov v želji, da ustvarijo bodoče športne šampione. Nekateri učitelji športne vzgoje so svoje poslanstvo napačno razumeli in pogosto uporabljajo ure športne vzgoje kot dodatne treninge za nekaj izbrancev. Hardman in Marshall (2000) opozarjata, da se še vedno dogaja, da učenci sedijo na urah športne vzgoje, medtem ko se učitelj ukvarja z najbolj nadarjenim učencem (o tem poročajo iz Kanade, Indiane, Bahamov, Avstralije).

Čeprav moramo ostati optimistični, žal kar 31 % vseh, ki so odgovarjali, meni, da je v prihodnosti obstoj športne vzgoje vprašljiv (Hardman in Marshall, 2000).

2.3 Položaj športne vzgoje v Sloveniji

Pomembnost predmeta za ohranjanje fizičnih sposobnosti otrok in mladine je večkrat dokazana, a žal s strani vodilnih na državni ravni pogosto spregledana. Strel s sodelavci (2003) že vrsto let opozarja, da so otroci in mladina v zadnjem desetletju veliko izgubili na splošni vzdržljivosti, na vzdržljivosti rok in ramenskega obroča ter da vztrajno pridobivajo podkožno maščevje. Večina otrok se giblje le na urah športne vzgoje in smiselno bi bilo omogočiti, da so jo deležni vsakodnevno, ne pa ji dodeliti še manj ur v predmetnikih (Kovač idr., 2007). Izvršilna oblast izvaja varčevalne ukrepe na področjih, kjer je to nesmiselno. Močno upamo, da ne bomo šli v

korak z razvitim svetom tudi na tem področju, saj v tujini poročajo o zaskrbljujočih podatkih, da ima že tretjina otrok prekomerno telesno težo (npr. v ZDA). Kjer koli so zmanjšali ure športne vzgoje ali pa jo celo ponudili le fakultativno, se je močno povečal delež prekomerno težkih/debelih. Število ur bi se moralo povečati vsaj na 180 minut tedensko (Evropska listina³; Hardman, 2007), saj ima dokazano pozitivne učinke na ohranjanje zdravja in sekundarno socializacijo naših zanamcev (Jurak idr., 2002).

Hardman (2007) ugotavlja, da je tudi Slovenija med tistimi državami Evropske unije, ki je v kurikulumih zmanjšala čas, namenjen športni vzgoji. V povprečju so vse države Evropske unije, kljub priporočilom o najmanj 120 minutah športne vzgoje, ki naj se čimprej in čimbolj približa 180 minutam tedensko, čas, namenjen športni vzgoji v predmetnikih, zmanjšale za nekaj minut.

Na finančnem področju je torej tudi pri nas, kot tudi v mnogih evropskih državah, opaziti varčevalne ukrepe. Opaziti je tudi, da stopnja financiranja Nacionalnega programa za šport (2000) nikoli ni višja od 50 % (Hardman, 2007) načrtovanega proračuna za otroški in mladinski šport, v letu 2007 pa je znašal le 36 % (Kovač idr., 2007). Pri vprašanju vključevanja oseb s posebnimi potrebami pa so podatki zelo različni in odvisni od šole do šole, čeprav je tudi naša država omenjena kot ena izmed tistih, ki kronično ne namenja dovolj sredstev za otroke z različnimi stopnjami invalidnosti (Hardman, 2007).

V poročilu Hardmana (2007) pa smo omenjeni kot država, v kateri je omogočeno mladim športno udejstvovanje oziroma tekmovanje v različnih športnih panogah (v kar 20-ih).

Tudi izobraževanje športnih pedagogov v Sloveniji je v evropskem povprečju in v nobeni izmed preverjenih postavk ne izstopamo od drugih evropskih držav. Kot navaja Hardman (2007) imamo primeren sistem izobraževanja kadrov na področju poučevanja športne vzgoje in ravno tako imamo ustrezen sistem dodatnega strokovnega spopolnjevanja.

---

³ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. Novembra 2007 o vlogi športa v izobraževanju. Dostopno na svetovnem spletu dne 19.1.2009 na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:282E:0131:0138:SL:PDF>

Glede ustreznosti telovadnic in opreme je Slovenija (v svetovnem merilu) med državami z najboljšimi pogoji dela (Hardman in Marshall, 2000). Dejansko so pogoji dela za pouk športne vzgoje ustrezni na praktično vseh osnovnih šolah v Sloveniji in v večini srednjih šol, kjer pa iz opravičljivih razlogov ni tako, pa športna vzgoja gostuje v prostorih, ki so primerni za izvajanje pouka (fitnesi, bazeni, zunanja igrišča ...).

Ljudje, ki delajo z mladino, morajo imeti poleg ustrezne strokovnosti in znanj s področja pedagogike, didaktike, sociologije ter psihologije v sebi tudi t. i. »smisel za delo z otroki«. Le takšne osebe so potencialni kandidati za prave športne pedagoge. Šele idealna kombinacija vseh teh naštetih dejavnikov bo imela za logično posledico resnično dobrega športnega pedagoga.

S prizadevnim in strokovnim delom so športni pedagogi pripomogli k temu, da je športne vzgoja najbolj priljubljen predmet na šoli (Jurak, Kovač in Strel, 2002). Priljubljenost predmeta je velika tako med fanti kot dekleti, tako na razredni kot tudi na predmetni stopnji osnovnega šolstva. Vzroke za tolikšno priljubljenost gre iskati v pozitivnih izkušnjah otrok s poukom športne vzgoje.

Pomembno vlogo pri takem rezultatu priljubljenosti predmeta igrajo zagotovo tudi športni pedagogi. In prav te neprecenljive izkušnje, ki so jih otroci deležni pri pouku športne vzgoje in so zelo pomembne za sekundarno socializacijo, predstavljajo pomemben razlog za ohranjanje ali boljše, za izboljševanje položaja športne vzgoje znotraj šolskega kurikulumu (Jurak, Kovač in Strel, 2002).

Naš skupni namen in seveda cilj mora biti, da v šolskem sistemu dela čim več ustrezno strokovno izobraženih pedagogov, ki bodo svoje navdušenje prenašali na mlade ter jih spodbujali k zdravemu načinu življenja in aktivnemu preživljanju prostega časa. Priznati moramo, da je to poslanstvo iz dneva v dan težje, saj je moderna družba preplavljena z dobrotami in ležernostjo. Ampak tega se ne smemo ustrašiti, temveč nam mora to predstavljati dodaten izziv pri našem delu.

2.4 Razlikovanje v spolu in stopnji izobrazbe športnih pedagogov

Vseskozi je bila prisotna tudi velika razlika med vključevanjem žensk v poklic športnega pedagoga. Logično bi bilo pričakovati enako razmerje med učiteljicami in učitelji športne vzgoje, tako kot je tudi razmerje med učenkami in učenci oziroma dijakinjami in dijaki. Temu seveda ni tako, saj so nesorazmerja v spolu učiteljev in profesorjev športne vzgoje tako v osnovni kot tudi v srednji šoli očitna. Doupona Topič (2004) ugotavlja, da je bilo leta 1988 zaposlenih v šolah veliko več moških športnih pedagogov, čeprav so ženske bolj izobražene. V osnovnih šolah je bilo kar 78 % žensk s 7. stopnjo izobrazbe, medtem ko je pri moških ta odstotek le 62. Na srednjih šolah je bilo pred 20 leti zaposlenih le dobra četrtina žensk. Na fakultetah je ta odstotek še slabši, saj na univerzi poučuje športno vzgojo le 20 % žensk (Doupona Topič, 2004). Tem višji položaj je v družbi, večja je verjetnost, da ga bo zasedel moški. Temu dejstvu potrjujejo tudi naslednji statistični podatki: v osnovnem šolstvu dela 97,4 % učiteljic (povprečje v EU je 84,1%), v srednjih šolah je zaposlenih 64,4 % profesorice raznih predmetov (v EU je ta odstotek 56,7%), v višjem in visokem šolstvu pa je predavateljic le 33,5 % (v EU pa ta odstotek znaša 40%) (Vir: SURS, 2007⁴).

Glede na splošno izrazito žensko strukturo v učiteljskem poklicu, predvsem na osnovnih in tudi na srednjih šolah, je pri poučevanju športne vzgoje razmerje med spoloma neprimerljivo boljše. K temu pripomore tudi priporočilo, da naj učence športno vzgojo poučuje moški športni pedagog, učenke pa športna pedagoginja (Kovač in Novak, 2006).

Že v pilotski študiji (N=49) se je pokazalo, da je število športnih pedagoginj na šolah le dobrih 40 %. Izobrazbena struktura pa govori v prid ženski populaciji, saj imajo vse ženske učiteljice športne vzgoje, zaposlene na srednjih šolah, 7. stopnjo izobrazbe, na osnovnih šolah pa imata le dve 6. stopnjo izobrazbe. Pri moških je tistih s 6. stopnjo izobrazbe precej več (14 %), med njimi je tudi eden z le 5. stopnjo izobrazbe.

---

⁴Dostopno na svetovnem spletu dne 5.12. 2008 na http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1183, SURS, oktober 2007.

Kljub dejstvu, da živimo v modernem času in prostoru, kjer bi bilo razumno pričakovati, da razlikovanja med spoloma ni, se le-to še vedno dogaja. Kar nekaj avtorjev to potrjuje s svojimi raziskavami (Doupona Topič, 2004; Nicaise, Coggerino, Fairclough, Bois in Davis, 2007; Waddington, Malcolm in Cobb, 1998; Webb in Macdonald, 2007).

Na Novi Zelandiji je opaziti zanimiv trend, da število moških učiteljev na šolah vsakoletno pada in je že na precej kritični ravni (Cushman, 2005). To se dogaja tudi drugod v razvitem svetu. Razlogi so zelo kompleksni, a eden izmed njih je tudi ta, da je poklic pedagoga precej razvrednoten in v družbi nepriznan v zadostni meri. To seveda ne sme biti razlog, da se bo delež žensk povečeval; delež žensk bi moral biti večji, vendar nikakor zaradi tega, ker poklic športnega pedagoga postaja manj zanimiv za moške.

Želimo si, da poklic športnega pedagoga ostane uveljavljen, ustrezno vrednoten ter osebno spodbuden, saj so to osnovni pogoji, da si bodo teh delovnih mest želeli najboljši kadri, ki bodo še dodatno prispevali k priznanosti in uveljavljenosti poklica.

2.5 Zadovoljstvo športnih pedagogov

Obstaja cela kopica definicij zadovoljstva pri delu, ki so si precej podobne, a večina avtorjev se strinja, da je zadovoljstvo kompleksen in multidimenzionalen pojav. Spector (1997) pravi, da lahko zadovoljstvo razumemo v dveh pogledih: eden so globalni občutki glede službe oziroma dela, drugi pa se kaže v odnosih do različnih pogledov na službo oziroma delo. Zadovoljstvo pri delu se doseže, ko pri svojem delu zadovoljuješ vse potrebe, povezane z delom samim.

Z veseljem hoditi v službo ter biti s svojim delom zadovoljen je zagotovo pogoj, da bi delavec dal res vse od sebe. Če si zadovoljen, ustrezno motiviran, če delaš v ustreznih delovnih pogojih, če dobiš pozitivno povratno informacijo o svojem delu, potem si seveda na pravi poti, da bo rezultat dela dober. To je pomembno v vseh poklicih, še posebej pa v tistih, kjer imamo opravka z ljudmi, in še posebej, če so to mladi. Vpliv, ki ga športna vzgoja na mladino nedvoumno ima, mora biti ustrezen in tudi zato je to zelo odgovoren poklic.

Zadovoljstvo pri delu je zelo pomembno vprašanje v večini uspešnih podjetij v gospodarstvu, pomembno pa postaja tudi v javnem sektorju.

Čeprav raziskave dokazujejo nujnost gibanja človeka in je to dejstvo sprejeto že pri večini ljudi, nekateri sodelavci še vedno ne vidijo uporabnosti športne vzgoje kot predmeta. Mnogi dejavniki vplivajo na zadovoljstvo športnih pedagogov, le-to pa mora biti na ustrezni ravni, saj mora biti človek, ki opravlja ta poklic, na prvem mestu zadovoljen. Samo kadar zaposleni opravlja svoje delo z veseljem in zadovoljstvom in ob tem uresničuje svoje poklicne ambicije, mu to delo daje občutek kompetentnosti in učinkovitosti.

Koustelios in Tsigilis (2005) menita, da je potrebno v raziskovanju zadovoljstva in izgorelosti uporabiti multivariantne metode obdelave, saj sta zadovoljstvo in izgorelost multidimenzionalna in kompleksna konstrukta. Večina vzrokov ima multiplo posledico in večina posledic ima multipli vzrok.

Področja, ki ga raziskujemo v tej nalogi, se je dotaknil Cankar (1985), vendar je bil pri njegovi nalogi poudarek na raziskovanju učiteljevih pedagoških lastnosti in kvalitet. Razlika je tudi v tem, da so bili anketirani učenci, v našem primeru pa smo anketirali športne pedagoge.

Mnogi, predvsem starejši kolegi, imajo težave pri svojem delu, ki so vezane na sisteme vzgoje. Vsi poznamo dokazano neuspešen koncept permisivne vzgoje, preveliko svobodo otrok, nedoločanje mej otrokom, pomanjkanje časa staršev za vzgojo otrok, zato se nekateri kolegi zatekajo k avtoritativnemu stilu vodenja ur, ki pa je na žalost preživeti. Vsi dobro vemo, da so navade železne srajce in zelo težko naredimo premike, predvsem v svojih glavah. Ogromno se govori o demokratični vzgoji, ki naj bi bila primerna za demokratične družbe, dejstvo pa je, da je za demokracijo potrebna zrelost, ki pa ni logična popotnica čisto vsakega posameznika. Še posebej mladega posameznika ne.

Harris, Halpin in Halpin (1985) ugotavljajo, da doživljajo višji stres učitelji z avtoritarnim načinom vodenja razreda. Ti učitelji v primerjavi s svojimi humanistično usmerjenimi kolegi kot

bolj stresne zaznavajo naslednje dejavnike: strokovno neustreznost, odnos ravnatelj – učitelj, dajanje navodil učencem in delovno preobremenjenost.

Na humanistično usmerjene učitelje, za katere je značilno, da so usmerjeni k posamezniku, da se pri svojem delu prilagajajo potrebam učencev in da se zavzemajo za odprto, dvosmerno komunikacijo z učenci, delujejo stresogeno, zlasti nespoštljiv odnos učencev do njih. Na direktivno oziroma avtoritarno usmerjene učitelje, za katere je značilno nenehno nadzorovanje vedenja učencev, brezoseben odnos do učencev, enosmerna komunikacija, nezaupanje do učencev in usmerjenost k moraliziranju in kaznovanju, pa delujeta stresogeno zlasti nepozornost in nedelavnost učencev (Friedman, 1995).

Učiteljski poklic je tak, da zahteva konstantno spremljanje novosti na vzgojno-izobraževalnem področju in hkrati stalno strokovno spopolnjevanje. Vedno višje zahteve družbe so pripeljale tudi do novih konceptov poučevanja, saj zastareli avtokratični način ni dajal dovolj dobrih rezultatov. Ko državljani vladajo v demokraciji, med drugim določijo tudi to, kako se bodo vzgajali bodoči državljani. Demokratična vzgoja je torej tako politični kot tudi vzgojni ideal (Gutmann, 1987).

V literaturi je na splošno sprejeto mnenje, da je zadovoljstvo multidimenzionalni konstrukt. Večina raziskovalcev se strinja, da na zadovoljstvo lahko vpliva veliko dejavnikov, ki jih v grobem lahko razdelimo v tri skupine: dejavniki, ki so vezani na službeno ozadje, specifična pričakovanja delovnega mesta in seveda osebe, ki so vključene v te procese.

Posamezniki igrajo pomembno vlogo pri zadovoljstvu v službi predvsem na dva načina. S svojimi osebnimi karakteristikami lahko pomembno vplivajo na občutja do dela in delovnega mesta, na drugem mestu pa so njihovi odnosi z drugimi udeleženci, vključenimi v ustvarjanje zadovoljstva. Ugotovitve raziskav pravijo, da mnoge osebne značilnosti posameznika (spol, starost, delovne izkušnje ...) pomembno vplivajo na zadovoljstvo v službi na različne in kompleksne načine (Baron, 1986).

Zadovoljstvo delavcev je pogosto povezano z dobro organizacijsko klimo (Xiaofu in Qiwen, 2007). O tem se veliko govori in mnoge organizacije so vključene v razne projekte, ki naj bi

poskušali izboljšati odnose med zaposlenimi. Eden izmed teh primerov je tudi ustanova, na kateri je zaposlen avtor te naloge, saj so bili v šolskem letu 2007/2008 vključeni v Mrežo učečih se šol pod okriljem Šole za ravnatelje, ki se ukvarja tudi z izboljševanjem klime za boljše delo. Dobra organizacijska klima je pogoj, da se na delovnem mestu počutiš dobro in da dobro delaš. Največ pa lahko za dobro počutje naredi vsak posameznik sam.

Zelo logičen vzrok dobre klime in zadovoljstva delavcev je gotovost ohranitve delovnega mesta (zanesljivost podjetja in zaposlitev za nedoločen čas). Primerjava korejskih delavcev v športu med zaposlenimi za polni delovni čas in zaposlenimi za polovični delovni čas kaže, da je neprimerljivo večja vloga za razvoj kolektiva in organizacijske klime v delovnih organizacijah na strani tistih, ki so v delovnem razmerju za polni čas (Chang in Chelladurai, 2003).

Za dobre odnose v kolektivu je seveda zelo pomembna dobra komunikacija med zaposlenimi ter med zaposlenimi in vodstvom. Ugotavljajo, da so poglavitni motivi, zakaj sploh komuniciramo med seboj, naslednji: zadovoljstvo, naklonjenost, beg, relaksacija, kontrola in vključitev (Anderson in Martin, 1995). Seveda imajo največjo vlogo direktorji oziroma ravnatelji, ki morajo biti svojim podrejenim zgled, tudi in predvsem v pravilni in dobri komunikaciji z vsemi.

Zadovoljstvo pri delu je dokaj raziskano za učitelje različnih predmetov, ki pa delajo v učilnicah (Klecker in Loadman, 1999; Dinham in Scott, 2000; Koustelios, 2001). Pri učiteljih športne vzgoje je teh raziskav nekoliko manj. Dinham in Scott (2000) sta ugotovila, da je glavni vir zadovoljstva pri učiteljih predvsem na področju notranjih nagrad, ki jih dobijo s svojim in učenčevim napredkom, medtem ko se je največje področje nezadovoljstva učiteljev pokazalo kot zunanji dejavniki: družbeni faktorji, zaposlovanje in vodstvo.

Parkhouse in Holmen (1980) sta v Los Angelesu ugotavljala razlike v zadovoljstvu med učitelji športne vzgoje v primestnih in mestnih šolah. Učitelji v mestnih šolah so kazali večje zadovoljstvo z zunanjimi dejavniki (plačo), medtem ko so učitelji v primestnih šolah pokazali večje zadovoljstvo pri notranjih dejavnikih (zadovoljstvo z delom, kolegi in nadzorom). Davis (1983) ugotavlja, da učiteljem športne vzgoje iz Connecticuta plača, starost, spol, delovne izkušnje in odgovornost niso odločilni dejavniki zadovoljstva na delovnem mestu. Na Ontarijski

univerzi delujoči športni pedagogi in atletske trenerji kažejo veliko zadovoljstvo v naravi svojega dela, s kolegi in nadzorom, medtem ko so nezadovoljni z možnostjo napredovanja in plačo (Daniel, 1983). Zelo podobno so ugotovili grški raziskovalci (Koustelios, Theodorakis in Goulimaris, 2004) pri učiteljih športne vzgoje v Grčiji, ki so vodili programe »Šport za vse«. Tudi oni so zadovoljni s samim delom, nadzorom in delovnimi pogoji, medtem ko so zelo nezadovoljni z možnostjo napredovanja in plačo.

Velika Britanija se v šolstvu srečuje s povečevanjem prekomernih obremenitev učiteljev, vedno slabšim obnašanjem učencev oziroma dijakov, slabim vodenjem, kritiko javnosti, pomanjkanju avtonomije in zmanjšanju možnosti za kreativnost. Vse to poslabšuje učiteljev status in zmanjšuje priljubljenost tega poklica (Hardman in Marshall, 2000). Do podobnih ugotovitev prihajajo tudi v Združenih državah in Avstraliji (Armour in Yelling, 2004). Ker smo tudi mi del razvitega sveta, se pri nas pojavljajo podobne težave v vzgoji in izobraževanju kot drugje po svetu. Vsi omenjeni dejavniki močno vplivajo na ne/zadovoljstvo učiteljev.

Eden izmed pomembnih dejavnikov za zadovoljstvo športnih pedagogov je tudi velikost šole. 229 učiteljev športne vzgoje iz Severne Floride in Južne Georgije je bilo vključenih v raziskavo, ki je pokazala, da se zadovoljstvo učiteljev znatno poslabša, če je šola večja (več kot 1500 dijakov) (Reese in Johnson, 1988).

Zadovoljstvo grških učiteljev športne vzgoje se precej razlikuje glede na spol, starost in delovno dobo. Največje razlike pa so se pokazale v plači, delovnih pogojih in možnostih napredovanja, kjer so nezadovoljni, zadovoljni pa so s samim delom in z nadzorom njihovega dela (Koustelios, 2005).

Ena najhujših posledic z delom povezanega stresa pri učiteljih je pojav izgorelosti. Gre za čustveno izčrpanost, postopno usihanje idealizma, pešanje moči in izgubo motivacije, interesa in volje, ki je povezana s slabim telesnim zdravjem, višjim nivojem absentizma, nižjim samospoštovanjem in bolj pogosto uporabo regresivne strategije »copinga« (Pierce in Molloy, 1990).

Izgorelost učitelja je lahko velik problem, saj močno vpliva na konkretno delo v smislu padanja kvalitete poučevanja. Le-ta pa pripelje do slabših rezultatov učencev/dijakov (Blandford, 2000). Ob povečanem interesu delodajalcev glede zadovoljstva delavcev in izogibanju izgorelosti na delovnem mestu (vse to z namenom povečati produktivnost, zmanjšati število bolniških izostankov, ipd.), so se s tem problemom spoprijeli mnogi raziskovalci. Veliko več jih je raziskovalo v gospodarstvu, kjer je povečanje produktivnosti ena izmed glavnih teženj, raziskovali pa so tudi na področju negospodarstva. Tako sta Koustelios in Tsigilis (2005) pri primerjavi osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev športne vzgoje ugotovila, da pri zadovoljstvu izstopajo naslednji trije dejavniki: delo samo po sebi, nadzor in delovni pogoji, pri izgorelosti pa osebna dovršenost (personal accomplishment) in čustvena izčrpanost.

Tudi v Izraelu so zadeve podobne, saj se izgorelost učiteljev povečuje skladno s povečevanjem kompleksnih nalog, ki jih dobivajo, in s hkratnim pomanjkanjem strokovne pomoči v zvezi z danimi nalogami (Fejgin, Talmor in Erlich, 2004). Temu je tako ravno na področjih prenove programov, kjer so učitelji pogosto postavljeni pred dejstvo in se rešujejo samo s svojo iznajdljivostjo. Neupoštevanje praktikov je pojav, prisoten tudi pri nas pri sestavljanju novih kurikulumov in prenovi srednjih strokovnih šol (opomba avtorja, ki se je s tem problemom direktno in osebno srečal).

Raziskovalci so ugotovili, da je predanost delu logično povezana z iskanjem službe oziroma namenom iskanja službe ter z osebnim življenjskim zadovoljstvom (Moreira, Fox in Sparkes, 2002).

Reese, Johnson, Campbell in Wilburn (1991) niso ugotovili nobene povezave z zadovoljstvom pri delu ter starostjo učiteljev in ravno tako ne povezave z zadovoljstvom pri delu ter stažem učiteljev. Ugotovljena je le povezava med velikostjo šole in zadovoljstvom. Kot smo že omenili, se je v njihovi raziskavi pokazala meja 1500 dijakov kot še sprejemljiva velikost šole.

Zadovoljstvo z delom in stališča do njihovega poklicnega delovanja so raziskali Jošt, Pori, Pustovrh in Vest (2001) na reprezentativnem vzorcu slovenskih trenerjev. Ugotavljajo, da je večina trenerjev zadovoljna z delom, ki ga opravlja, nezadovoljni so z delovnimi razmerami.

Večina pa jih meni, da opravljajo težje delo kot profesorji športne vzgoje v šolah in hkrati so družbeno slabše vrednoteni. Ravno tako menijo, da imajo pri svojem strokovnem delu slabše možnosti za razvojno delo, inovacije, ustvarjalnost in lastni študij (Jošt idr., 2001).

Kitajskim učiteljem se zdijo pomembnejši vidiki njihovega dela predvsem v učnem procesu in ekološki integraciji, medtem ko ameriški učitelji bolj cenijo družbeno odgovorno usmerjenost (Chen, Liu in Ennis, 1997). Zanimivo je tudi, da na Kitajskem ugotavljajo, da so učitelji osnovnih in srednjih šol občutno bolj zadovoljni v letu 1998 kot pa pred štirinajstimi leti (Fuming in Jiliang, 2007).

Pričujoča naloga prinaša v naše raziskovalno področje nekaj novega in predstavlja delček v mozaiku k jasnejši sliki o trenutnem stanju položaja in zadovoljstva učiteljev in profesorjev športne vzgoje na osnovnih ter srednjih šolah.

2.6 Stres kot najpomembnejši dejavnik slabšega zadovoljstva ljudi na delovnih mestih

Učiteljski poklic sod v skupino poklicev z večjimi psihičnimi obremenitvami, saj zahteva kognitivne zmogljivosti v zgornjem povprečju, visoko raven integritete osebnosti, visoko stopnjo socialne prilagodljivosti in odprtosti ter visoko stopnjo ustvarjalnosti, ki je višja od populacijskega povprečja. Hkrati so učitelji ves čas pod pritiskom pričakovanj učencev, njihovih staršev, okolja in ravnatelja. Če je razkorak med zahtevami dela, pričakovanji in željami okolja na eni strani ter njihovimi zmogljivostmi na drugi strani prevelik, se to začenja odražati v odsotnosti z dela, nezadovoljstvu, občutkih preobremenjenosti in psiho-somatskih težavah (Molan – Škof, 1995).

Učiteljsko delo je zahtevno in odgovorno, vendar nizko cenjeno in slabo plačano, pravi Gasar (2001), poklic učitelja pa je visoko stresen predvsem zaradi velike količine in pogostosti manjših stresorjev, ki se medsebojno ojačujejo. Med poklicnimi področji, kjer so pogosti dodatni pritiski, so prevsem: medicina, policija, vojska, gasilci, sodstvo, socialno delo, igrilstvo, oglaševanje in seveda poučevanje (Masten, Žibert, Tušak, Tušak, Tkavc in Svetina, 2008).

Ocenjevanje stresnosti učiteljskega poklica so ugotavljali tudi pri nas. Skerbinekova (1991) navaja, da šolsko delo preobremenuje slabe 2/3 učiteljev, da ima 1/3 učiteljev občutek, da ne zmore kvalitetno opraviti vseh nalog, ki so jim naložene, nerešeni problemi ter skrbi za šolo pa spremljajo kar 4/5 učiteljev tudi v prostem času.

Manj kot 5 % osnovnošolskih učiteljev predmetne stopnje svoje delo ocenjuje kot nestresno, dobra 1/3 ga doživlja kot zelo ali izjemno stresno, pri skoraj 10 % učiteljev pa je njihovo funkcioniranje zaradi stresa že resno ogroženo (Depolli, 1999).

Kyriacou in Sutcliffe (1978) indentificirata štiri stresogene faktorje kot glavne izvore stresa pri učiteljih, in sicer:

- nediscipliniranost učencev,
- neustrezni delovni pogoji,
- časovni pritiski,
- slaba šolska klima.

Obstoj istih stresogenih faktorjev sta v svojih raziskavah potrdila tudi Borg in Riding (1991, 1993).

Boyle, Borg, Falzon in Baglioni (1995), ki so s faktorsko analizo preverjali veljavnost modela dimenzionalne strukture stresa pri učiteljih, ugotavljajo, da je z delom povezani stres pri učiteljih rezultat delovanja petih stresogenih faktorjev:

- delovna obremenjenost,
- nediscipliniranost učencev,
- status poklica,
- delovni pogoji,
- slabi medsebojni odnosi na delovnem mestu.

Brown in Ralph (1992) sta identificirala šest stresogenih faktorjev:

- odnosi med učiteljem in učenci,
- odnosi med kolegi,
- odnosi med starši in širšo šolsko skupnostjo,

- inovacije in spremembe,
- šolska uprava in administracija,
- časovni dejavniki.

Tudi Phillips (1993) navaja šest glavnih kategorij izvora stresa pri učiteljih:

- slaba motiviranost učencev,
- slaba discipliniranost učencev,
- slabi delovni pogoji,
- časovni pritiski,
- nizek status,
- konflikt s sodelavci.

Če povzamemo: trenutne raziskave potrjujejo, da je stres na delovnem mestu učitelja večdimenzionalen fenomen in kot najpomembnejši stresogeni faktorji se zaenkrat kažejo:

- nediscipliniranost in nemotiviranost učencev,
- časovni pritiski in prevelika količina dela,
- slabi delovni pogoji,
- reorganizacija šolstva in spremembe kurikulumu,
- slabi medsebojni odnosi s sodelavci in vodstvom šole,
- status poklica.

Zaradi pomembnosti ohranjanja zadovoljstva delavcev in posledično njihovega boljšega dela bi vsi sodelujoči v teh kompleksnih procesih morali delovati v smeri preprečevanja prisotnosti stresogenih faktorjev. Nekaj predlogov za zmanjšanje stresogenosti v šoli (Blatnik Mohar, 1996):

- S strani ravnatelja:
  - ✓ se pogosto in odprto pogovarjati z učitelji,
  - ✓ pohvaliti dobro opravljeno delo,
  - ✓ dati podporo učitelju, ne le staršem in učencem,
  - ✓ skrbeti za prijetno ozračje v šoli,
  - ✓ organizirati neformalna srečanja,

- ✓ pokazati več interesa za problem učiteljev pri poučevanju,
  - ✓ organizirati seminarje za poznavanje stresa, tehnik relaksacije.
- S strani šolske oblasti:
- ✓ zmanjšati število otrok v razredu,
  - ✓ zagotoviti več sredstev za učne pripomočke,
  - ✓ prispevati k bolj pozitivnim stališčem medijev do šole,
  - ✓ oblikovati pošten in boljši način napredovanja,
  - ✓ skrbeti za res dobro izobraževanje učiteljev,
  - ✓ poskrbeti za boljše plačilo, ki je primerljivo z drugimi izobrazbenimi profili,
  - ✓ pošteno vrednotiti poklic, določiti ustrezen finančni status in seznaniti javnost s samim delom.
- S strani učitelja:
- ✓ uporabljati tehnike relaksacije,
  - ✓ povečati samozavest,
  - ✓ posvečati več časa samemu sebi,
  - ✓ bolje organizirati svoje delo,
  - ✓ storiti kaj za svoje socialno življenje,
  - ✓ organizirati čas in opredeliti delo ter prosti čas,
  - ✓ bolje načrtovati svoje delo,
  - ✓ sodelovati z zunanjimi svetovalci,
  - ✓ sodelovati s kolegi in skupaj z njimi reševati problem,
  - ✓ razvijati pozitivno mišljenje.

Večino teh stresorjev, raznih faktorjev, ki vplivajo na zadovoljstvo pri delu in položaj športne vzgoje ter športnega pedagoga v šolskem sistemu, smo seveda vključili v anketni vprašalnik in njihov vpliv na preiskovana področja tudi preverili.

3.0 PREDMET IN PROBLEM DELA

V prejšnjem poglavju je opredeljenih veliko dejavnikov, ki sodelujejo pri zadovoljstvu učiteljskega dela. Predvsem so omenjeni stresogeni dejavniki, ki so med seboj neposredno ali posredno povezani, njihov medsebojni vpliv pa lahko prispeva k večji stopnji ne/zadovoljstva. Glede na dejstvo, da je učiteljski poklic družbeno zelo odgovoren, je potrebno poskrbeti, da to opravljajo dobri in zadovoljni kadri. Nezadovoljni delavci, ljudje, ki v službo ne hodijo z veseljem, skoraj gotovo ne bodo dobro opravljali svojega dela.

Zadovoljstvo je zelo pogosto v korelaciji z delovnimi pogoji. Boljši kot so pogoji dela, ustrežnejša kot je razpoložljiva infrastruktura, višjo stopnjo zadovoljstva lahko pričakujemo. Ko se primerjamo s tujino, smo v Sloveniji v teh segmentih med državami, ki imajo boljše pogoje dela (Hardman in Marshall, 2000). Dejansko ima v Sloveniji vsaka osnovna šola svojo ustrezno opremljeno telovadnico ali celo športno dvorano, ravno tako večina srednjih šol. Tiste srednje šole, ki pa svoje telovadnice nimajo, gostujejo v ustreznih prostorih ali pa primerne prostore najemajo.

Zelo velik vpliv na zadovoljstvo pri delu imajo dobri medsebojni odnosi med zaposlenimi, tako profesionalni kot tudi neformalni, velik vpliv na zadovoljstvo ima dobra komunikacija med zaposlenimi, komunikacija med zaposlenimi in vodstvom ter visoka raven organizacijske klime. Stopnja zadovoljstva v organizaciji je odvisna predvsem od ugodne organizacijske klime, ki je širši pojem in zajema tako komunikacijo kot medsebojne odnose.

Glede na specifikko dela z različnimi starostnimi kategorijami otrok se delo osnovnošolskih in srednješolskih športnih pedagogov razlikuje. Različna je organizacija dela, in kot smo omenjali že prej, se marsikje razlikujejo tudi pogoji dela. Delo z adolescenti je drugačno od dela z učenci pred puberteto in mlajšimi mladostniki v puberteti. V srednjih šolah se športni pedagogi vsakoletno srečujejo s težavnim delom z zelo heterogenimi skupinami. Tudi število dijakov v skupini je pogosto večje od predpisanih 20⁵.

---

⁵ Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje gimnazijskih programov v 36. členu opredeljuje dva normativa: za šole, ki imajo svoje pokrite prostore, 20 dijakov na učitelja, in za šole, ki ne morejo zagotoviti športne vzgoje v svojih pokritih prostorih, 32 dijakov. Enako določilo velja tudi v drugih srednješolskih programih.

Čeprav je v osnovi samo delo športnih pedagogov, ne glede na šolo, podobno, je vseeno veliko razlik med tistimi pedagogi, ki so zaposleni na osnovnih šolah, in tistimi, ki delajo v srednjih šolah. Smiselno je pričakovati razlike med njimi v stopnji zadovoljstva v posameznih ožjih segmentih.

Zadovoljstvo športnih pedagogov pri delu je eden izmed predmetov te naloge, drugi predmet naloge pa je status ali položaj športne vzgoje v šolskem prostoru.

V literaturi je zelo pogosto omenjen manjvreden položaj športne vzgoje (tako kot tudi pri vseh ostalih vzgojnih predmetih) v primerjavi s klasičnimi akademskimi predmeti. Razloge za to lahko poiščemo v preteklosti in so povezani z zelo slabimi možnostmi za izvajanje tega predmeta v samih začetkih poučevanja športne vzgoje. Predvsem ni bilo ustreznih prostorov za izvajanje pouka športne vzgoje, kadri so bili pomankljivo izobraženi, ni bilo priročnikov ...

Toda že kar nekaj časa so izobrazbeni pogoji, zahtevani in predpisani za učitelje športne vzgoje, izenačeni z učitelji vseh ostalih predmetov. Tudi pogoji dela in seveda posledična kakovost dela je na visoki ravni in je popolnoma primerljiva z ostalimi predmeti. Svojo vlogo k izboljšanju stanja je pridala tudi Fakulteta za šport, ki se je v dokaj hitrem času razvila v ustanovo, ki skrbi za izobraževanje ustreznih kadrov, za raziskovalno dejavnost, in nudi vso ostalo pomoč, ki jo športni pedagogi potrebujejo za uspešno delo z mladimi. S tega vidika v današnjem času ne bi smele obstajati razlike v položaju predmeta športna vzgoja in položaju športnega pedagoga v zbornici.

Kot predmet naloge smo si izbrali tudi položaj športnega pedagoga na šoli oziroma v zbornici. Vse prej omenjene faktorje lahko preslikamo tudi na samo osebo, ki vodi pouk športne vzgoje. Lik učitelja je vedno manj cenjen v družbi. Tako ugotavljajo avtorji raziskav v tujini (Dinham in Scott, 1997; Gordon, 1994). Lahko bi trdili, da se tudi v Sloveniji stanje na tem področju slabša. V izredno pereči in aktualni temi druge polovice leta 2008 – implementaciji novega plačnega sistema javnih uslužbencev, je vidno slabšanje statusa učiteljev.

Nekaj poklicev (uradniki, novinarji ...), z enako stopnjo izobrazbe kot jo imajo učitelji, je v novem plačnem sistemu (razpon napredovanj in začetna uvrstitev) mnogo boljše ovrednotenih od učiteljev⁶.

Hkrati pa ugotovljamo, da mora biti učiteljski poklic spoštovan, v javnosti priznan, ustrezno vrednoten in osebno spodbuden, da bi se zanj odločali boljši kadri, ki bodo svoje delo odlično opravljali.

Tudi mediji pogosto učitelje postavijo v nevhvaležen položaj. Kot omenja Gordon (1994) v svoji raziskavi, so v ameriških filmih otroci večkrat pametnejši od svojih učiteljev. Splošno znano dejstvo pa je, da imajo mediji, predvsem TV, na mladino ogromen vpliv.

Predmeti dela te naloge so torej: zadovoljstvo športnih pedagogov, status športne vzgoje v šoli in status športnega pedagoga v šoli.

Na osnovi tega smo se osredotočili na naslednje probleme naloge:

- ✓ zanima nas splošna stopnja zadovoljstva športnih pedagogov pri opravljanju svojega poklica,
- ✓ razlike v stopnji zadovoljstva med športnimi pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, in tistimi, ki so zaposleni na srednjih šolah,
- ✓ trenutni status športne vzgoje na šolah, kot ga zaznavajo (občutijo) športni pedagogi sami in
- ✓ trenutni status športnih pedagogov v šolah oziroma njihov položaj v zbornici med kolegi pedagogi.

---

⁶ Jelena Gačeša, Delo, 27.8. 2008, Pričakovati je množične pritožbe. Dostopno na svetovnem spletu dne 15.12.2008 na: <http://www.delo.si/tiskano/clanek/bf225685c05792bf7533c42b43f1f7eb04> in Branimir Štrukelj, SVIZ Novice, 15.9.2008, Za primerljivo delo enako plačilo? Dostopno na svetovnem spletu dne 15.12. 2008 na: <http://www.sviz.si/?page=si/aktualno/novice/15-09-08a>.

Namen naloge je torej preveriti trenutno stanje zgoraj omenjenih dejavnikov v prostoru slovenskih osnovnošolskih ter srednješolskih športnih pedagogov. Omeniti pa je potrebno, da bodo uporabljene subjektivne ocene športnih pedagogov o določenih problemih.

Probleme naloge bomo v nadaljevanju razširili v več ciljev, ker nas zanimajo tudi nekatere interakcije med neodvisnimi spremenljivkami.

Kot je omenjeno v teoretičnih izhodiščih, so področja raziskovanja, ki so predmet te naloge, multidimenzionalna, kompleksna, zato jih je potrebno pri načrtovanju raziskave kot tudi pri interpretaciji rezultatov tako tudi obravnavati. Vpliv na zadovoljstvo učiteljev in profesorjev športne vzgoje imajo tako status športne vzgoje na šolah, kot tudi status športnih pedagogov v zbornici. In obratno, status športnih pedagogov v šolskem prostoru je odvisen od splošnega zadovoljstva športnih pedagogov s svojim delom. Zadovoljni športni pedagogi bodo bolje delali in posledično prispevali k izboljšanju statusa športne vzgoje in večjemu ugledu športnih pedagogov v šolskem prostoru.

4.0 CILJI IN HIPOTEZE

4.1 Cilji

Temeljni cilji naloge so:

- ugotoviti, ali obstajajo razlike v položaju športne vzgoje glede na ostale predmete med slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami,
- ugotoviti, ali obstajajo razlike v subjektivnem občutku enakovrednosti športnih pedagogov, ko jih primerjamo z ostalimi učitelji na šoli, ter če obstajajo razlike med športnimi pedagogi na osnovnih ter na srednjih šolah v prej omenjenem faktorju,
- ugotoviti, v katerih dejavnikih zadovoljstva obstajajo razlike med športnimi pedagogi, ki delajo na osnovnih, in pedagogi, ki delajo na srednjih šolah,
- ugotoviti, če so razlike v zadovoljstvu odvisne od ravnateljve izobrazbe,
- ugotoviti, ali obstajajo razlike v zadovoljstvu športnih pedagogov glede na spol učiteljev,
- ugotoviti, če obstajajo tako velike razlike v spremenljivkah, ki bi naše merjenje pravilno ločevale in jih pravilno razvrstile v šolo, kjer delajo.

4.2 Hipoteze

Na podlagi predmeta in problema dela ter ciljev naloge smo si zastavili naslednje delovne hipoteze:

- ❖ H1 - položaj predmeta športna vzgoja glede na druge predmete je na osnovnih šolah enakovrednejši kot na srednjih šolah.
- ❖ H2 - položaj športnih pedagogov je na osnovnih šolah boljši, pedagogi pa so bolj cenjeni kot na srednjih šolah.
- ❖ H3 - športni pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, so bolj zadovoljni, kot športni pedagogi, ki delajo na srednjih šolah.
- ❖ H4 – na šolah, kjer je ravnatelj športni pedagog, so športni pedagogi bolj zadovoljni.
- ❖ H5 - športni pedagogi (moški) so bolj zadovoljni kot športne pedagoginje (ženske).
- ❖ H6 - športni pedagogi, ki so zaposleni za nedoločen čas, so bolj zadovoljni od tistih, ki so zaposleni za določen čas ali za polovični čas.

- ❖ H7 - športni pedagogi, ki delajo na manjših šolah (kjer je manj zaposlenih), so bolj zadovoljni od tistih, ki delajo na večjih šolah (kjer je več zaposlenih).
- ❖ H8 – moški športni pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, so bolj zadovoljni kot ženske športne pedagoginje, ki so zaposlene v srednjih šolah.
- ❖ H9 - merjenci se razlikujejo in jih lahko ločimo s pomočjo linearne kombinacije spremenljivk v tiste, ki delajo na osnovni, in tiste, ki delajo na srednji šoli.

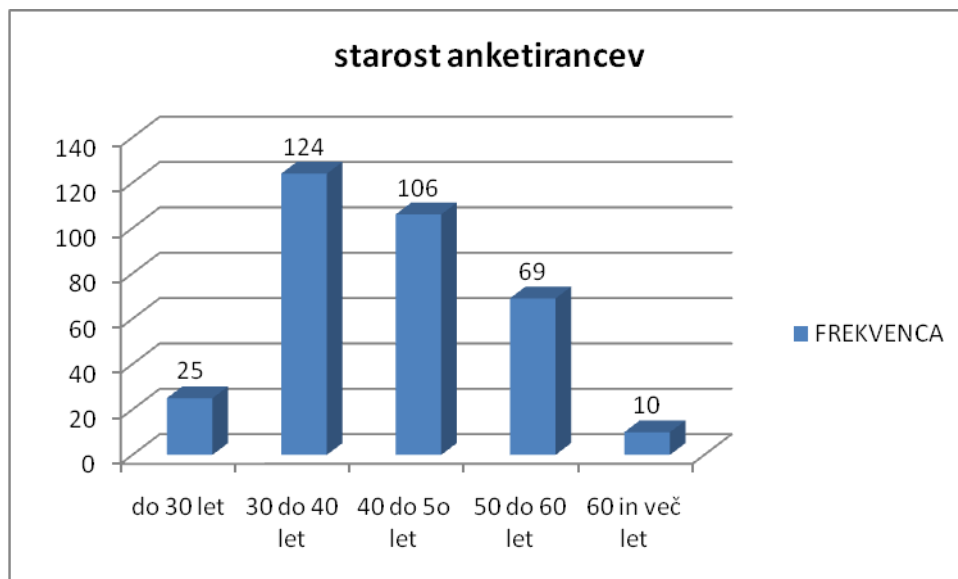
5.0 METODE DELA

Športni pedagogi so zelo zanimivi za raziskovanje, saj je njihovo delo zelo specifično in se razlikuje od dela ostalih učiteljev, ki izvajajo pouk pretežno v učilnicah. Delovni pogoji športnih pedagogov se pogosto spreminjajo, saj pouk poteka v telovadnicah, na različnih igriščih, tekaških stezah, v naravi ali v fitnessih. Zaradi raznolikosti vsega naštetega je potrebna veliko večja disciplina in konstantna skrb za varnost vadečih, delo samo pa je razgibano in manj monotono.

5.1 Vzorec merjencev

Merjenci so športni pedagogi, ki so bili v šolskem letu 2007/2008 zaposleni v osnovnem ali srednjem šolstvu. V raziskavo je bilo vključenih 334 (194 moških in 140 žensk) učiteljev in profesorjev športne vzgoje iz cele Slovenije.

Največ jih je bilo v starostnem intervalu 30 do 40 let (37 %), slaba tretjina jih je starih med 40 in 50 let, petina je v intervalu 50 do 60 let, 7,5 % jih je mlajših od 30 let in le 3 % je starejših od 60 let (Prikaz 1).

Prikaz 1 (starost anketirancev)

5.2 Opis spremenljivk

- Neodvisne spremenljivke, pomembne za načrtovane analize: SPOL (spol anketirancev), STAROST (starost anketirancev), DELDOBA (delovna doba anketirancev), VRSTAŠOL (vrsta šole), ZAPSTATU (zaposlitveni status), DELMESTO (delovno mesto), STOPNJIZ (stopnja izobrazbe), VELIKŠO (velikost šole – število zaposlenih), RAVNATEL (ravnatelj je po izobrazbi športni pedagog ali ne).
- Odvisne spremenljivke, pomembne za načrtovane analize (12 spremenljivk, ki so vezane na položaj športnih pedagogov in položaj športne vzgoje): ZPOMDELV (zavedanje pomembnosti mojega dela s strani vodstva), ZPOMDELJ (zavedanje pomembnosti mojega dela s strani javnosti), VZGUČINK (velikost vzgojnih učinkov športne vzgoje), ENAKVZB (enakovrednost v zbornici), VJERAZRE (vodstvo mi je ponudilo delo razrednika), ŠVZENAPR (športna vzgoja je enakovreden predmet), LIKŠPNŠO (lik športnega pedagoga je cenjen na šoli), LIKŠPVJA (lik športnega pedagoga je cenjen v javnosti), ŠPREPŠPD (šola je prepoznavna po športnih dosežkih), ŠPKOTRAZ (športni pedagogi kot razredniki), SODMIPRI (sodelavci mi prisluhnejo), VZGPREDM (vzgojni predmeti so enakovredni ostalim).

- 18 odvisnih spremenljivk, ki so vezane na zadovoljstvo športnih pedagogov: ZVODSTVO (zadovoljstvo z vodstvom), ZSODAKTI (zadovoljstvo s sodelavci v aktivu), ZSODZBOR (zadovoljstvo s sodelavci v zbornici), ZOSTALIZ (zadovoljstvo z ostalimi zaposlenimi), ZSTATZBO (zadovoljstvo s statusom v zbornici), ZSTATAKT (zadovoljstvo s statusom v aktivu), ZUČDIVZG (zadovoljstvo z učenci/dijaki: z vzgojno problematično situacijo), ZUČDIZNA (zadovoljstvo z učenci/dijaki – znanje), ZDELO (zadovoljstvo z delom), ZDELOPOG (zadovoljstvo z delovnimi pogoji), ZMOŽIZOB (zadovoljstvo z možnostmi za dodatno strokovno spopolnjevanje), ZDELČAS (zadovoljstvo z delovnim časom), ZURNIK (zadovoljstvo z urnikom), ZNORMSK (zadovoljstvo z normativi za skupine), ZPLAČA (zadovoljstvo s plačo), ZVARNOST (zadovoljstvo z varnostjo), ZNPLRNAZ (zadovoljstvo z napredovanjem v plačne razrede in nazive), ZSINDIKA (zadovoljstvo z delom sindikata).

- Ostale spremenljivke, ki bodo uporabljene le v opisni statistiki: RAZUMEV (razumevanje med zaposlenimi), REALDOG (realizacija dogovorov), OBVEŠČA (obveščanje o uspehih sodelavcev in dijakov), VODENJES (vodenje sestankov in konferenc), RAZPOLOŽ (razpoloženje na šoli), VARNOST (varnost vseh na šoli), UGLEDŠ (ugled šole v kraju), MDODIZOB (možnosti za dodatno strokovno spopolnjevanje), CENIMO (svoje sodelavce cenimo), REZPOHV (dobri rezultati so opaženi in pohvaljeni), ENAKOBR (enakomerna obremenjenost zaposlenih), SODTEKM (več sodelujemo kot tekmujemo), DOBRKLI (na naši šoli je dobra klima), ZDRSTANJ (ocena zdravstvenega stanja anketiranca), DELDOPEN (ocena verjetnosti, da bo anketiranec lahko delal do upokojitve) STRAHZDM (strah za delovno mesto), DEMOSTIL (demokratični stil vodenja je boljši od avtokratičnega), RADHODSL (v službo hodim rad, z veseljem), PERVZGOJ (permisivna vzgoja je napačna), SZAFIZKO (skrbim za fizično kondicijo), STREMPO (stokovno sem ustrezno podkovan), ŽIVCINAČ (živce imam že pošteno načete), VOBVONEP (vodstvo obveščam o nepravilnostih v zvezi s svojim delom), DOKAZPŠV (s svojim delom dokazujem pomembnost športne vzgoje), USPEHNEHV (o uspehih na športnem področju se ne hvalim pred ostalimi sodelavci), NNPLRNAZI (napredovanja v nazive in plačne razrede so dobro urejena), MZAPVŠOL (možnost zaposlitve v šolstvu bo v prihodnje majhna), MENJSLVŠ (rad bi zamenjal zaposlitev

znotraj šolskega sistema), MENJSLIŠ (rad bi zamenjal zaposlitev izven šolstva), VEČADMIN (vsako leto je več administracije), INOVSECE (inovativnost se na naši šoli ceni), CILJIVIZ (šola ima jasne cilje in vizijo), POČUTSAM (za dobro počutje največ naredim sam), TRUDZIMO (trudimo se za izboljšanje stanja na šoli), DDELOZSC (pripravljen sem dodatno delati za skupne cilje).

5.3 Merilni postopki (pogoji izvedbe meritev in pridobivanja rezultatov)

Anketni vprašalnik smo po izdelavi testirali na vzorcu 49 športnih pedagogov. Po manjših popravkih vprašalnika smo izbrali vzorec s pomočjo obeh seznamov⁷ šol (šolsko leto 2007/2008), ki smo jih pridobili na spletnih straneh Ministrstva za šolstvo in šport. Odločili smo se za vzorec 40 % vseh popolnih osnovnih šol in 40 % srednjih šol v Sloveniji. Upoštevajoč ustrezno razmerje med regijami in razmerje med različnimi srednješolskimi programi smo naključno izbrali 172 (38,4 %) osnovnih šol in 52 (40,6 %) srednjih šol. Razmerje med osnovnimi in srednjimi šolami je 77 % proti 23 % v korist osnovnih šol. Naključnost izbora sta zagotovila otroka avtorja te naloge (stara 3 in 7 let), ki sta listke z imeni šol žrebala iz ustrezno pripravljenih skupin (upoštevana so bila prej opisana razmerja). Na vsako izbrano šolo smo poslali po tri vprašalnike ter spremni dopis in priložili kuverto z znamko, opremljeno z naslovom, na katerega naj vrnejo izpolnjen vprašalnik. To smo izvajali v mesecu januarju in prvi polovici februarju 2008; skupaj smo razposlali 691 vprašalnikov, izpolnjenih pa smo prejeli 357 (51,7 %). V raziskavo smo vključili 334 (48,3%) vprašalnikov, 23 (3,3%) vprašalnikov pa zaradi nepopolnosti odgovorov ni bilo primernih za nadaljno obdelavo.

Anketiranci so bili seznanjeni z namenom raziskave, njihova udeležba je bila prostovoljna in anonimna.

---

⁷ Seznam srednjih šol; http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/srednjesolsko_izobrazevanje/seznam_srednjih_sol/ (skupaj 128 šol) in seznam osnovnih šol; http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/osnovnosolsko_izobrazevanje/seznam_os_v_sloveniji/ (skupaj 448 popolnih OŠ).

5.4 Metode obdelave podatkov

Po vnosu in kontroli vnosa podatkov v računalnik smo podatke obdelali s statističnim paketom SPSS for Windows, verzija 16. Pri obdelavi in testiranju hipotez smo uporabili test zanesljivosti merjenja Cronbachova alfa, test normalnosti porazdelitve Kolmogorov-Smirnov, opisno statistiko, T test za neodvisne vzorce, analizo variance, dvofaktorsko analizo variance in diskriminantno analizo.

Vse hipoteze smo sprejemali ali zavračali s stopnjo tveganja $\alpha = 5\%$.

6.0 REZULTATI OBDELAVE PODATKOV Z RAZPRAVO

6.1 Zanesljivost anketnega vprašalnika

Zanesljivost merjenja sestavljene spremenljivke, ki jo merimo s posameznimi izmerjenimi spremenljivkami, je po Ferligojevi, Leskošku in Kogovšku (1995) zgljedna, ko je Crombachova alfa večja od 0,81, zelo dobra, če je vrednost alfe med 0,7 in 0,8, zmerna, ko je vrednost alfe med 0,6 in 0,7 ter komaj sprejemljiva, če je vrednost alfe manjša od 0,6.

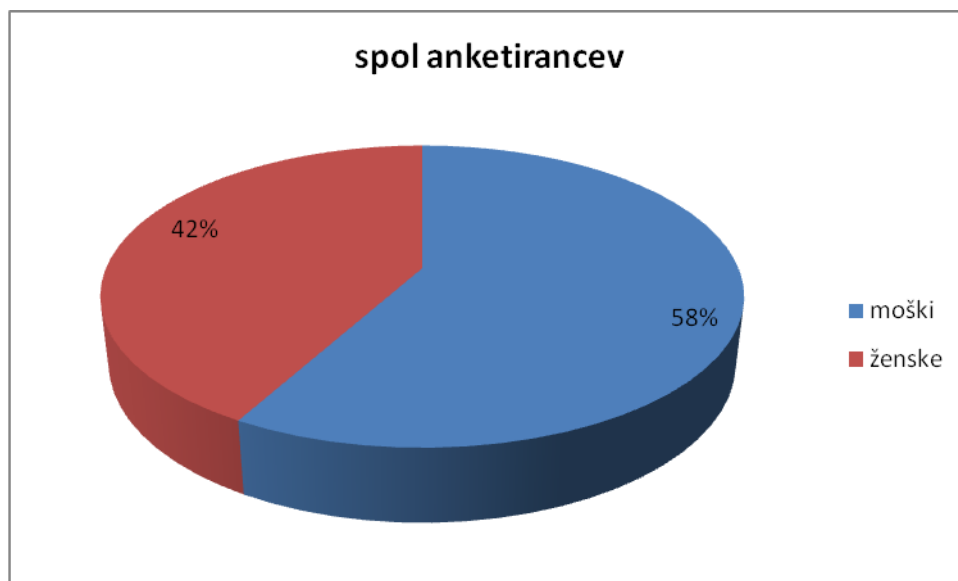
Rezultati v našem primeru so:

- Ugotavljanje klime v organizaciji (13 spremenljivk); C. alfa= 0,8622 (N=334).
- Položaj športne vzgoje in športnega pedagoga v šolskem prostoru (12 spremenljivk); C. alfa = 0, 7143 (N=334).
- Zadovoljstvo v službi – odnosi med zaposlenimi (8 spremenljivk); C. alfa = 0,7346 (N=334).
- Zadovoljstvo v službi – pogoji dela (10 spremenljivk); C. alfa = 0,6981 (N=334).
- Ocena svojih sposobnosti in značilnosti (2 spremenljivki); C. alfa = 0,6888 (N=334).
- Razmere v šolstvu (3 spremenljivke); C. alfa = 0,6197 (N=334).
- Prihodnost (5 spremenljivk); C. alfa = 0,6037 (N=334).

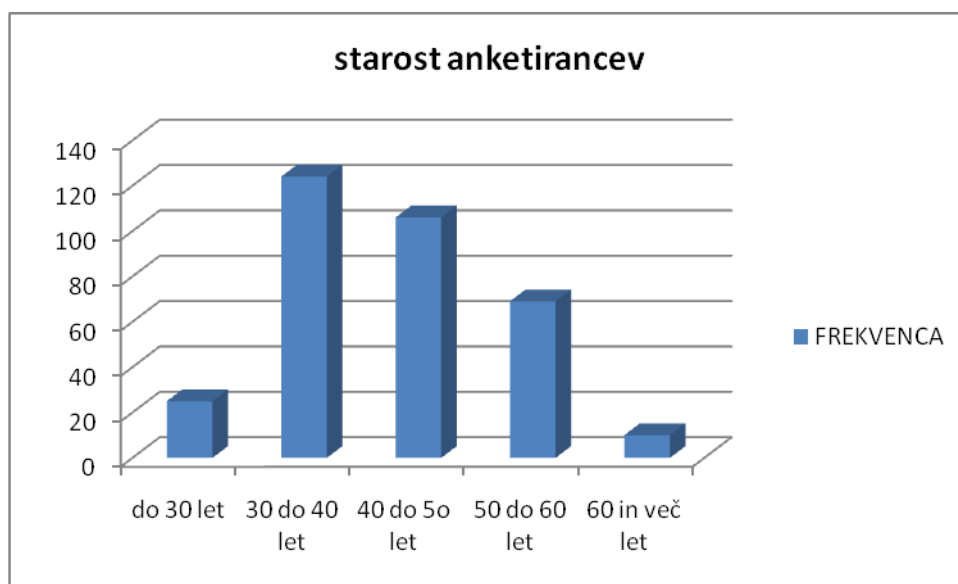

Za potrebe naloge so pomembni trije sklopi in vrednosti Crombachove alfe pri le-teh: položaj športne vzgoje in športnega pedagogov v šolskem prostoru (zelo dobra), zadovoljstvo športnih pedagogov v službi – medsebojni odnosi (zelo dobra) in zadovoljstvo športnih pedagogov v službi – pogoji dela (zmerna).

6.2 Splošni podatki iz vprašalnika

Prikaz 2

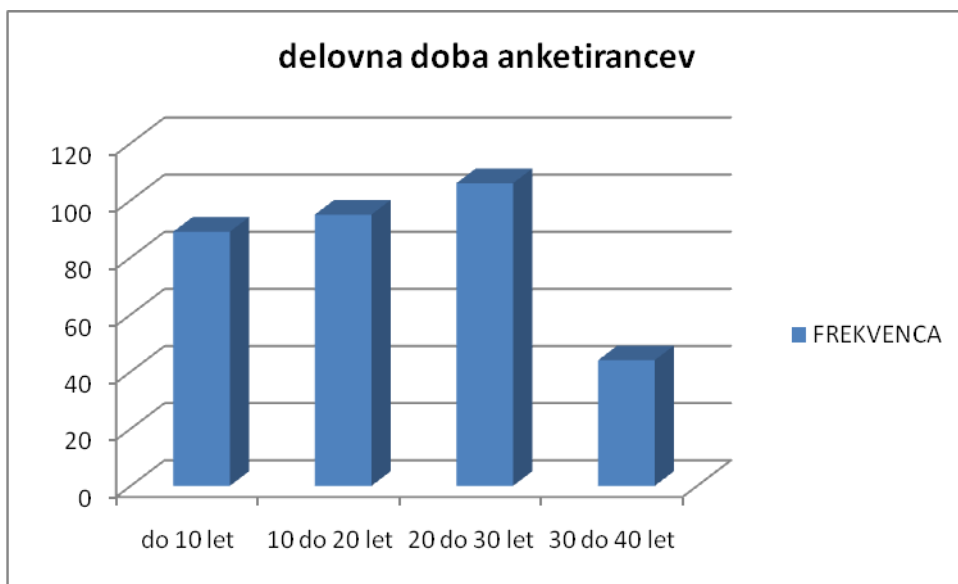

Prikaz 3

Struktura anketirancev v našem vzorcu (prikaz 2) nam kaže, da je zaposlenih več moških športnih pedagogov. Čeprav zakonodaja ne prepoveduje, je priporočeno, da moški športni pedagog uči učence ali dijake ter športne pedagoginje poučujejo učenke oziroma dijakinje⁸.

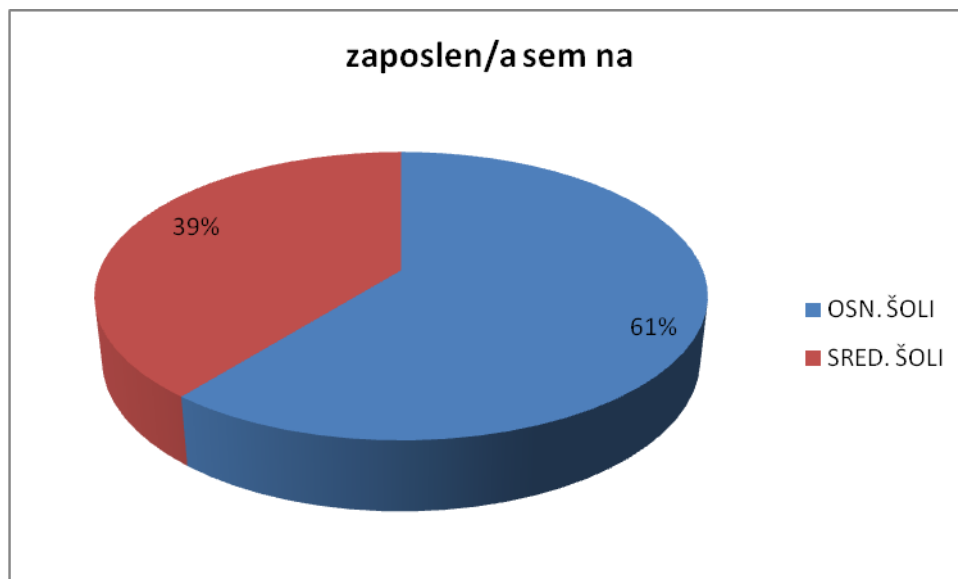
⁸ Vir: Katalog znanja ključne kvalifikacije; Športna vzgoja; Dostopno na svetovnem spletu dne 20. 12. 2008 na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2005/programi/noviKZ/SPI_SV_164.htm.

Na osnovnih šolah je struktura športnih pedagogov glede na spol približno 50:50, na srednjih šolah pa je odvisno od vrste šole. Na nekaterih poklicnih šolah je lahko struktura po spolu izrazito moška/ženska. V raziskavah do sedaj je struktura športnih pedagogov po spolu različna in odvisna od prej naštetih dejstev (Kovač idr., 2005: 48,3 % moških in 51,7 % žensk, N=87; Škof idr., 2005: 57 % moških in 43 % žensk, N=153). Razmerje med spoloma v populaciji otrok in mladostnikov v starostnem interval od 5 do 19 let je tudi približno enakomerno razporejeno: 51,4 % moških in 48,6 % žensk (Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Prebivalstvo po starostnih skupinah in spolu v Sloveniji, 2007).

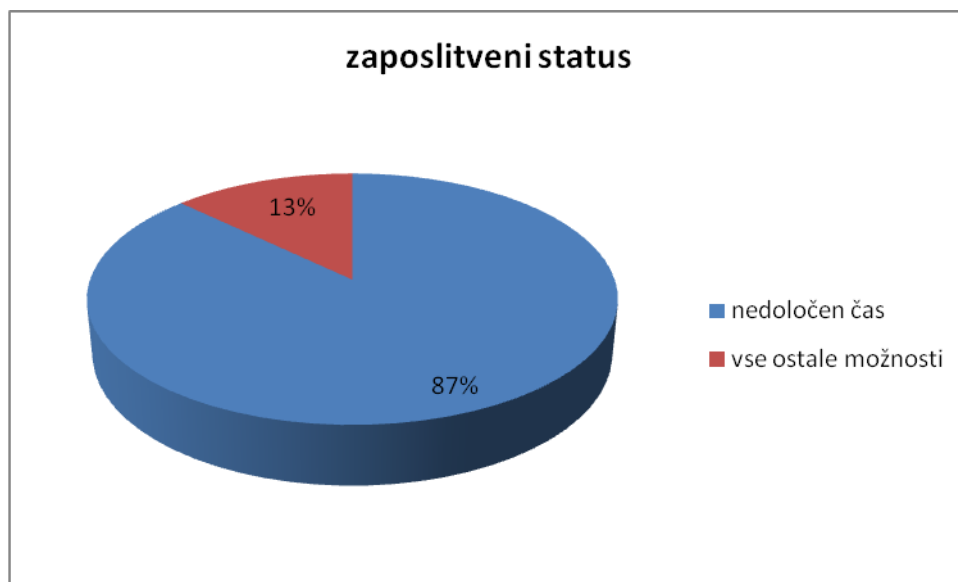
Prikaz 4

Delovna doba se ujema s starostjo anketirancev. Večina športnih pedagogov je starih med 30 in 50 let, kar se ujema z delovno dobo, ki kaže, da je večina anketirancev v intervalu od 10 do 30 let delovne dobe (prikaz 4).

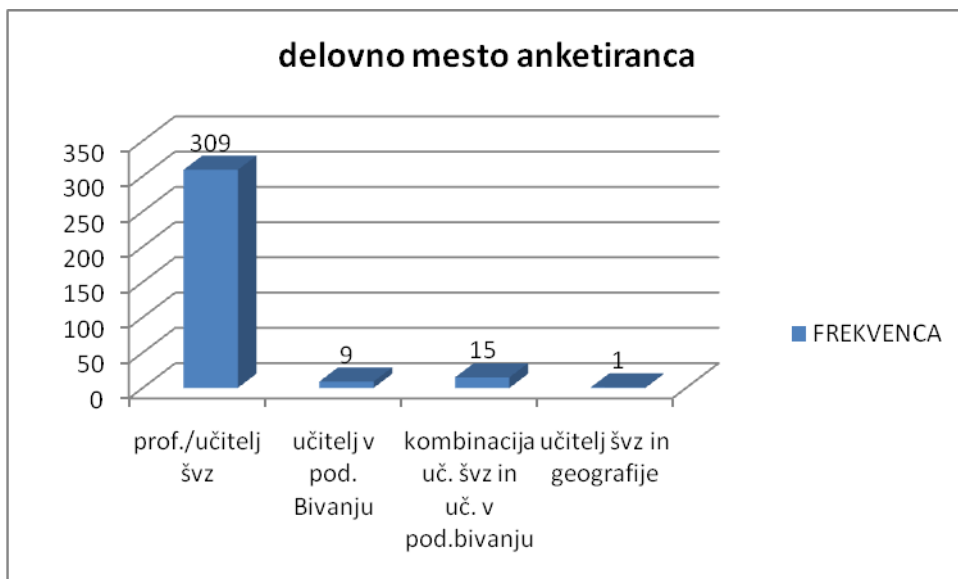

Prikaz 5

Večina jih je delala v osnovni šoli (60,8 %), ostali so bili zaposleni v srednjih šolah (največ na gimnaziji 36,6 %, potem na srednjih strokovnih šolah 22,9 %, slabih 4 % na poklicnih šolah, ostali pa v raznih kombinacijah prej naštetih srednjih šol).

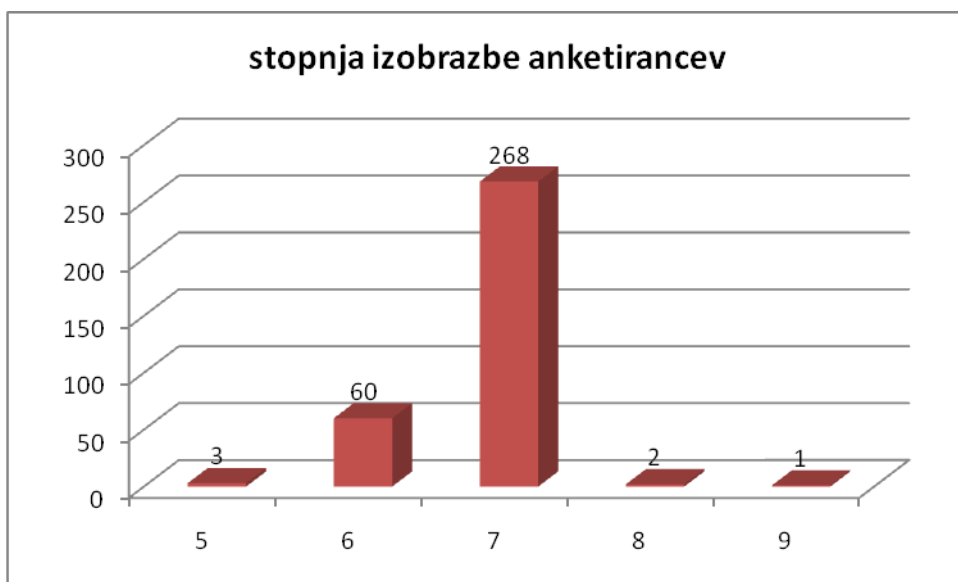

Prikaz 6

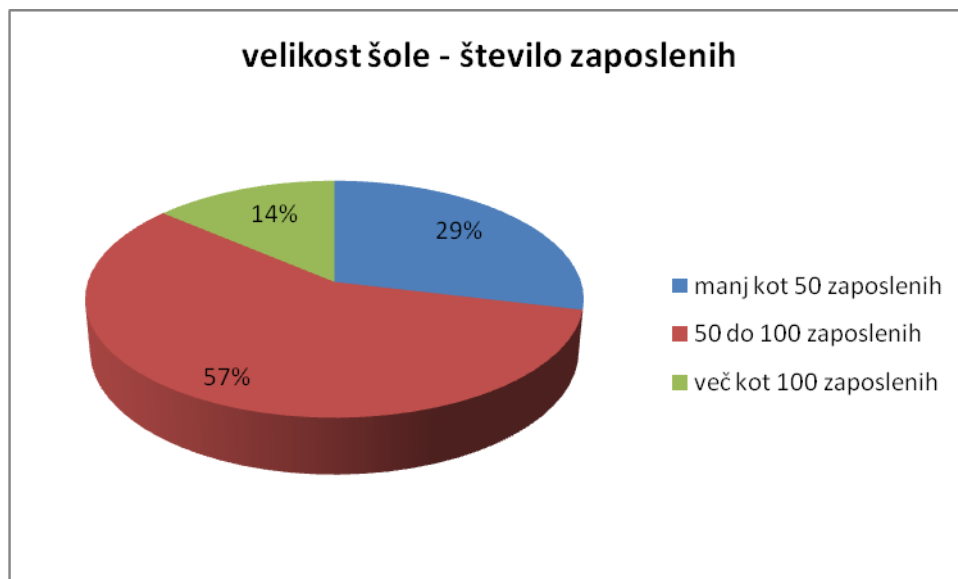

Prikaz 7

Velika večina anketirancev (87,1 %) je bila zaposlena za nedoločen čas na delovnem mestu učitelj/profesor športne vzgoje (92,5 % - prikaza 6 in 7).

Prikaz 8

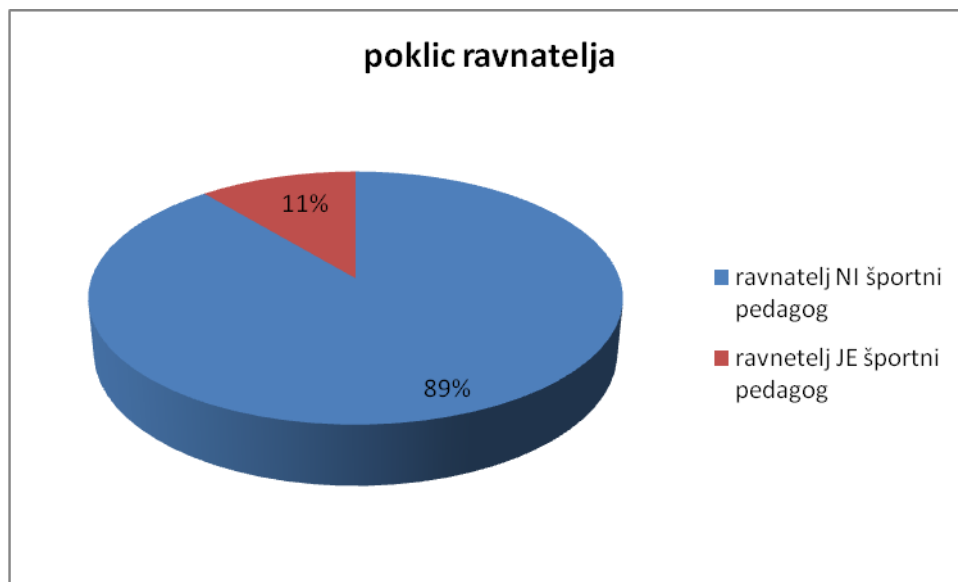

Prikaz 9

Anketirani športni pedagogi imajo večinoma ustrezno oziroma zahtevano stopnjo izobrazbe, tisti trije s peto stopnjo izobrazbe pa so, zanimivo, vsi moškega spola (prikaz 8). Slabih 60 odstotkov športnih pedagogov dela na šoli, ki ustreza imenu srednje velika šola s 50 do 100 zaposlenimi oziroma približno 400 do 1000 učencev/dijakov⁹. Števila od 400 do 500 dijakov/učencev se v literaturi postavljajo kot spodnja meja in število 1000 kot zgornja meja pri ugotavljanju kakovosti šole, ekonomičnosti poslovanja in številu disciplinskih problemov (Walberg, 1991; Monk, 1992; Forbes, Fortune in Packard, 1993; Howley, 1994; povzeto po Slate in Jones, 2008).

Raziskovalci ugotavljajo, da je velikost šole pomemben dejavnik zadovoljstva zaposlenih, saj je na manjših šolah organizacijska klima boljša in bolj odprta. Najverjetneje je tako zaradi večjih možnosti neformalnih oblik pogovorov med zaposlenimi, boljše komunikacije (zaposleni med seboj ter na relaciji med zaposlenimi in ravnateljem) in bolj podporne vloge ravnatelja (Mentz in Westhuizen, 1993).

⁹ Ker v našem anketnem vprašalniku nismo imeli vprašanja glede števila dijakov na šoli, temveč število zaposlenih, smo izračunali približno število dijakov glede na število zaposlenih. Število 400 do 1000 učencev/dijakov ustreza velikosti šole s 50 do 100 zaposlenimi.

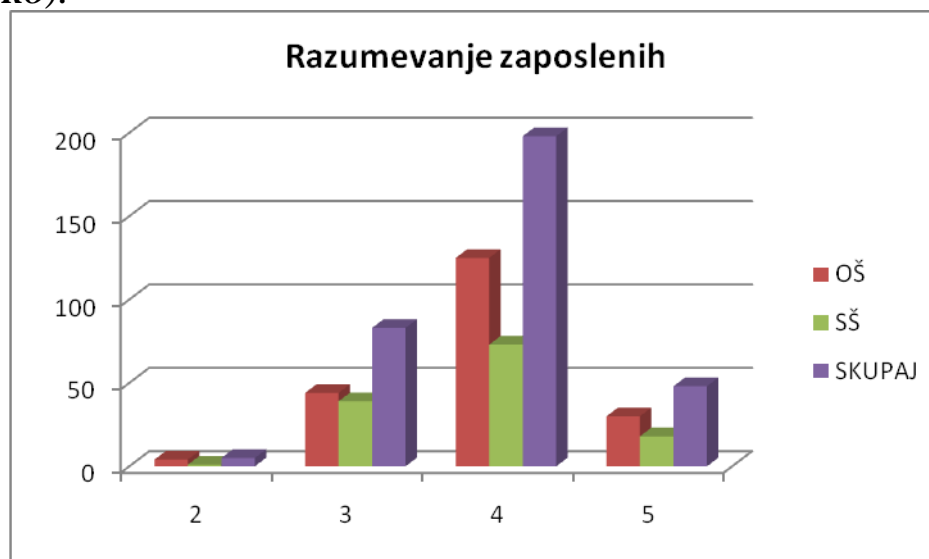
Prikaz 10

Na prikazu 10 pa vidimo, da se je z izzivom ravnateljstva sprijelo 11 % športnih pedagogov, kar je nekoliko več, kot je odstotni delež športnih pedagogov na šolah. Najverjetneje so izpolnjene anketne vprašalnike v večji meri vračali športni pedagogi, ki delajo na šolah, kjer so ravnatelji športni pedagogi.

Po podatkih MŠŠ je na osnovnih šolah 8 % ravnateljev po poklicu športnih pedagogov (v našem vzorcu je odstotek skoraj enak: 8,1 %), na srednjih šolah pa je ravnateljev iz vrst športnih pedagogov manj: po podatkih MŠŠ jih je manj kot 2 % (v našem vzorcu pa skoraj tri – 2,99 %).

6.3 Razlike med osnovnšolskimi in srednješolskimi športnimi pedagogi

1. KAKO SE RAZUMEJO ZAPOSLENI MED SEBOJ (1 ZELO SLABO – 5 ZELO DOBRO)?

Prikaz 11

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
RAZUMEVANJE ZAPOSLENIH	OŠ	203	3,89	,659	,908	,365
	SŠ	131	3,82	,662		

Preglednica 1

Slovenski športni pedagogi ocenjujejo razumevanje med zaposlenimi precej visoko.

Kot poročata Toremén in Karakus (2007), je komunikacija med turškimi učitelji na osnovnih šolah zelo slaba, ni zdravega odnosa, ni zadostne stopnje empatije, neformalni čas, ki ga preživijo skupaj, ni zadosten. Vse naštetó močno vpliva na medsebojno razumevanje zaposlenih. To primerjavo je potrebno vzeti s precejšnjo mero previdnosti, saj je bil vzorec v turški raziskavi precej majhen (N=52), prihaja pa tudi iz okolja, kjer je šolski sistem neprimerljiv z našim, ravno tako pa tudi samo kulturno okolje.

2. REALIZACIJA DOGOVOROV NA NAŠI ŠOLI JE (1 ZELO SLABA – 5 ZELO DOBRA):

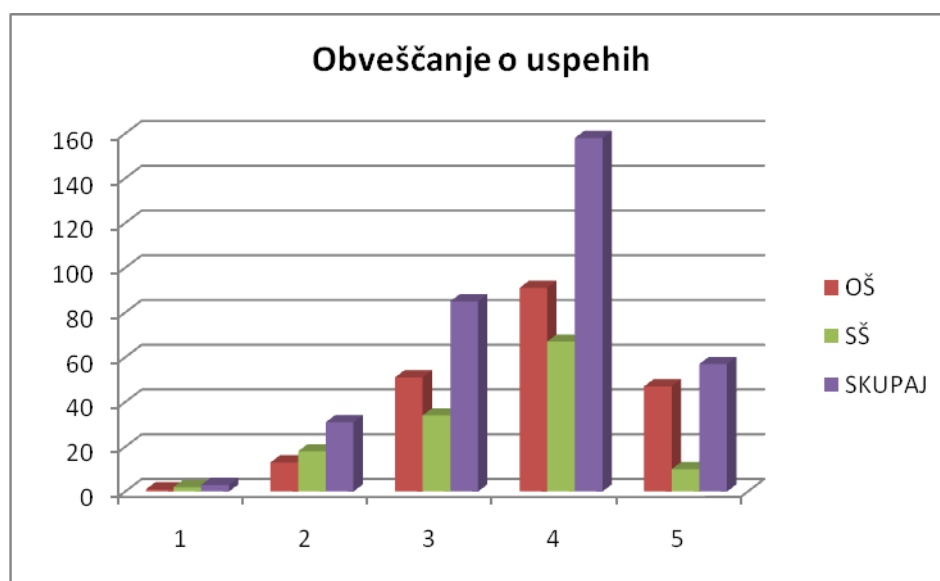

Prikaz 12

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
REALIZACIJA DOGOVOROV	OŠ	203	3,65	,732	2,713	,007**
	SŠ	131	3,42	,774		

Preglednica 2

3. OBVEŠČANJE O USPEHIH SODELAVCEV, UČENCEV, DIJAKOV JE NA NAŠI ŠOLI (1 ZELO SLABO – 5 ZELO DOBRO):

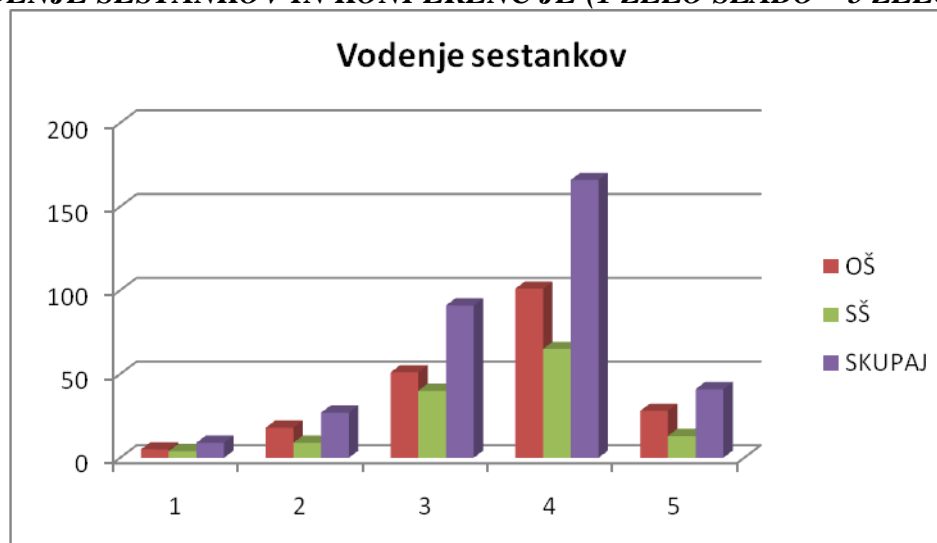

Prikaz 13

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
OBVEŠČANJE O USPEHIH	OŠ	203	3,84	,872	3,472	,001**
	SŠ	131	3,50	,880		

Preglednica 3

4. VODENJE SESTANKOV IN KONFERENC JE (1 ZELO SLABO – 5 ZELO DOBRO):

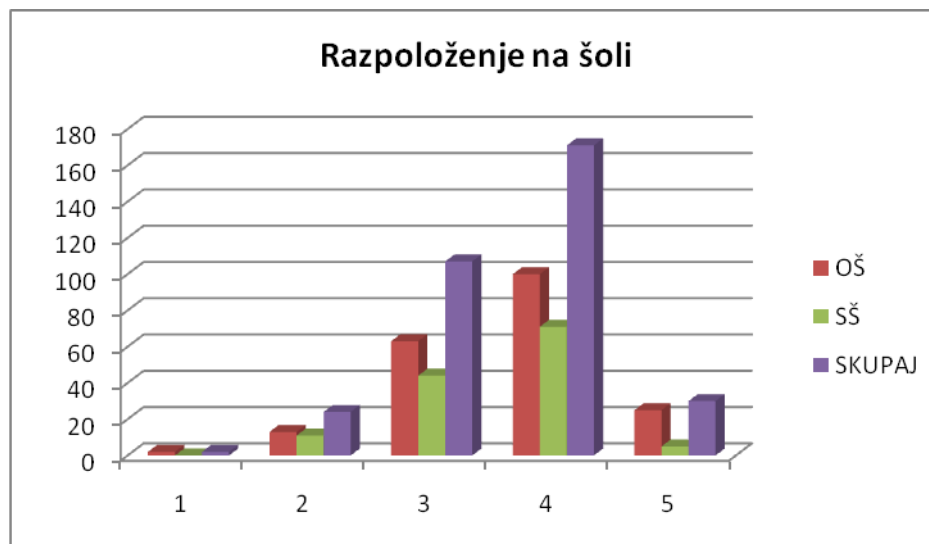

Prikaz 14

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
VODENJE SESTANKOV	OŠ	203	3,64	,915	,706	,481
	SŠ	131	3,56	,878		

Preglednica 4

5. NA SPLOŠNO JE NA NAŠI ŠOLI RAZPOLOŽENJE (1 ZELO SLABO – 5 ZELO DOBRO):

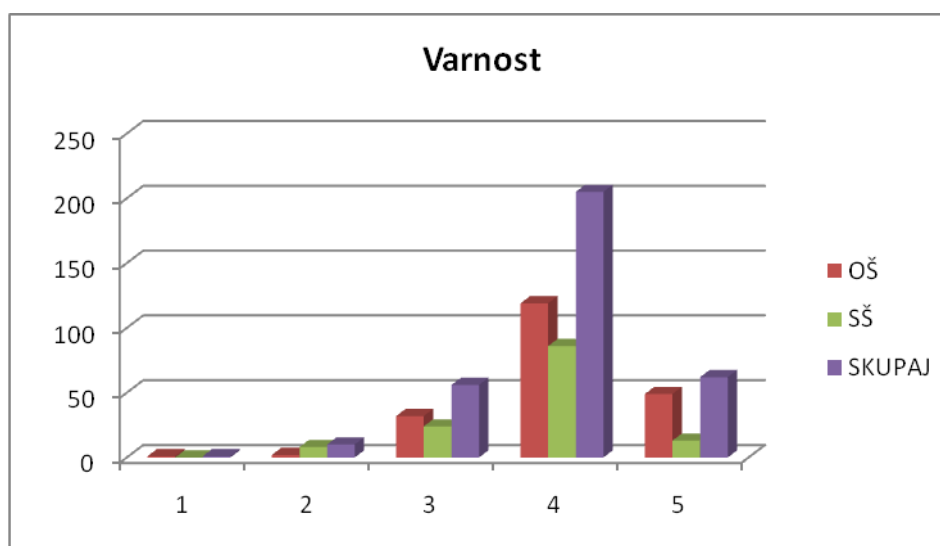

Prikaz 15

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
RAZPOLOŽENJE NA ŠOLI	OŠ	203	3,66	,814	1,438	,151
	SŠ	131	3,53	,705		

Preglednica 5

6. ZA VARNOST DIJAKOV/UČENCEV IN ZAPOSLENIH JE POSKRBLJENO (1 ZELO SLABO – 5 ZELO DOBRO):

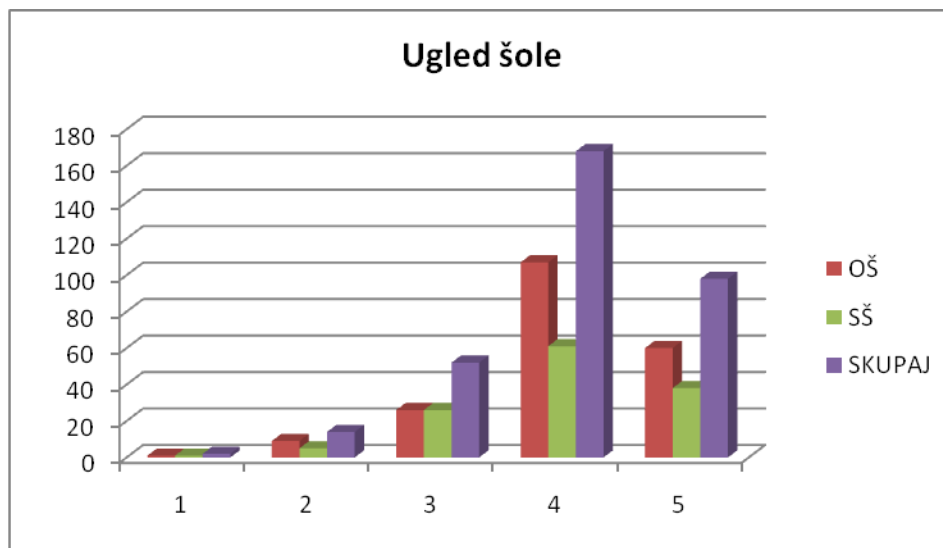

Prikaz 16

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
VARNOST	OŠ	203	4,05	,695	3,26	,001**
	SŠ	131	3,79	,699	9	

Preglednica 6

7. UGLED ŠOLE NAVZVEN JE (1 ZELO SLAB – 5 ZELO DOBER):

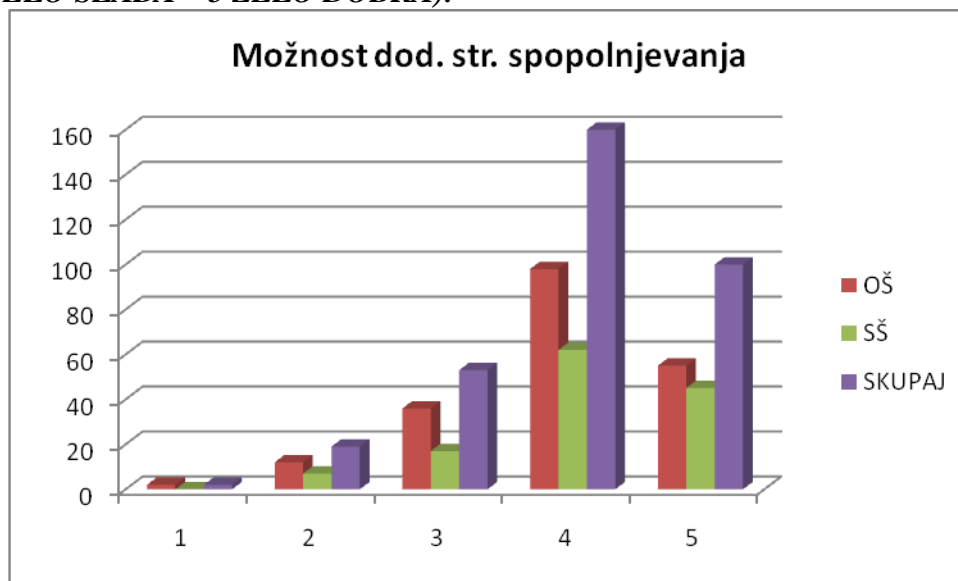
Prikaz 17

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
UGLED ŠOLE	OŠ	203	4,06	,803	,771	,441
	SŠ	131	3,99	,846		

Preglednica 7

Avstralski učitelji so na podobno vprašanje (Kako ste zadovoljni z ugledom svoje šole v lokalni skupnosti?) odgovarjali tako, da jih je le 49 % zadovoljnih z ugledom šole v skupnosti oziroma javnosti (Dinham in Scott, 1997). Naši učitelji ocenjujejo ugled svoje šole navzven precej višje.

8. MOŽNOST DODATNEGA STROKOVNEGA SPOPOLNJEVANJA JE NA NAŠI ŠOLI (1 ZELO SLABA – 5 ZELO DOBRA):

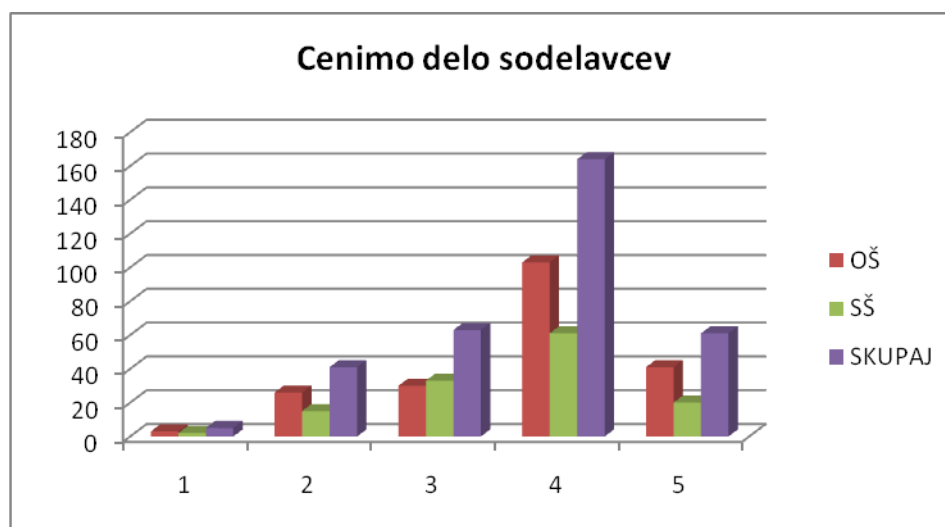

Prikaz 18

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
MOŽNOST STR. SPOPOL.	OŠ	203	3,95	,880	-1,697	,091
	SŠ	131	4,11	,825		

Preglednica 8

9. CENIMO DELO SVOJIH SODELAVCEV (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

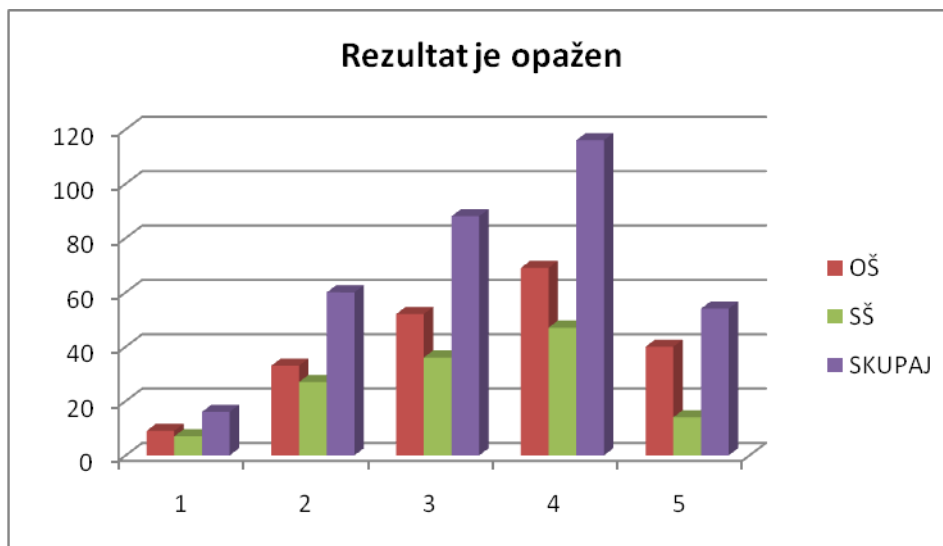

Prikaz 19

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
CENIMO DELO ...	OŠ	203	3,75	,969	1,205	,229
	SŠ	131	3,63	,931		

Preglednica 9

10. DOBER DELOVNI REZULTAT JE PRI NAS, NA NAŠI ŠOLI, OPAŽEN IN POHVALJEN (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM:

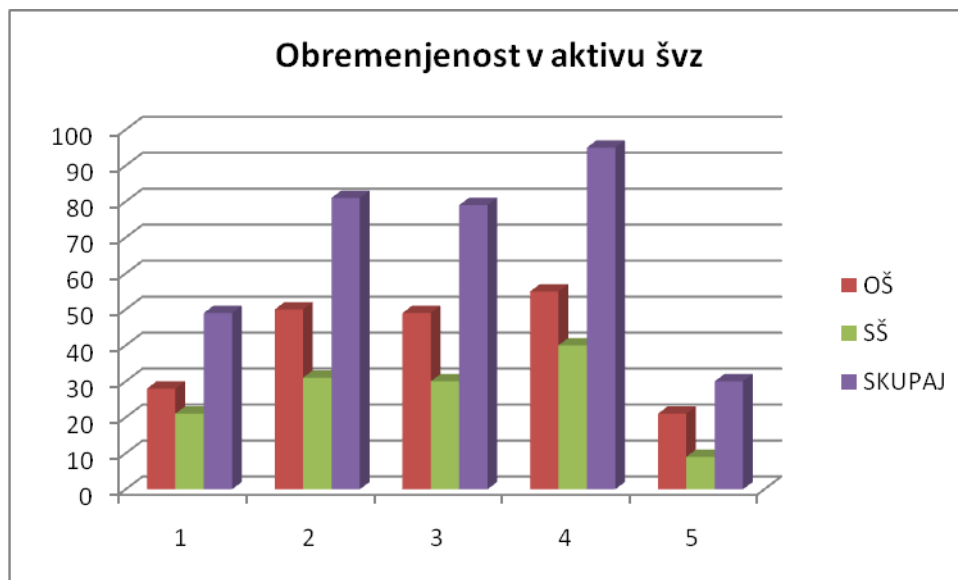

Prikaz 20

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
REZULTAT JE OPAŽEN	OŠ	203	3,48	1,114	1,830	,068
	SŠ	131	3,26	1,071		

Preglednica 10

11. OBREMENJENOST VSEH V AKTIVU ŠP. VZGOJE JE ENAKOMERNA (1 SPLOH SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

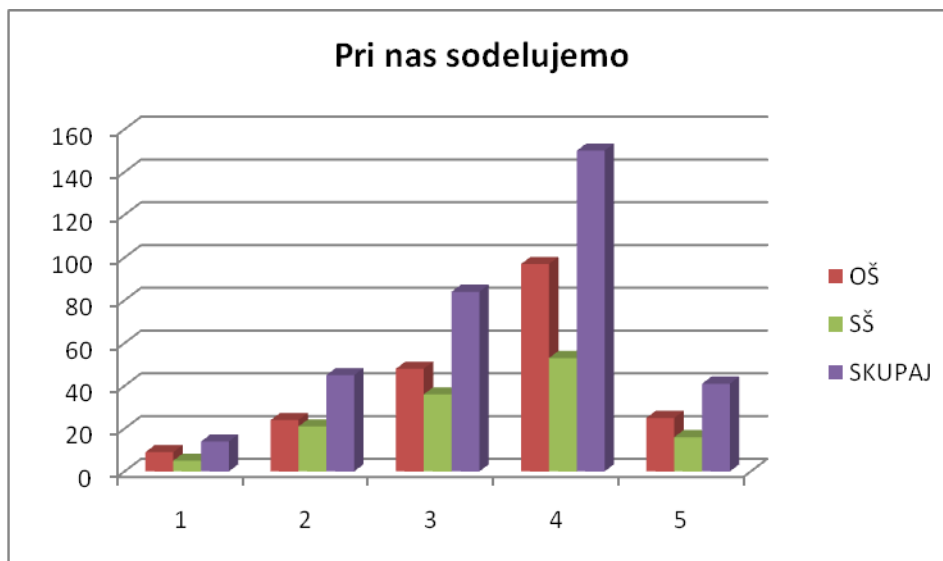

Prikaz 21

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
OBREM. V AKTIVU ŠVZ	OŠ	203	2,96	1,220	,517	,606
	SŠ	131	2,89	1,207		

Preglednica 11

12. NA NAŠI ŠOLI BOLJ SODELUJEMO KOT TEKMUJEMO (1 SPLOH SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 22

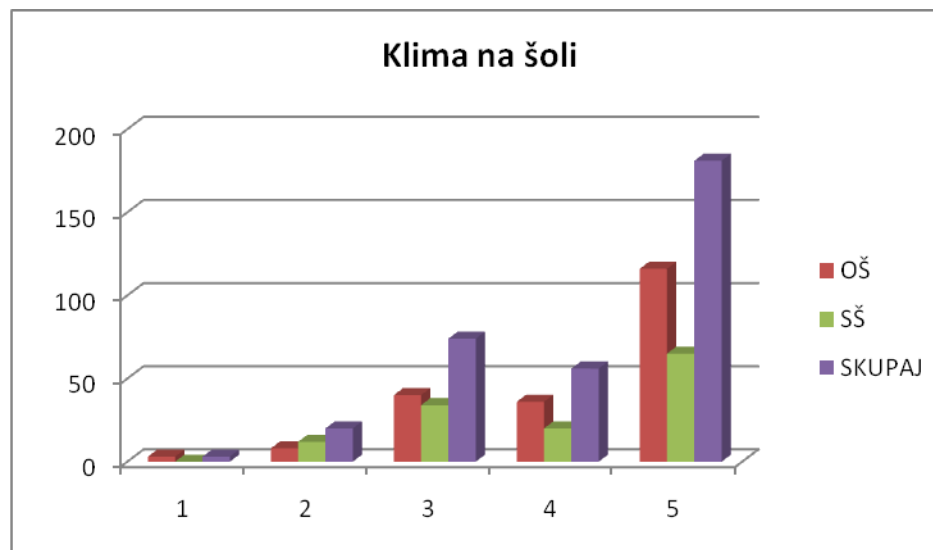
	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
PRI NAS SODELUJEMO	OŠ	203	3,52	1,002	,924	,356
	SŠ	131	3,41	1,022		

Preglednica 12

Tisti, ki že poučujejo v evropskih oddelkih na gimnazijah, so spoznali, da je sodelovanje zelo pomembno. Glede na to, da prihajajoča reforma gimnazij predvideva ogromno timskega dela po vzoru evropskih oddelkov, smo lahko zadovoljni, da so športni pedagogi pripravljeni na sodelovanje (prikaz 22 in preglednica 12). Omeniti je potrebno, da so izkušenejši športni pedagogi bolj pripravljeni na reforme kot pa učitelji začetniki (Ha, Wong, Sum in Chan, 2008).

13. NA NAŠI ŠOLI JE KLIMA NA SPLOŠNO DOBRA (1 SPLOH SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 23

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
KLIMA NA ŠOLI	OŠ	203	4,25	1,000	1,700	,090
	SŠ	131	4,05	1,062		

Preglednica 13

Če bo v ustanovi, kjer je pedagog zaposlen, spodbudna organizacijska klima, se bo zmanjšal stres in izboljšalo zadovoljstvo med učitelji. Torej boljši delovni pogoji posledično pripeljejo do večje stopnje zadovoljstva pri delu (Bindhu in Sudheeshkumar, 2006). Podobno ugotavljata tudi Xiaofu in Qiwen(2007). Dokazala sta, da je zadovoljstvo v veliki meri odvisno od organizacijske klime, ki vlada v kolektivu. Zelo veliko stopnjo zadovoljstva športnih pedagogov v Sloveniji in visoke ocene položaja športne vzgoje v šolskem sistemu lahko iščemo ravno v tem dejstvu. Tudi v naši študiji so anketiranci pri spremenljivkah, ki kažejo organizacijsko klimo v kolektivu, ugotavljali, da je klima pozitivna, ugodna in spodbudna. Razumno je torej predpostavljati, da se večina zadovoljstva skriva ravno v teh dejavnikih.

14. VODSTVO ŠOLE SE ZAVEDA POMEMBNOСТИ MOJEGA DELA Z MLADIMI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

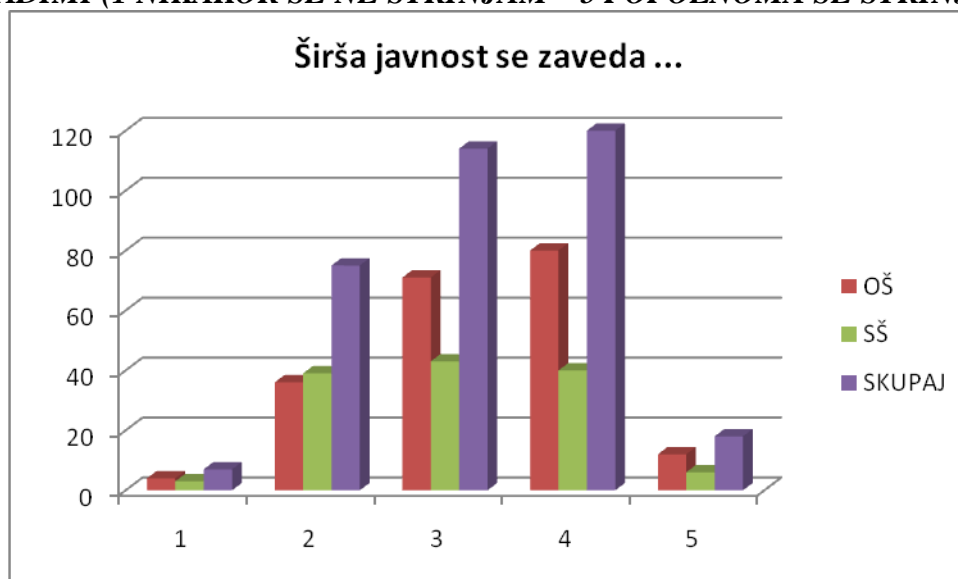

Prikaz 24

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
VODSTVO SE ZAVEDA	OŠ	203	3,86	1,022	2,091	,037*
	SŠ	131	3,60	1,175		

Preglednica 14

15. DRUŽBA (ŠIRŠA JAVNOST) SE ZAVEDA POMEMBNOСТИ MOJEGA DELA Z MLADIMI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

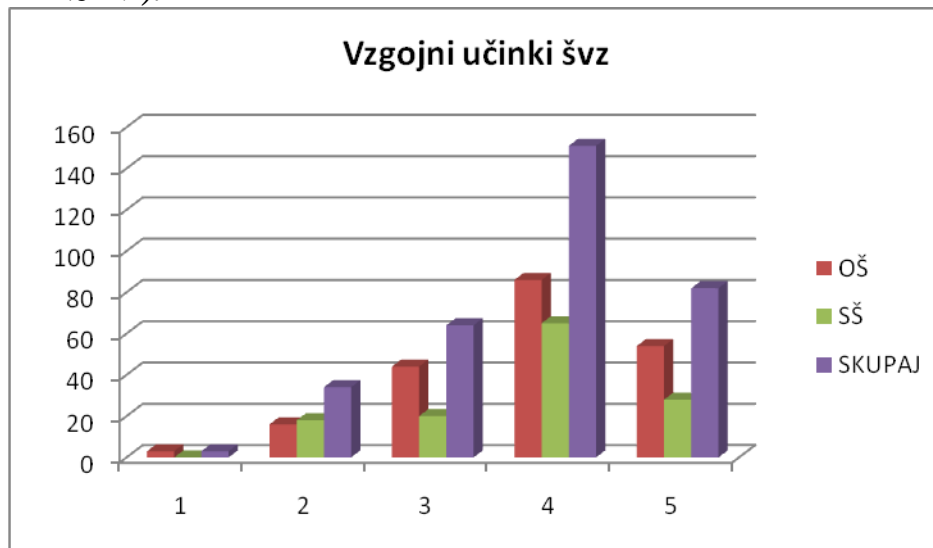

Prikaz 25

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ŠIRŠA JAVNOST SE ...	OŠ	203	3,30	,896	2,342	,020*
	SŠ	131	3,05	,939		

Preglednica 15

16. PRI ŠPORTNI VZGOJI JE PALETA VZGOJNIH UČINKOV NAJVEČJA MED VSEMI PREDMETI NA ŠOLI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

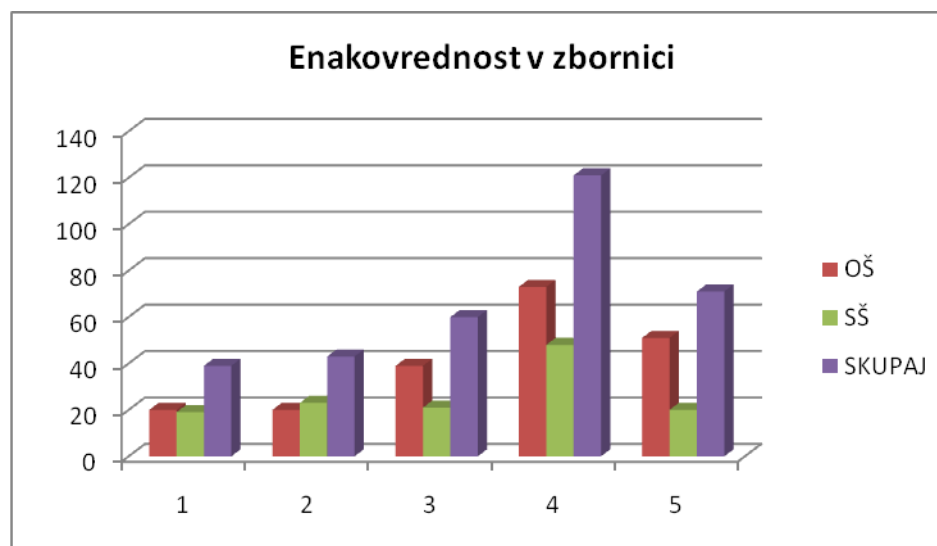

Prikaz 26

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
VZGOJNI UČINKI ŠVZ	OŠ	203	3,85	,955	,577	,564
	SŠ	131	3,79	,937		

Preglednica 16

17. V ZBORNICI SMO VSI UČITELJI/PROFESORJI ENAKOVREDNI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

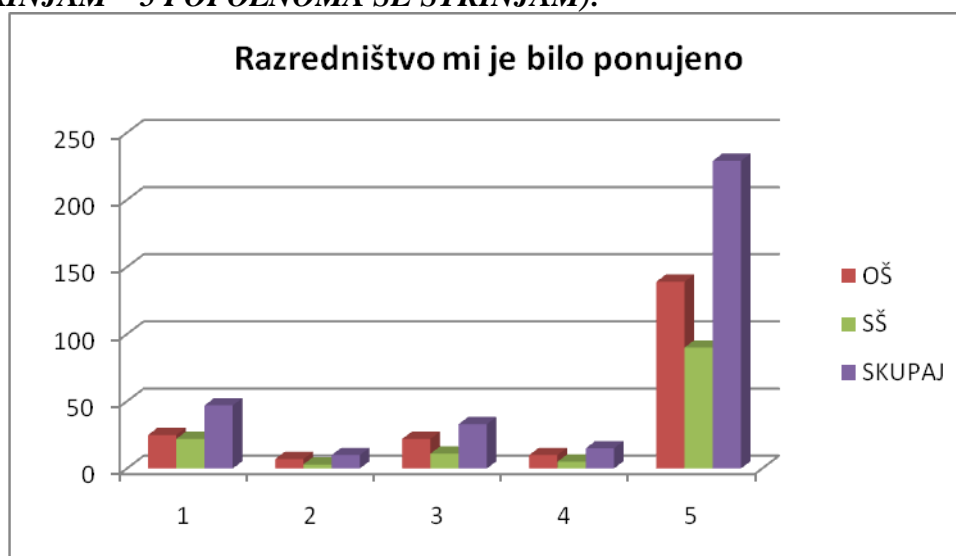

Prikaz 27

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ENAKOVREDNOST V ...	OŠ	203	3,57	1,243	2,511	,013*
	SŠ	131	3,21	1,305		

Preglednica 17

18. VODSTVO ŠOLE MI JE ŽE PONUJALO RAZREDNIŠTVO (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

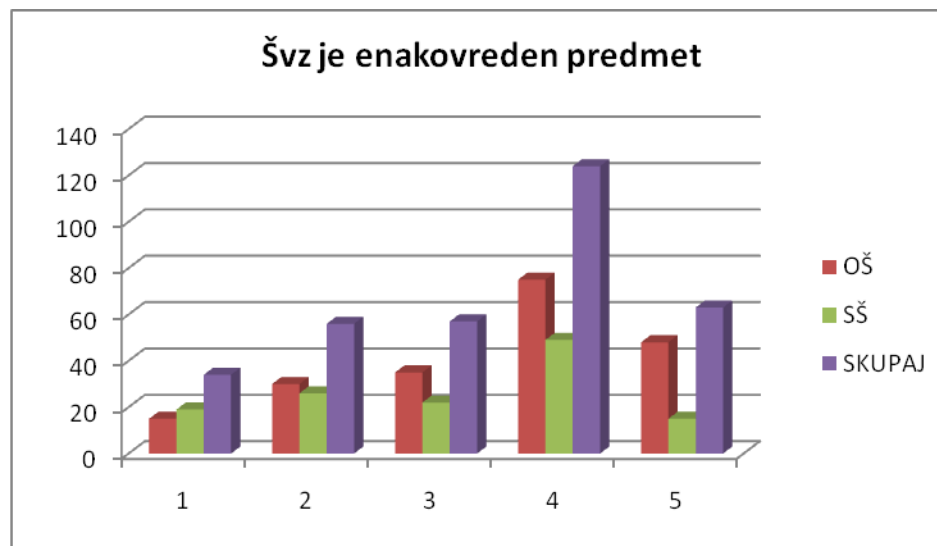

Prikaz 28

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
RAZREDNIŠTVO MI JE ...	OŠ	203	4,14	1,425	,503	,616
	SŠ	131	4,05	1,546		

Preglednica 18

19. NA NAŠI ŠOLI JE ŠPORTNA VZGOJA ENAKOVREDEN PREDMET OSTALIM (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

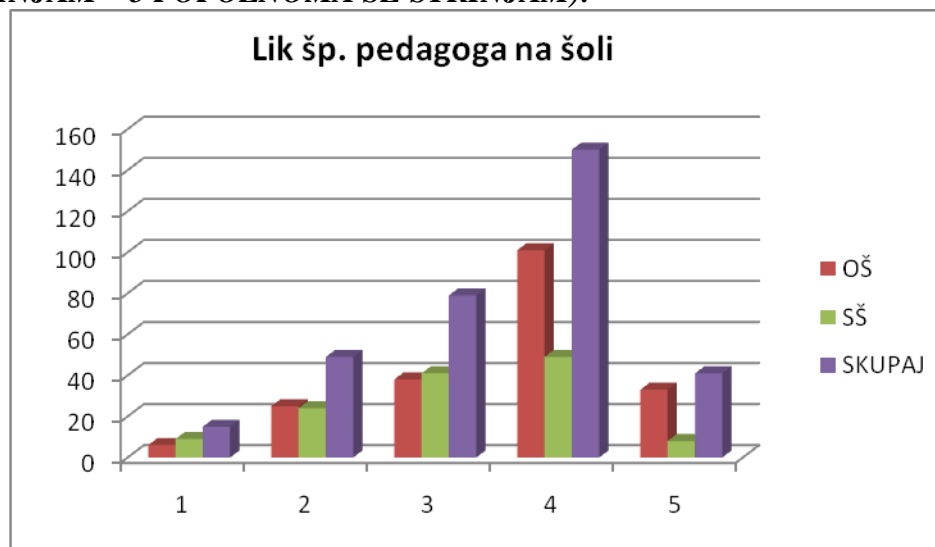

Prikaz 29

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ŠVZ JE ENAKOVREDEN PREDMET	OŠ	203	3,55	1,211	3,095	,002**
	SŠ	131	3,11	1,269		

Preglednica 19

20. LIK ŠPORTNEGA PEDAGOGA JE NA NAŠI ŠOLI CENJEN (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

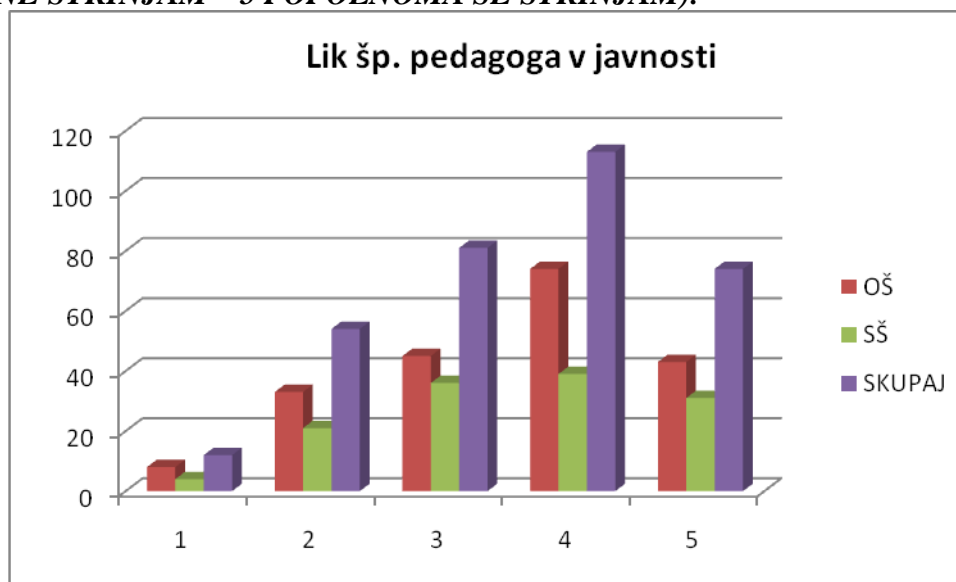

Prikaz 30

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
LIK ŠP. PEDAGOGA NA ŠOLI	OŠ	203	3,64	,992	4,094	,000***
	SŠ	131	3,18	1,026		

Preglednica 20

21. LIK ŠPORTNEGA PEDAGOGA JE V DRUŽBI IN JAVNOSTI CENJEN (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Slika 31

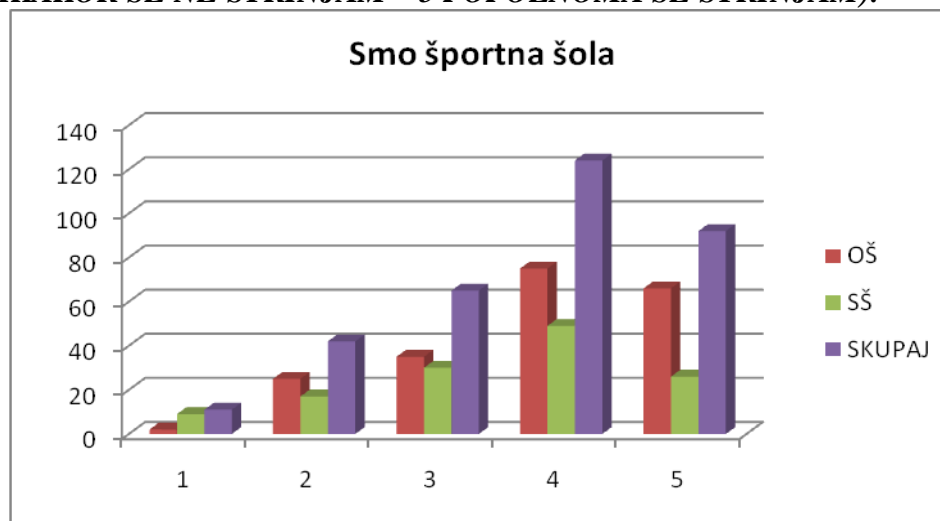
	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
LIK ŠP. PEDAGOGA V JAVNOSTI	OŠ	203	3,55	1,113	-,023	,982
	SŠ	131	3,55	1,111		

Preglednica 21

V Avstraliji (Dinham in Scott, 1997) je le 6 % vprašanih učiteljev zadovoljnih s statusom učitelja v družbi in le 3 % jih je zadovoljnih z likom učitelja, kot ga prikazujejo v medijih (vsi učitelji na osnovnih in srednjih šolah, N=892). Gordonova (1994) je ugotovila, da skoraj polovica anketiranih učiteljev (v ameriških »obarvanih« okrožjih) ocenjuje učiteljevo podobo kot negativno ali z zelo slabim statusom v družbi. Med afriškimi Američani z juga ZDA je učiteljski poklic še vedno dokaj cenjen, saj je bil v preteklosti to edini način (edini poklic), da se ljudje z drugačno barvo kože povzpnejo na družbeni lestvici. Enako cenijo učiteljski poklic Američani z »latino« koreninami in priseljenci iz Azije. Drugje po ZDA pa ugotavljajo, da je učiteljski poklic zelo slabo cenjen, premalo prestižen in finančno vrednoten (Gordon, 1994). Gordonova (1994) ugotavlja, da ponavadi visoko vrednotijo učiteljski poklic starši »najboljših« ali nagrajenih učencev/dijakov.

V medijih pa so učitelji pogosto prikazani kot »idioti« ali pa sovražniki. Velikokrat so v ameriških filmih otroci (učenci) pametnejši od učiteljev (Gordon, 1994). O pomenu in vplivu televizije mladim verjetno ni potrebno izgubljati besed.

**22. NAŠA ŠOLA JE PREPOZNAVNA PO DOSEŽKIH NA ŠPORTNEM PODROČJU
(1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):**

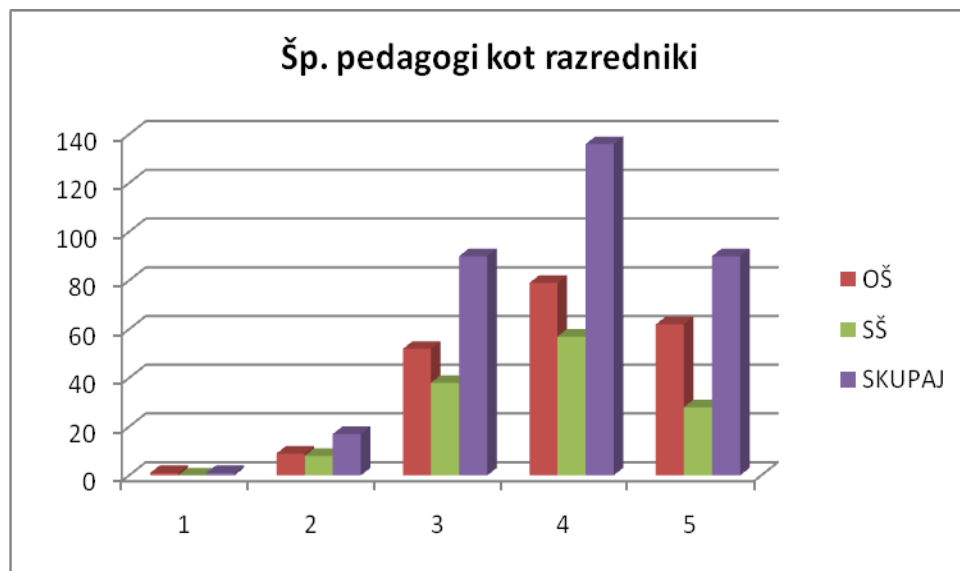

Prikaz 32

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
SMO ŠPORTNA ŠOLA	OŠ	203	3,88	1,034	3,076	,002**
	SŠ	131	3,50	1,153		

Preglednica 22

23. ŠPORTNI PEDAGOGI SO PONAVIDI DOBRI RAZREDNIKI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 33

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ŠP. PED. KOT RAZREDNIKI	OŠ	203	3,95	,886	1,495	,136
	SŠ	131	3,80	,845		

Preglednica 23

**24. KO ŽELIM V ZBORNICI KAJ POVEDATI, MI SO DELAVCI PRISLUHNEJO
(1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):**

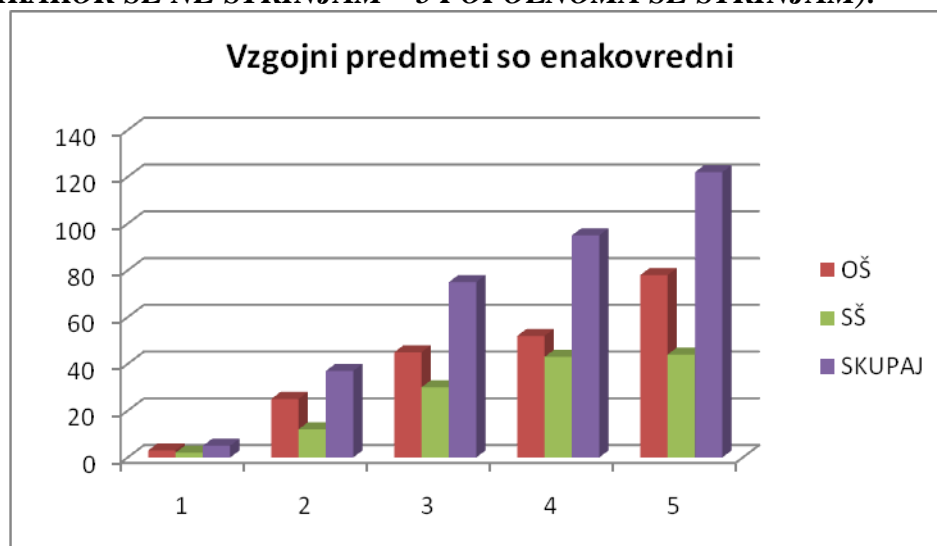

Prikaz 34

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
SODELAVCI MI PRISLUHNEJO	OŠ	203	4,02	,767	1,780	,076
	SŠ	131	3,87	,779		

Preglednica 24

**25. VZGOJNI PREDMETI SO PRI NAS (NA NAŠI ŠOLI) ENAKOVREDNI OSTALIM
(1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):**

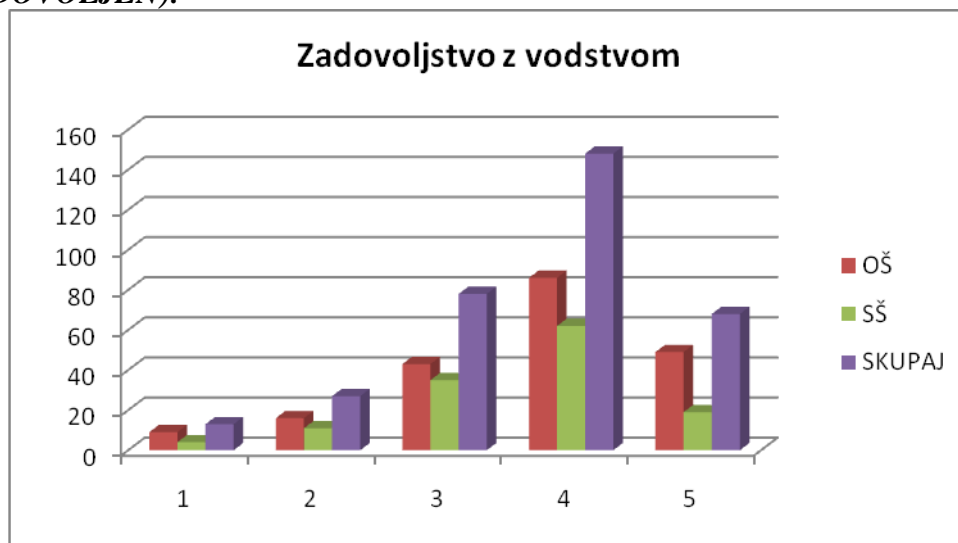

Prikaz 35

	Šola	Šte vilo	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
VZG. PREDMETI SO ENAKOVREDNI	OŠ	203	3,87	1,105	-,050	,960
	SŠ	131	3,88	1,030		

Preglednica 25

26. ZADOVOLJSTVO Z VODSTVOM (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

Prikaz 36

	Šola	Šte vilo	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z VODSTVOM	OŠ	203	3,74	1,051	1,092	,276
	SŠ	131	3,62	,940		

Preglednica 26

Naši rezultati so precej podobni rezultatom iz tujine, saj sta Dinham in Scottova (1997) ugotovila, da so učitelji v Avstraliji na splošno zadovoljni s svojim vodstvom (AS=4,27 na lestvici 1 do 7). S kvaliteto dela svojega vodstva je zadovoljnih 62 % vprašanih, z nadzorom pa je nekoliko drugače, saj je zadovoljnih le 46 % avstralskih osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev (Dinham in Scott, 1997). Ravno tako kot športni pedagogi v Sloveniji pa so s svojim vodstvom in nadzorom vodstva zadovoljni športni pedagogi v Grčiji: AS=3,79 na lestvici 1 do 5 (Koustelios, 2005). Na Kitajskem so učitelji športne vzgoje zelo nezadovoljni z vodenjem šole (Xiaofu in Qiwen, 2007). Pri primerjavi s tujimi raziskavami moramo biti previdni, saj Dinham in Scottova (1997) obravnavata vse učitelje (učitelje vseh predmetov na OŠ in SŠ) v enem delu

Avstralije. Pri ostalih dveh navedenih raziskavah pa moramo vzeti v obzir popolnoma drugačna kulturna okolja, iz katerih prihajajo podatki.

27. ZADOVOLJSTVO S SODELAVCI V AKTIVU (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

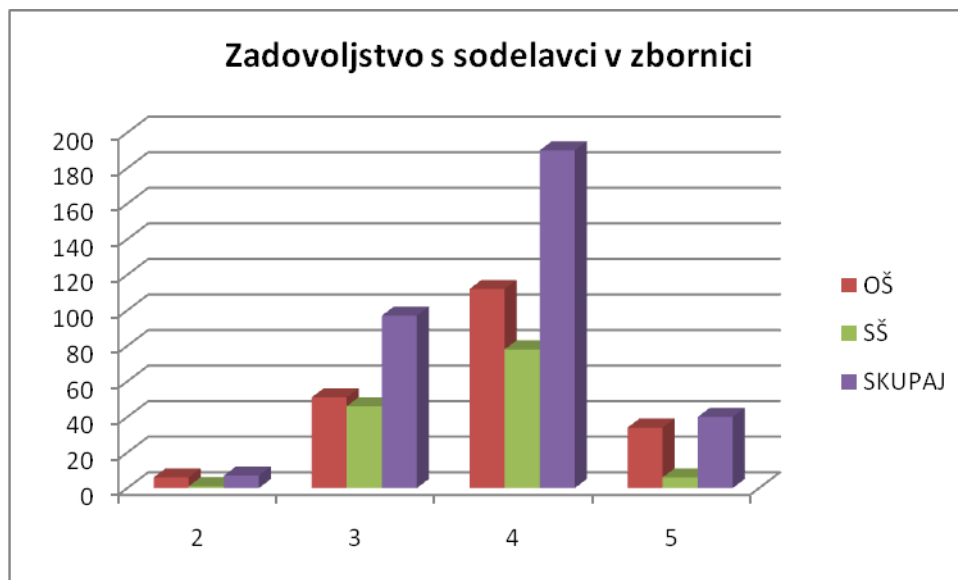

Prikaz 37

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO S SOD. V AKTIVU	OŠ	203	4,32	,809	2,981	,003**
	SŠ	131	4,03	,902		

Preglednica 27

28. ZADOVOLJSTVO S SODELAVCI V ZBORNICI (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

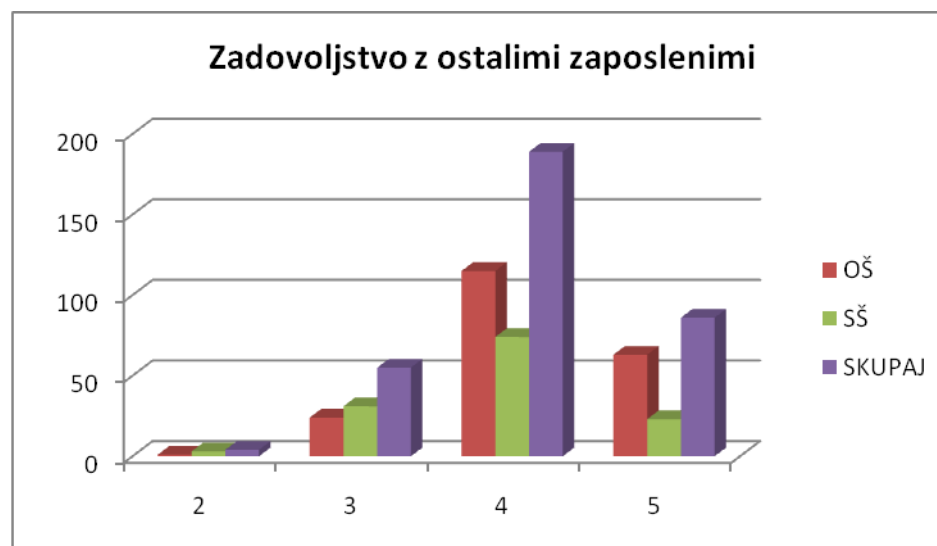
Prikaz 38

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO S SOD. V ZBORNICI	OŠ	203	3,86	,720	2,50	,013*
	SŠ	131	3,68	,572	0	

Preglednica 28

Dinham in Scoot (1997) sta spraševala učitelje v Avstraliji, v kolikšni meri so zadovoljni s priznanjem, ki ga sprejemajo od kolegov na šoli. Rezultati nam povedo, da je s tem zadovoljnih le 47 % vprašanih.

29. ZADOVOLJSTVO Z OSTALIMI ZAPOSLENIMI (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

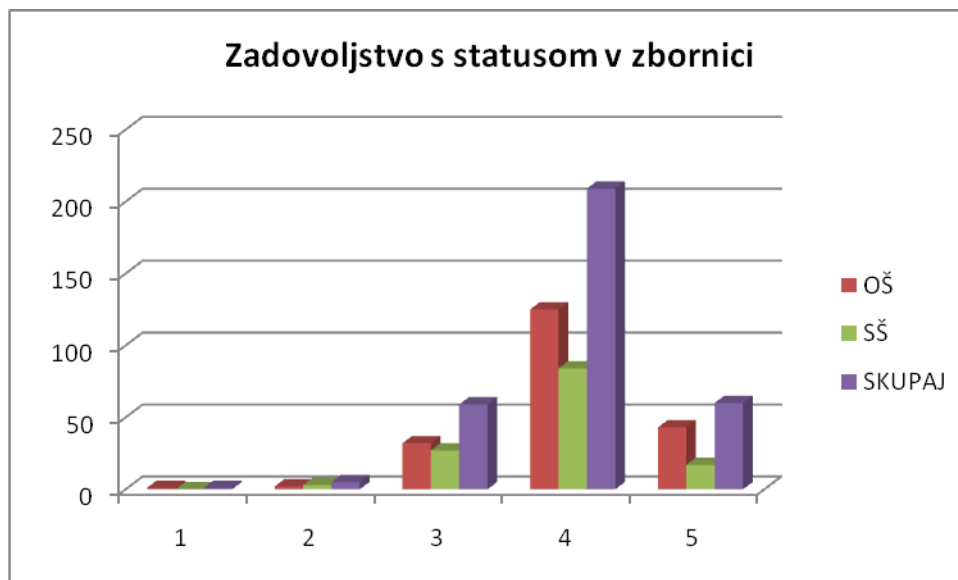

Prikaz 39

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z OST. ZAPOSŁ.	OŠ	203	4,18	,646	3,783	,000***
	SŠ	131	3,89	,704		

Preglednica 29

30. ZADOVOLJSTVO S SVOJIM STATUSOM V ZBORNICI (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

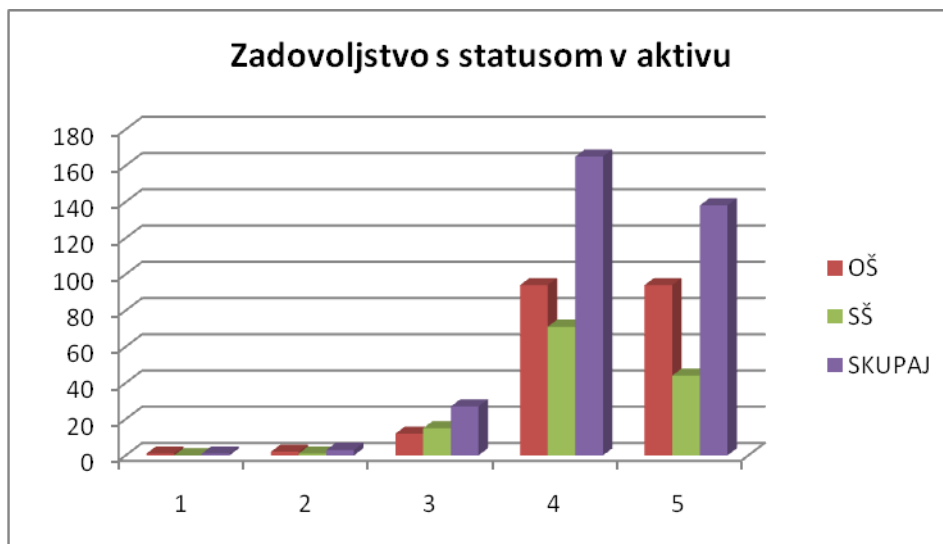
Prikaz 40

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO S STAT. V ZBOR.	OŠ	203	4,02	,675	1,928	,055
	SŠ	131	3,88	,645		

Preglednica 30

S svojim statusom oziroma ugledom v šoli je zadovoljnih 58 % učiteljev iz Avstralije (Dinham in Scott, 1997).

31. ZADOVOLJSTVO S SVOJIM STATUSOM V AKTIVU (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

Prikaz 41

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZAD. S STATUSOM V AKTIVU	OŠ	203	4,37	,687	2,16	,031*
	SŠ	131	4,21	,665	4	

Preglednica 31

32. ZADOVOLJSTVO Z VZGOJNO SITUACIJO UČENCEV/DIJAKOV, S KATERIMI DELAM (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

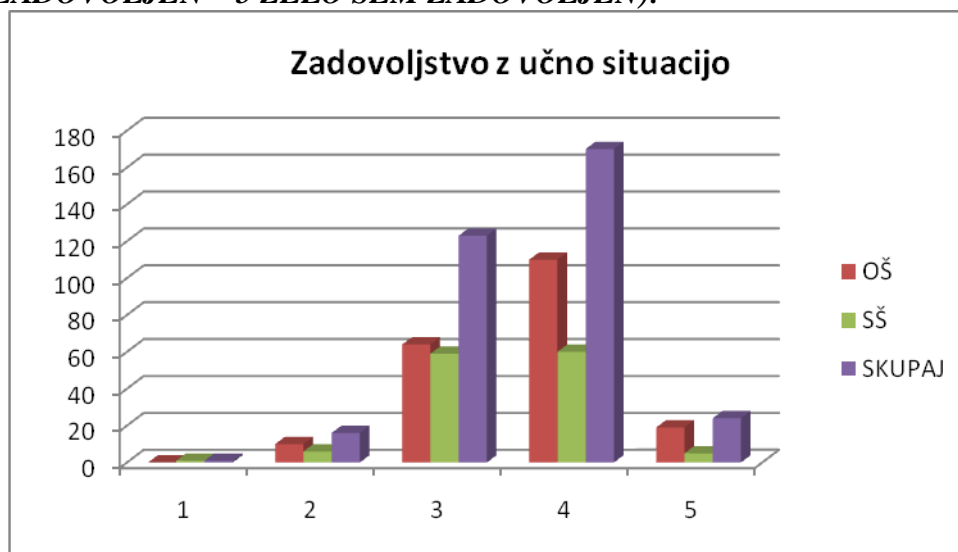
Prikaz 42

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z VZG. SITUA.	OŠ	203	4,02	,758	1,289	,199
	SŠ	131	3,92	,691		

Preglednica 32

Z odnosom učencev/dijakov do šole in šolskega dela na splošno je zadovoljnih 53 % avstralskih učiteljev (Dinham in Scott, 1997).

33. ZADOVOLJSTVO Z UČENCI/DIJAKI – NJIHOVIM ZNANJEM (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

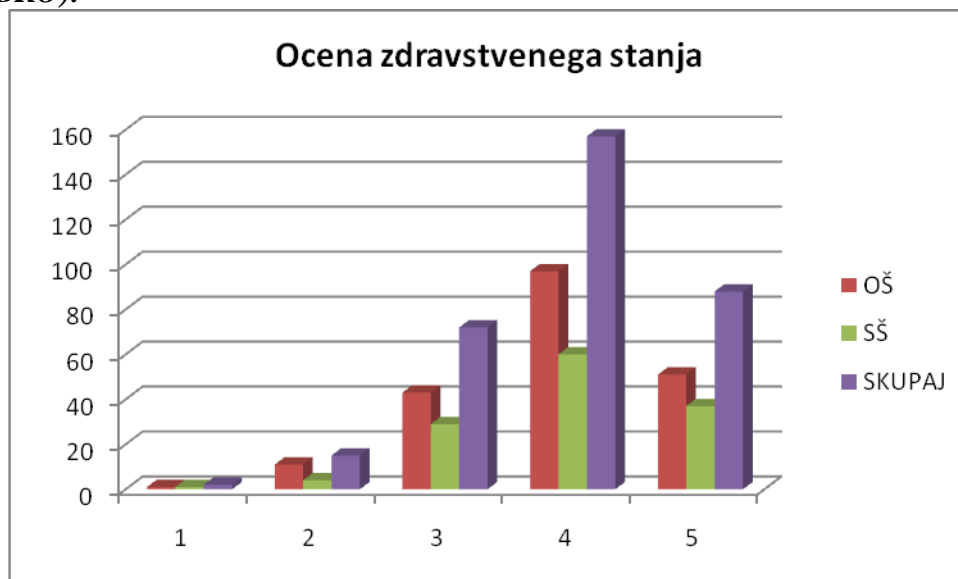
Prikaz 43

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z UČ. SITUA.	OŠ	203	3,68	,711	2,65	,008**
	SŠ	131	3,47	,683		

Preglednica 33

34. OCENA SVOJEGA ZDRAVSTVENEGA STANJA (1 ZELO SLABO – 5 ZELO DOBRO):

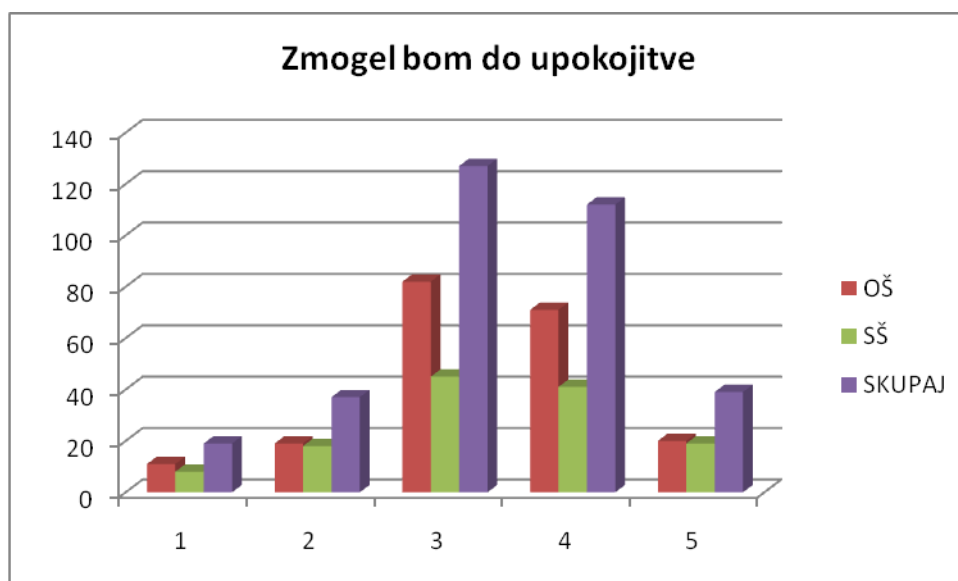

Prikaz 44

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZDRAVSTVENO STANJE	OŠ	203	3,92	,849	-,645	,519
	SŠ	131	3,98	,836		

Preglednica 34

35. VERJETNOST OPRAVLJANJA SVOJEGA DELA VSE DO UPOKOJITVE (1 ZELO NIZKA – 5 ZELO VISOKA):

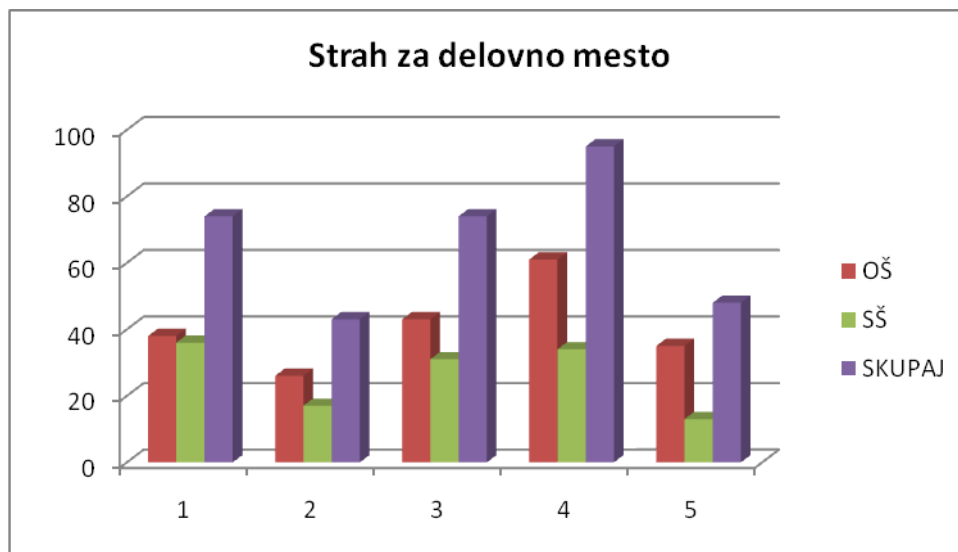

Prikaz 45

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZMOGEL BOM ...	OŠ	203	3,34	,969	,011	,991
	SŠ	131	3,34	1,080		

Preglednica 35

36. ZA DELOVNO MESTO SE MI NI POTREBNO BATI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

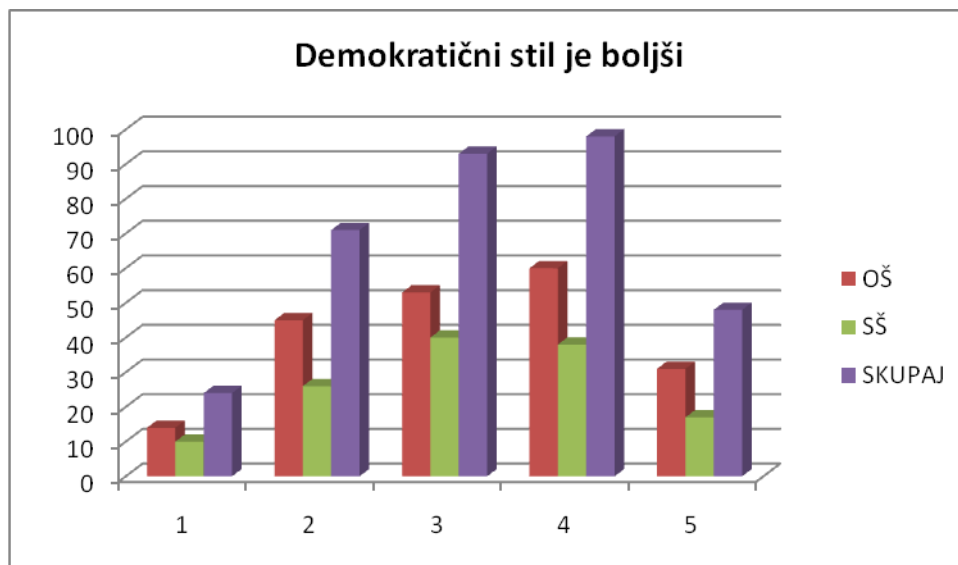
Prikaz 46

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
STRAH ZA DELOVNO MESTO	OŠ	203	3,14	1,362	2,388	,018*
	SŠ	131	2,78	1,360		

Preglednica 36

Omeniti je potrebno precejšen standardni odklon pri vprašanju glede gotovosti zaposlitve (preglednica 36), ki nakazuje, da se precejšnje število športnih pedagogov, kljub zaposlitvi za nedoločen čas, za svojo službo boji. Več kot petina se jih nikakor ne strinja, da se jim ni potrebno bati za delovno mesto, čeprav je le 13 % zaposlenih za določen čas.

**37. DEMOKRATIČNI STIL VODENJA UR JE BOLJŠI OD AVTOKRATIČNEGA
(1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):**

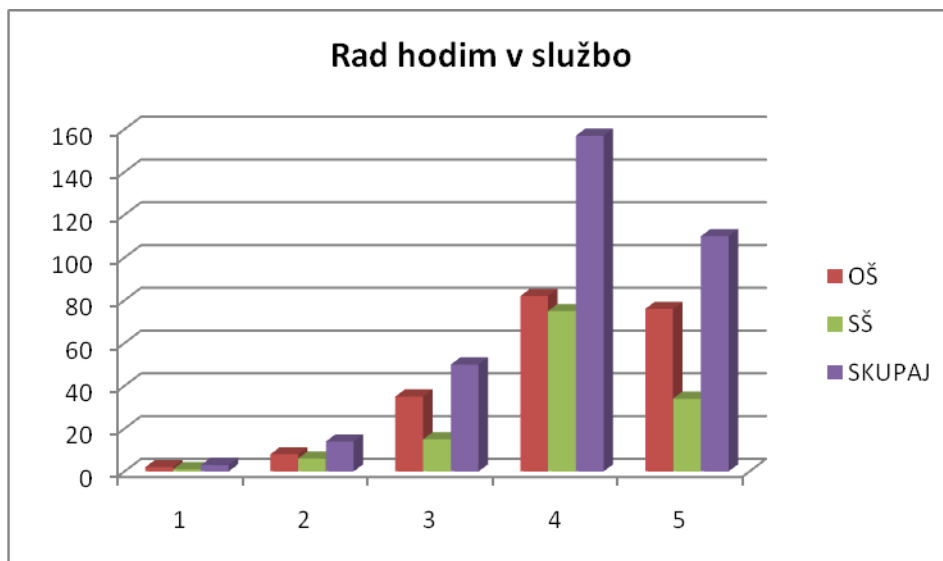
Prikaz 47

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
DEMO. STIL JE BOLJŠI	OŠ	203	3,24	1,163	,334	,738
	SŠ	131	3,20	1,133		

Preglednica 37

Učitelji naj bi tudi s svojim zgledom učili mlade o idealih demokracije. V Ameriki so ugotovili, da so njihovi učitelji kljub pričakovanjem, ker v svojem poklicu širijo svobodo govora kot enega izmed temeljev demokracije, precej konzervativni (Slater, 2008).

38. V SLUŽBO HODIM RAD (Z VESELJEM) (I NIKAKOR SE NE STRINJAM – POPOLNOMA SE STRINJAM): 5

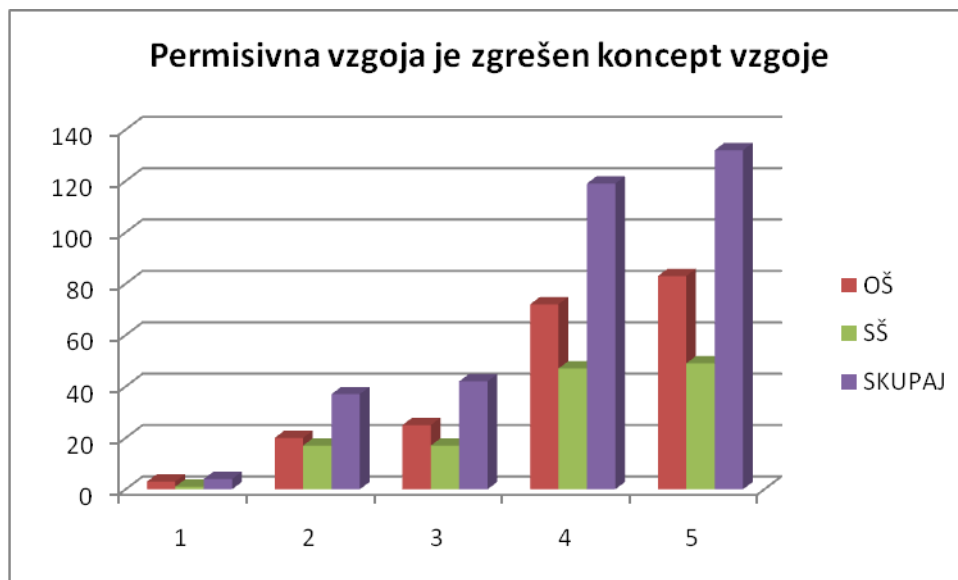
Prikaz 48

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
RAD HODIM V SLUŽBO	OŠ	203	4,09	,888	,660	,510
	SŠ	131	4,03	,794		

Preglednica 38

Študiji Kousteliosa in Tsigilisa (2005) ter Moreire idr. (2002) ugotavljata, da do zadovoljstva pri delu pripeljejo predvsem notranji dejavniki. Le-ti najbolj prispevajo k boljši notranji motivaciji, ki pa zopet pripelje do večjega interesa za delo, večje samozavesti, povečanja delovne storilnosti, kreativnosti pri delu in boljši samopodobi. In taki učitelji radi hodijo v službo.

39. PERMISIVNA VZGOJA JE ZGREŠEN KONCEPT VZGOJE OTROK (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 49

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
PERMIS. VZGOJA JE ZGREŠEN ...	OŠ	203	4,04	1,031	,707	,480
	SŠ	131	3,96	1,048		

Preglednica 39

40. REDNO SKRBIM ZA SVOJO FIZIČNO KONDICIJO (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

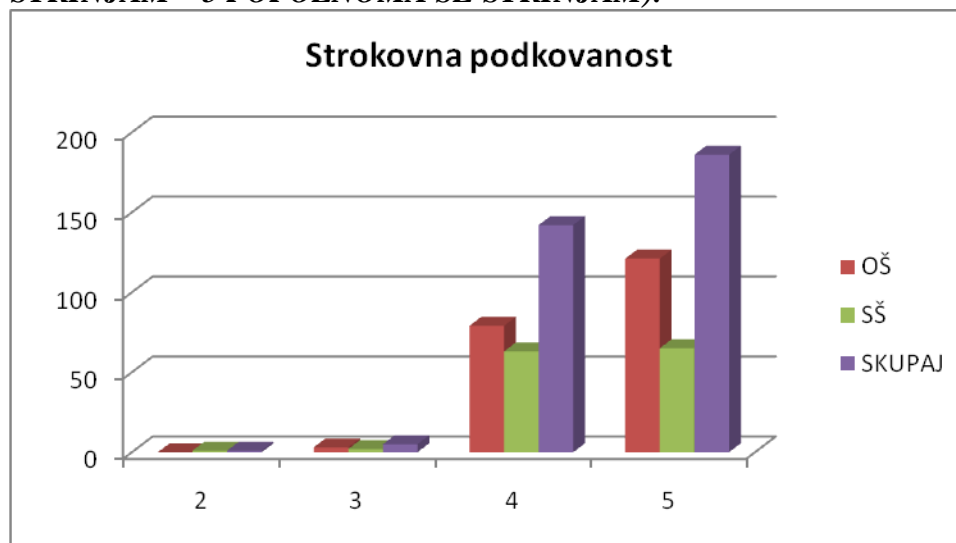
Prikaz 50

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
SKRBIM ZA FIZIČNO KONDICIJO	OŠ	203	4,21	,921	1,189	,235
	SŠ	131	4,32	,737		

Preglednica 40

Športni pedagogi imajo zaradi bolj pristnih odnosov in osebnega vzgleda dokaj velik vpliv na svoje varovance. Predvsem je to pomembno upoštevati pri izvajanju pouka pri aerobnih vsebinah (Škof, Zabukovec, Cencič Erpič in Boben, 2005). Učitelji skozi leta razvijejo zelo močan sistem vrednot, ki lahko vpliva na njihovo izvajanje pouka, način podajanja snovi (Kulinna, Silverman in Deng, 1998).

41. ZA SVOJE DELO SEM USTREZNO STROKOVNO PODKOVAN (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

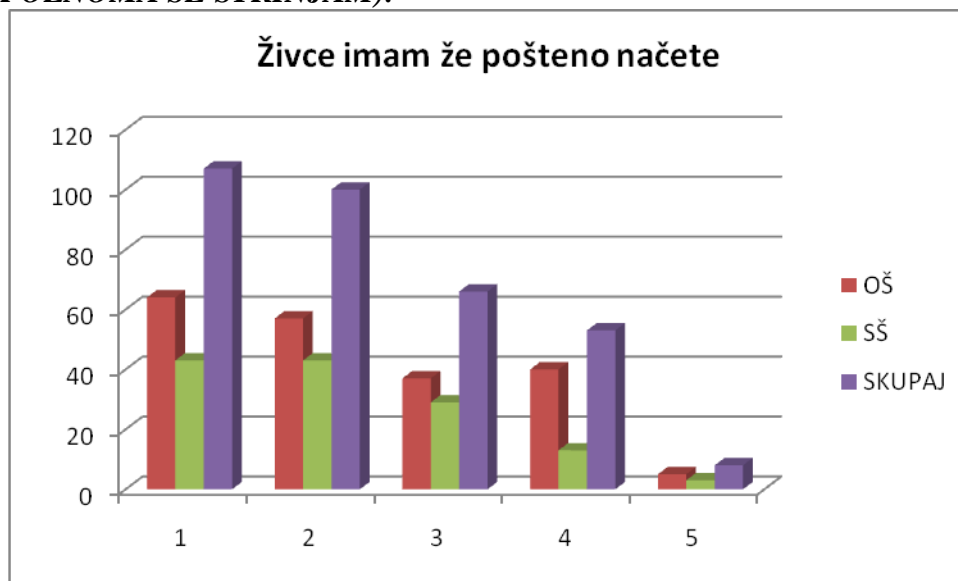
Prikaz 51

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
STROKOVNO SEM PODKOVAN	OŠ	203	4,58	,524	1,863	,064
	SŠ	131	4,47	,572		

Preglednica 41

Statistično značilne razlike v kompetencah med osnovnošolskimi in srednješolskimi učitelji so ugotovili Kovač, Starc, Strel in Jurak (2005). Razlike med skupinama so v mnenju o dejanskem poznavanju šolskega sistema, didaktike športov in demonstracije športnih prvin, ki jih ni v učnem načrtu, poznavanju dela z otroki s posebnimi potrebami in poznavanju vplivov medijev na šport. V vseh naštetih področjih se osnovnošolski učitelji počutijo bolj kompetentne od srednješolskih (Kovač idr., 2005). Škof idr. (2005) pa ugotavljajo, da se statistično značilno razlikujeta skupina športnih pedagogov z osnovnih in skupina športnih pedagogov z gimnazij v dimenziji vestnosti. Učitelji, ki so zaposleni v osnovnih šolah, so bolj redoljubni, preudarni, marljivi, vztrajni, natančni in imajo bolj odgovorno vedenje kot športni pedagogi z gimnazij (Škof idr., 2005).

42. ŽIVCE IMAM ŽE KAR POŠTENO NAČETE (I NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 52

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ŽIVCE IMAM ŽE NAČETE	OŠ	203	2,33	1,184	1,368	,172
	SŠ	131	2,16	1,066		

Preglednica 42

Na splošno velja trditev, da učiteljski poklic lahko pripelje do izgorelosti. Glede na izsledke študije Kousteliosa in Tsigilisa (2005) pri športnih pedagogih pa temu ni ravno tako. Možni razlogi, da je izgorelost grških športnih pedagogov nižja od pričakovanj, so v tem, da so pričakovanja javnosti, staršev, dijakov glede rezultatov pri predmetu nižja kot pri „akademskih“ (Hardman in Marshall, 2000) predmetih. Torej odpade tudi stres, ki je povezan s slabšimi rezultati. Tudi samo delo športnih pedagogov je manj monotono kot pri drugih poklicih, saj učitelji pogosto menjavajo vadbeni prostor, velikokrat morajo improvizirati pri pouku in pogosto imajo občutek večje avtonomije pri svojem delu. Rezultati naše raziskave kažejo veliko stopnjo zadovoljstva in nikakršne želje po menjavi službe, tako da lahko predpostavljamo, da tudi pri nas ni znakov izgorelosti. Enako potrjuje Markelj (2008) v pilotski študiji, ko ugotavlja, da so učitelji športne vzgoje statistično značilno manj izgoreli od učiteljev na splošno.

43. VODSTVO ŠOLE POGOSTO OBVEŠČAM O NEPRAVILNOSTIH V ZVEZI Z MOJIM DELOM (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

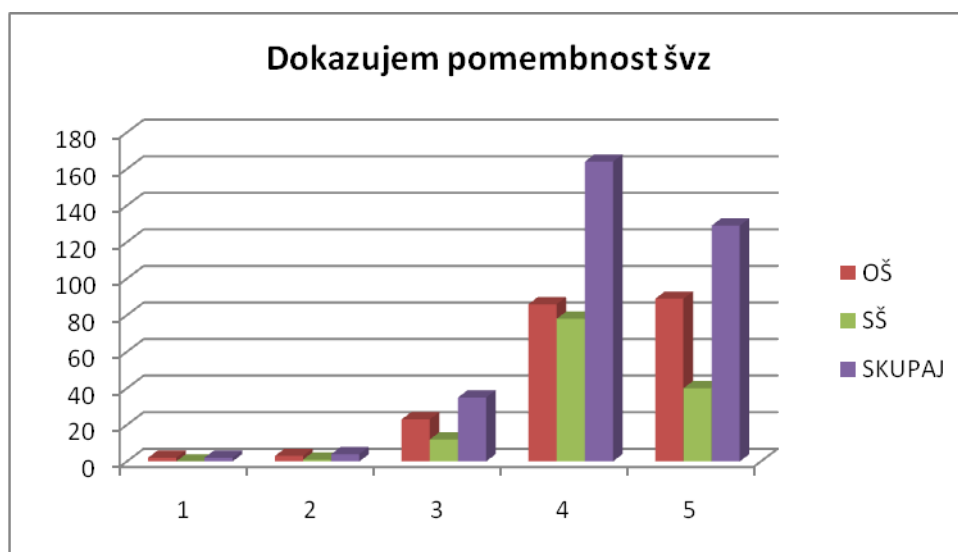

Prikaz 53

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
OBVEŠČAM VODSTVO	OŠ	203	2,67	1,188	1,087	,278
	SŠ	131	2,53	,987		

Preglednica 43

44. S SVOJIM DOBRIM DELOM DOKAZUJEM POMEMBNOST ŠPORTNE VZGOJE (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

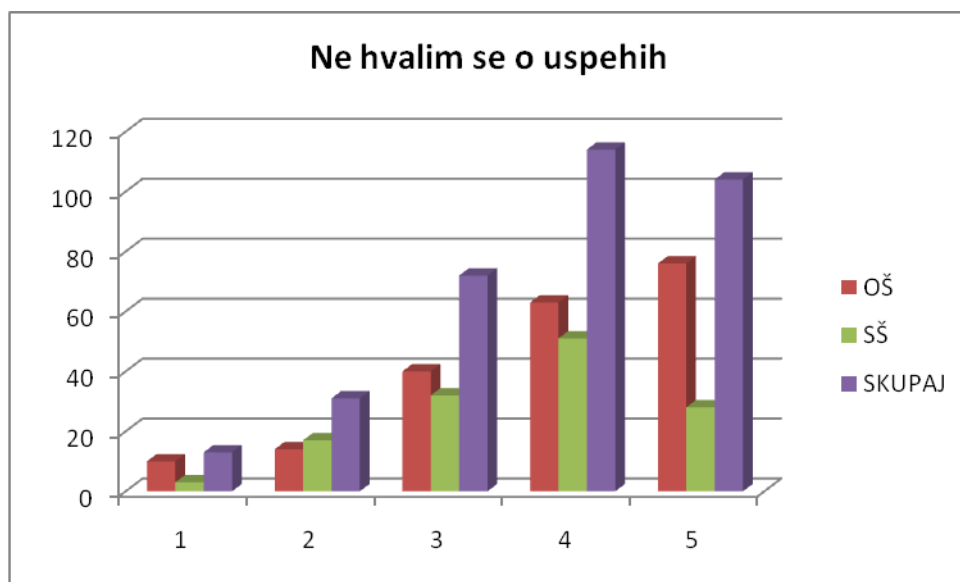

Prikaz 54

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
DOKAZUJEM ...	OŠ	203	4,27	,795	,822	,412
	SŠ	131	4,20	,625		

Preglednica 44

45. O USPEHIH NA ŠPORTNEM PODROČJU SE NE HVALIM PRED OSTALIMI (I NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

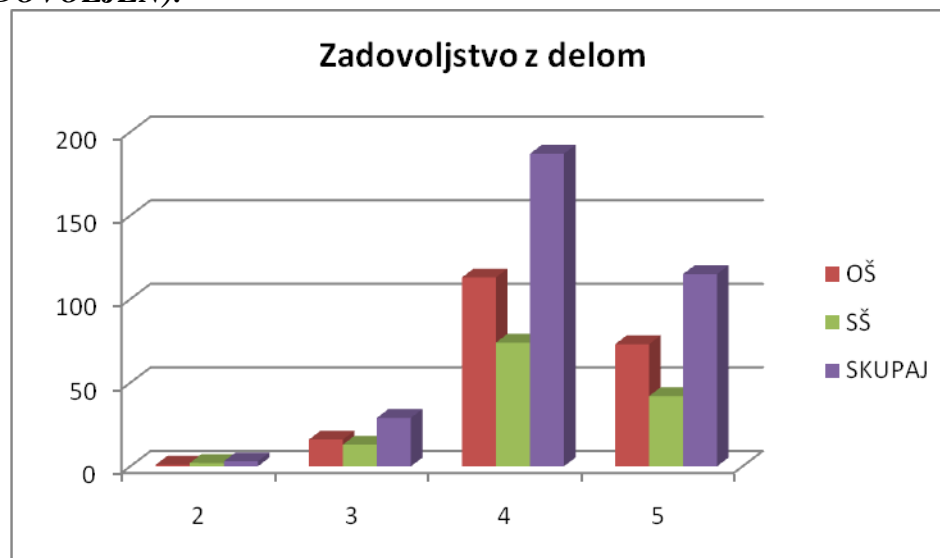

Prikaz 55

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
NE HVALIM SE ...	OŠ	203	3,89	1,134	2,084	,038*
	SŠ	131	3,64	1,031		

Preglednica 45

46. ZADOVOLJSTVO Z DELOM (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

Prikaz 56

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z DELOM	OŠ	203	4,27	,622	1,098	,273
	SŠ	131	4,19	,669		

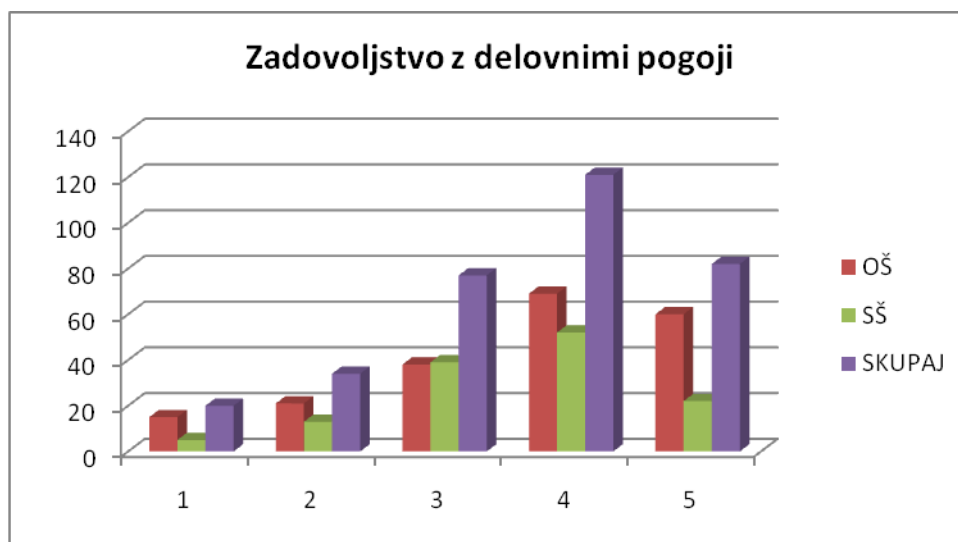
Preglednica 46

S svojim delom so zadovoljni grški športni pedagogi: aritmetična sredina na petstopenjski lestvici je kar 4,17 ($\pm 0,54$) (Koustelios in Tsigilis, 2005) in 4,04 ($\pm 0,404$; lestvica od 1 do 5) (Koustelios, 2005). Tudi na Kitajskem so učitelji športne vzgoje zadovoljni z naravo svojega dela (Xiaofu in Qiwen, 2007), ravno tako pa tudi slovenski trenerji (Jošt idr., 2001).

Zgornje trditve potrjujejo tudi podatki o učiteljih v Avstraliji. Na splošno izražajo zadovoljstvo s svojim poklicem (kar polovica jih je zadovoljnih, med njimi so tudi 4 % takih, ki so zelo zadovoljni, 8 % jih je nevtralnih, medtem ko je 42 % učiteljev nezadovoljnih). Ko pa so primerjali svoje zadovoljstvo od začetka službovanja pa vse do trenutnega stanja, so se odstotki zelo spremenili: samo 29 % jih meni, da so zdaj bolj zadovoljni kot v prvih letih opravljanja službe, medtem ko jih je 59 % zdaj bolj nezadovoljnih, med njimi je 17 % zelo nezadovoljnih (Dinham in Scoot, 1997).

Razloge v nadpovprečnem zadovoljstvu slovenskih športnih pedagogov s svojim delom lahko iščemo v več dejavnikih. Večina osnovnošolskih športnih pedagogov ocenjuje svoje delo kot nestresno ali pa zmerno stresno. Manj kot 4 % jih meni, da je njihovo delo nestresno, skoraj 50 % jih doživlja zmeren stres, četrtnina pa ocenjuje svoje delo kot zelo oziroma izjemno stresno. Na njihovo subjektivno doživljanje z delom povezanega stresa izbrane socio-demografske spremenljivke ne vplivajo, kakor tudi ne učiteljeve delovne izkušnje in zadolžitve (Muha-Sladoje, 2005).

47. ZADOVOLJSTVO Z DELOVNIMI POGOJI (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

Prikaz 57

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z DEL. POGOJI	OŠ	203	3,68	1,211	,963	,336
	SŠ	131	3,56	1,009		

Preglednica 47

Pri primerjavi delovnih pogojev in infrastrukture na šolah smo ugotovili, da so pogoji dela športnih pedagogov v Sloveniji boljši od kolegov iz tujine. Dinham in Scott (1997) sta o pogojih dela vprašala kar 892 avstralskih učiteljev in dobila oceno 3,68 na lestvici 1 do 7, kjer 7 pomeni največje zadovoljstvo. Hardman in Marshall (2000) sta ugotovila veliko nezadovoljstvo z delovnimi pogoji športnih pedagogov, saj jih je v svetovnem merilu več kot 2/3 poročalo o neustreznih pogojih. Tudi na Kitajskem so športni pedagogi nezadovoljni z delovnimi

(materialnimi) pogoji (Xiaofu in Qiwen, 2007). Tudi slovenski trenerji (Jošt idr., 2001) so nezadovoljni z delovnimi pogoji, v katerih delajo. V študiji Kousteliosa iz leta 2005 je 115 grških športnih pedagogov iz regije Thessaloniki ocenilo pogoje dela z 2, 7 (petstopenjska lestvica), v istem letu pa je Koustelis skupaj s Tsigilismom prejel drugačno oceno 170-ih športnih pedagogov iz severne Grčije, ki pa je kazala na zadovoljstvo z delovnimi pogoji (AS= 3,47, na lestvici 1 do 5).

48. ZADOVOLJSTVO Z MOŽNOSTMI ZA STALNO STROKOVNO SPOPOLNJEVANJE (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

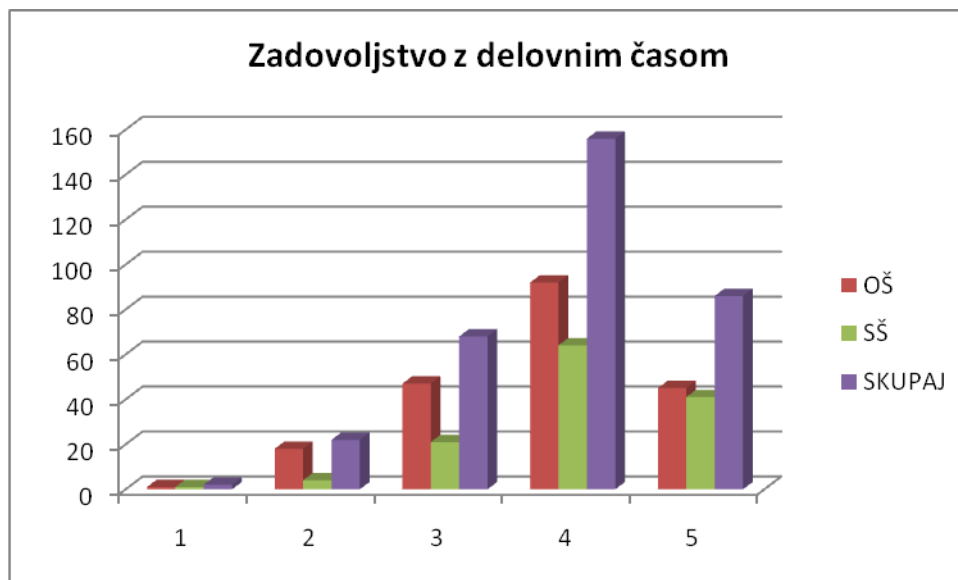
Prikaz 58

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z MOŽ. STALNEGA STR. SPOPOLNJEVANJA	OŠ	203	3,89	,878	1,052	,294
	SŠ	131	4,00	,945		

Preglednica 48

Na Kitajskem so učitelji športne vzgoje nezadovoljni z možnostmi nadaljevanja študija in napredovanji (Xiaofu in Qiwen, 2007).

49. ZADOVOLJSTVO Z DELOVNIM ČASOM (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

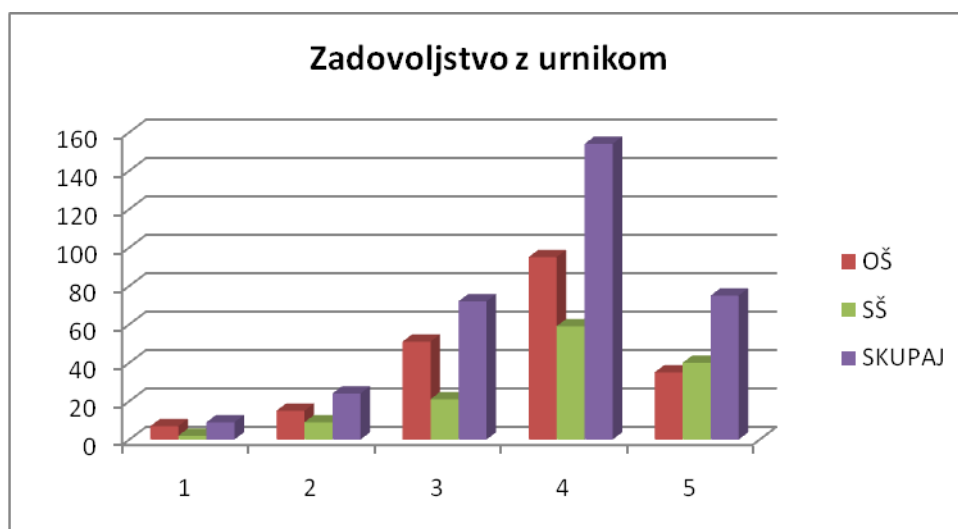

Prikaz 59

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z DEL. ČASOM	OŠ	203	3,80	,903	-2,777	,006**
	SŠ	131	4,07	,815		

Preglednica 49

50. ZADOVOLJSTVO Z URNIKOM (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

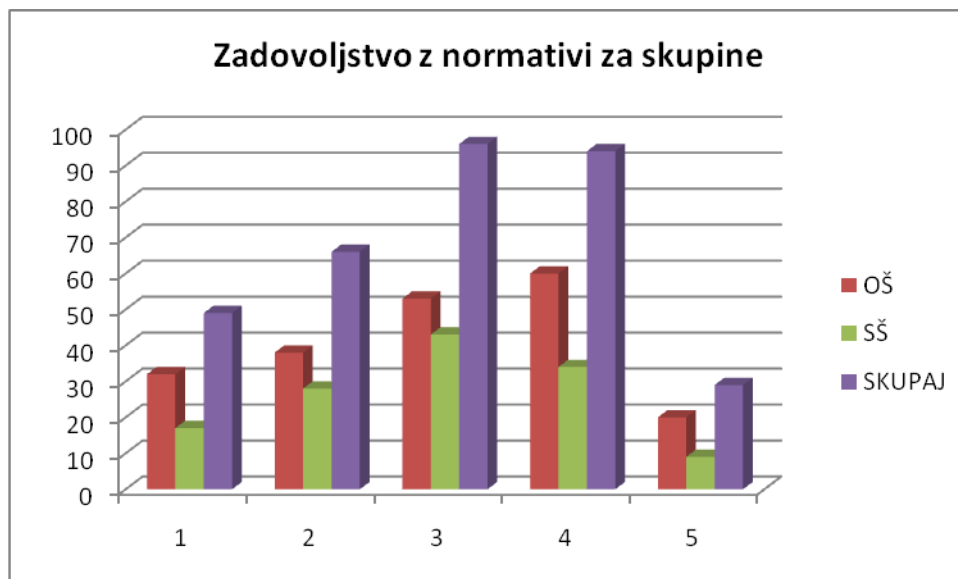

Prikaz 60

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z URNIKOM	OŠ	203	3,67	,962	-2,746	,006**
	SŠ	131	3,96	,940		

Preglednica 50

51. ZADOVOLJSTVO Z NORMATIVI ZA SKUPINE (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

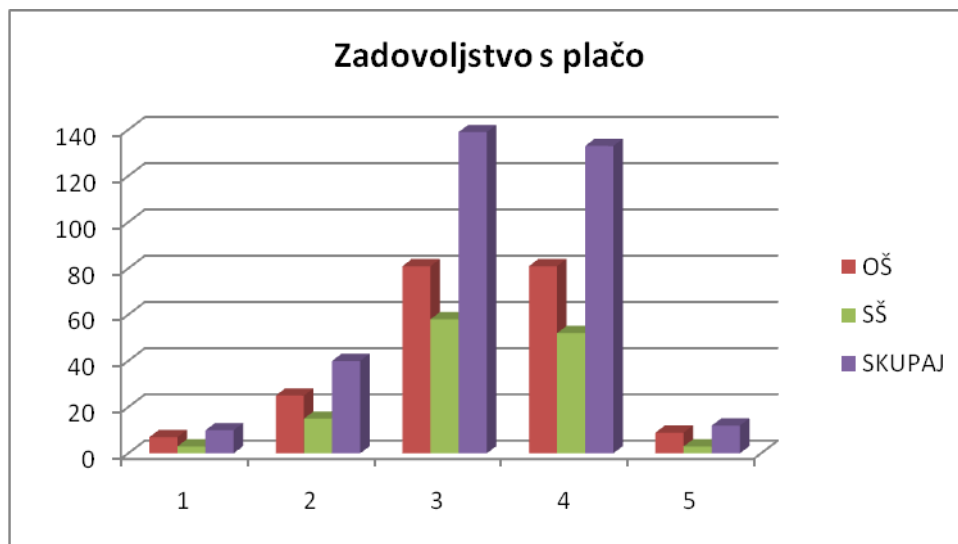
Prikaz 61

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z NORM. ZA SKUP.	OŠ	203	2,99	1,231	,507	,612
	SŠ	131	2,92	1,127		

Preglednica 51

Le 30 % avstralskih učiteljev je zadovoljnih z velikostjo razredov/skupin, v katerih poučujejo (Dinham in Scott, 1997).

52. ZADOVOLJSTVO S PLAČO (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

Prikaz 62

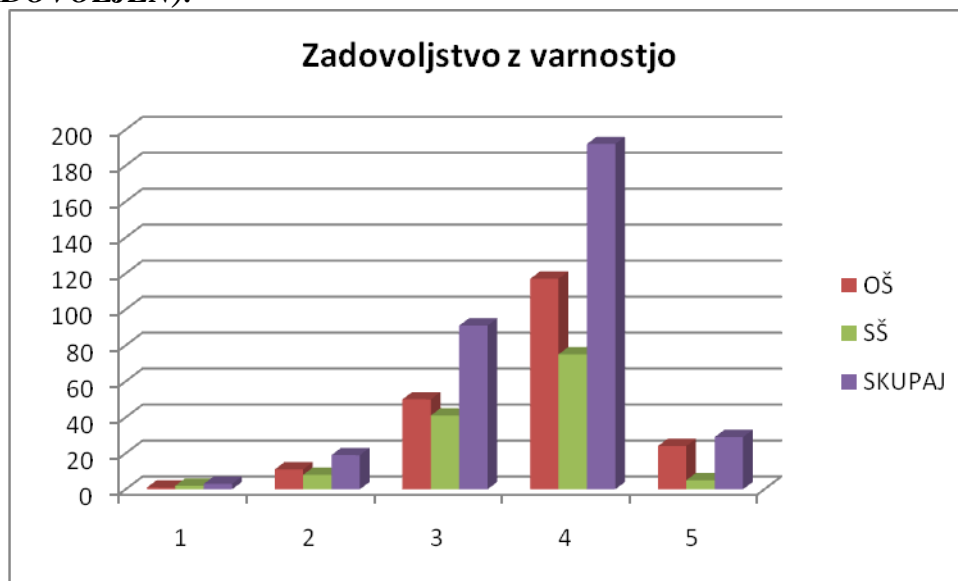
	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO S PLAČO	OŠ	203	3,30	,868	,143	,887
	SŠ	131	3,28	,787		

Preglednica 52

S plačo so slovenski športni pedagogi mnogo bolj zadovoljni kot kolegi iz Grčije. Njihovo nezadovoljstvo s plačo je ugotovljeno v dveh študijah. Koustelios (2005) je zabeležil nezadovoljstvo s plačo (2,43 s standardnim odklonom 0,88), zelo podoben rezultat sta Koustelios in Tsigilis (2005) ugotovila pri grških športnih pedagogih s severa države (AS=2,77; STO=0,881). V obeh študijah je bila uporabljena enaka lestvica 1 do 5. Tudi slovenski trenerji (Jošt idr., 2001) so s svojo plačo nezadovoljni. Avstralski učitelji pa so zelo nezadovoljni s svojo trenutno plačo (zadovoljnih je bilo le 17 % vprašanih) (Dinham in Scott, 1997). Tudi na Kitajskem so učitelji športne vzgoje tako kot v Sloveniji zadovoljni s plačo (Xiaofu in Qiwen, 2007).

53. ZADOVOLJSTVO Z VARNOSTJO (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

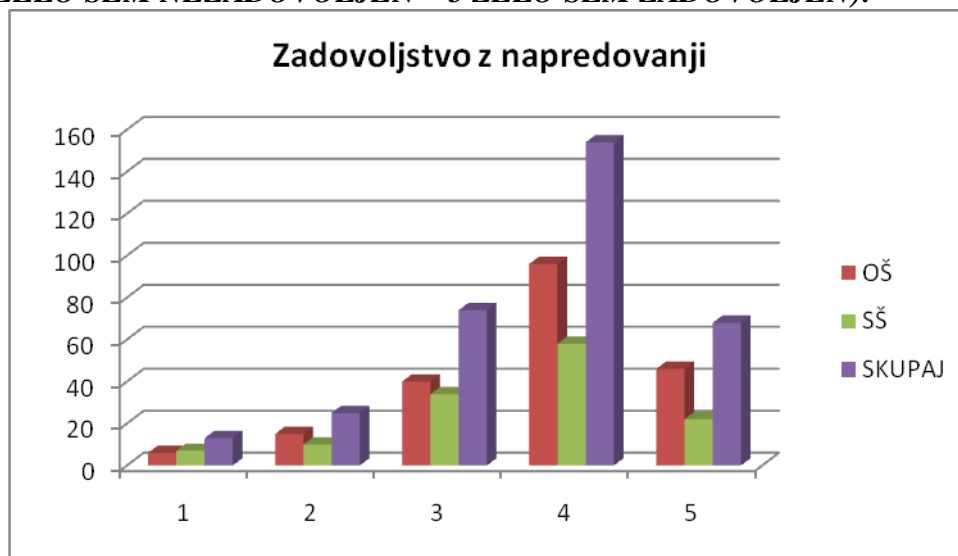
Prikaz 63

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z VARNOSTJO	OŠ	203	3,75	,752	2,303	,022*
	SŠ	131	3,56	,735		

Preglednica 53

V ZDA so bili 4 % vseh učencev/dijakov, starih med 12 in 18 let, žrtev nekatere izmed oblik kriminala na šoli (Bauer, Guerino, Nolle, Tang in Chandler, 2008). V Sloveniji na srečo ocenjujemo, da je varnost na šolah še vedno na dokaj sprejemljivi ravni (preglednica 53).

54. ZADOVOLJSTVO Z NAPREDOVANJEM V PLAČNE RAZREDE IN NAZIVE (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

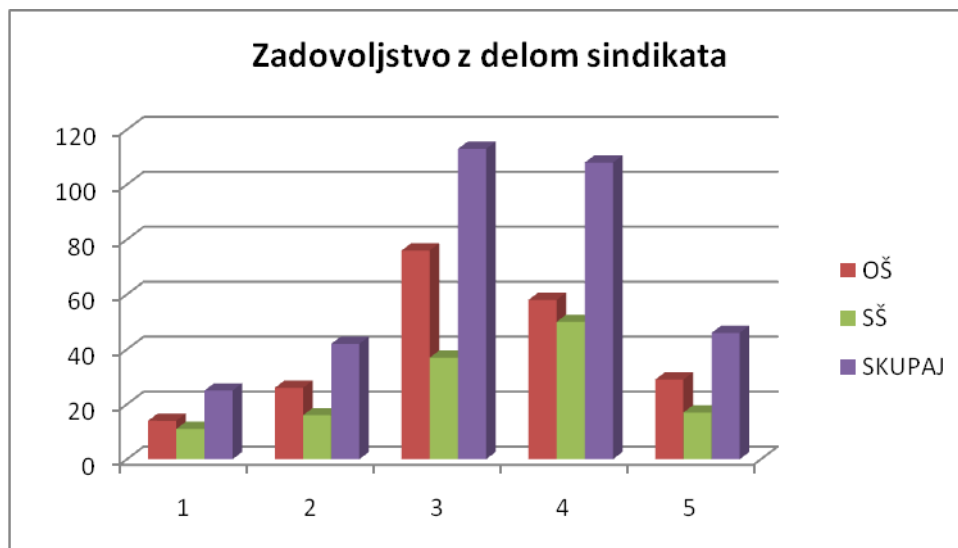
Prikaz 64

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO Z NAPRED.	OŠ	203	3,79	,973	1,751	,081
	SŠ	131	3,60	1,029		

Preglednica 54

Z možnostmi napredovanja so v tujini ravno tako bolj nezadovoljni kot pedagogi v Sloveniji. Dinham in Scott (1997) sta zabeležila le 14 % učiteljev, ki so zadovoljni z možnostmi napredovanja, medtem ko so grški športni pedagogi na petstopenjski lestvici ocenili zadovoljstvo z možnostmi napredovanja z oceno 2, 32 (Koustelios, 2005).

55. ZADOVOLJSTVO Z DELOM SINDIKATA (1 ZELO SEM NEZADOVOLJEN – 5 ZELO SEM ZADOVOLJEN):

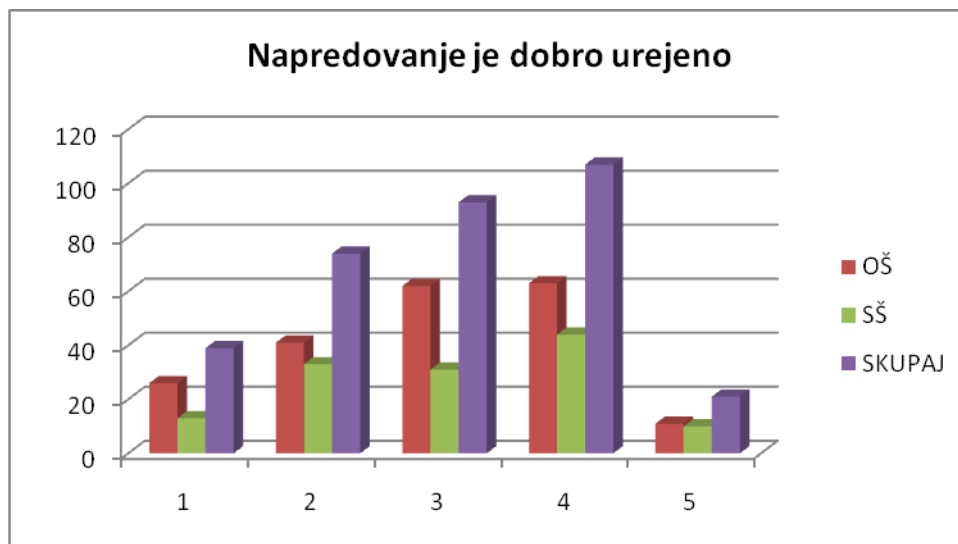
Prikaz 65

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZADOVOLJSTVO S SINDIKATOM	OŠ	203	3,31	1,083	-,370	,712
	SŠ	131	3,35	1,116		

Preglednica 55

40 % učiteljev v Avstraliji je zadovoljnih z delom njihovega nacionalnega učiteljskega združenja in z njihovo stopnjo zastopanja interesov zaposlenih (NSW Teachers Federation) (Dinham in Scott, 1997).

56. NAPREDOVANJA V NAZIVE IN PLAČNE RAZREDE SO V ŠOLSTVU DOBRO UREJENA (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

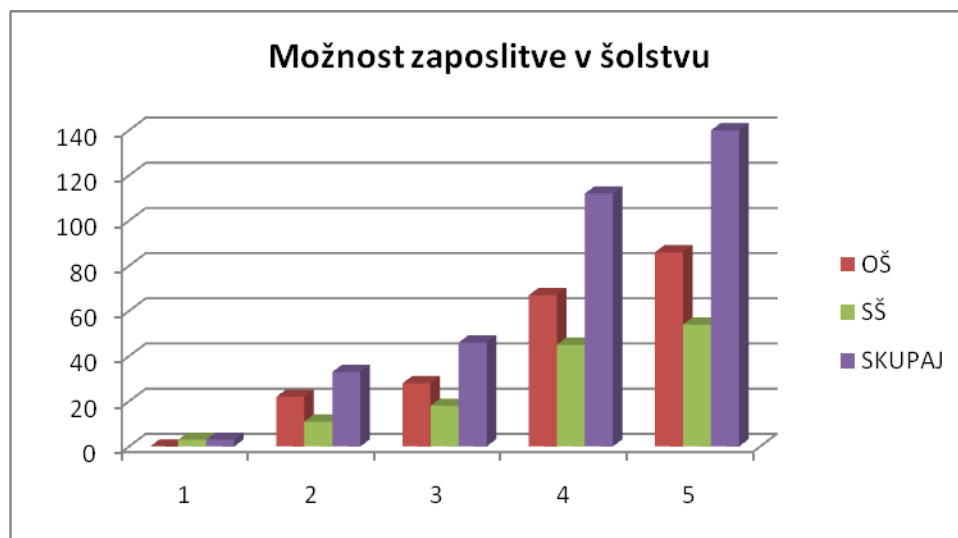

Prikaz 66

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
NAPREDOVANJE ...	OŠ	203	2,96	1,116	-,612	,541
	SŠ	131	3,04	1,140		

Preglednica 56

57. MOŽNOST ZAPOSLOTITVE V ŠOLSTVU BO V PRIHODNOSTI MANJŠA (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

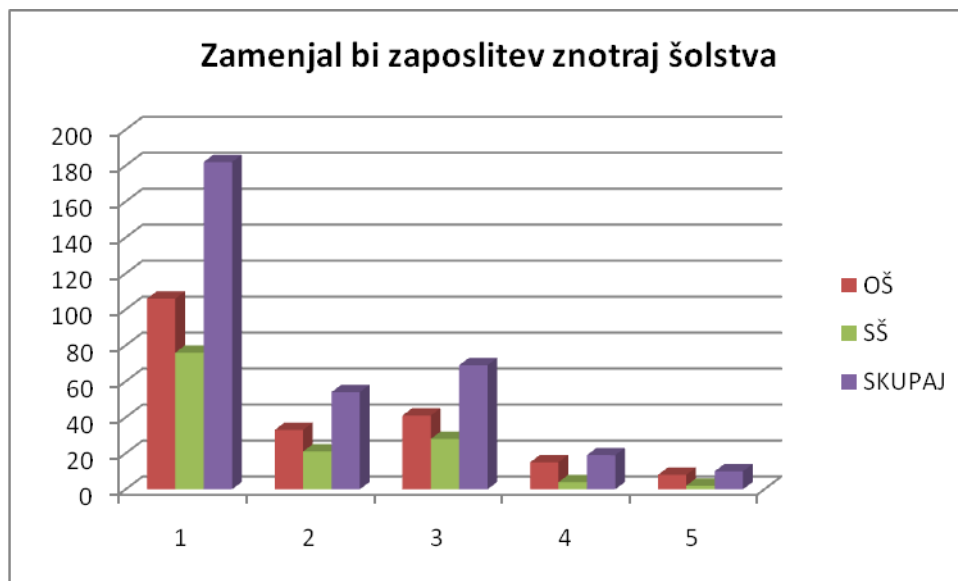

Prikaz 67

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
MOŽNOST ZAPOSŁ. V ŠOLSTVU	OŠ	203	4,07	,998	,267	,790
	SŠ	131	4,04	1,048		

Preglednica 57

58. RAD BI ZAMENJAL ZAPOSŁITEV ZNOTRAJ ŠOLSKEGA SISTEMA (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 68

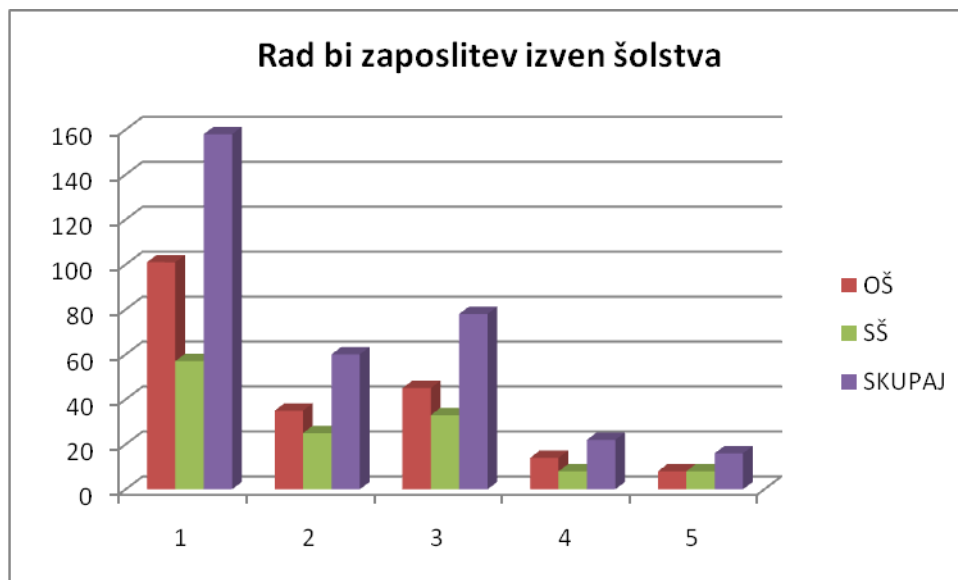
	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
MENJAVA ZAPOSŁ. V ŠOLSTVU	OŠ	203	1,95	1,174	1,654	,099
	SŠ	131	1,74	,997		

Preglednica 58

Omeniti moramo dejstvo, da je v Sloveniji učiteljem športne vzgoje odprtih zelo malo možnosti za zamenjavo službe znotraj šolskega sistema. Zaradi enopredmetnega študija je zamenjava znotraj šolskega sistema skoraj nemogoča.

Moreira, Fox in Sparkes (2002) so ugotovili, da je predanost delu logično povezana z iskanjem službe oziroma namenom iskanja službe ter z osebnim življenjskim zadovoljstvom.

59. RAD BI ZAPOSILITEV IZVEN ŠOLSTVA (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 69

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
RAD BI ZAPOSIL. IZVEN ŠOL ...	OŠ	203	1,98	1,164	-,058	,291
	SŠ	131	2,12	1,215		

Preglednica 59

Zadovoljstvo športnih pedagogov potrjujeta tudi spremenljivki, s katerima sprašujemo anketirance, če si želijo zamenjati zaposlitev. Srednji oceni teh dveh spremenljivk nam povesta, da si športni pedagogi ne želijo menjati službe ne znotraj in ne izven šolskega sistema (aritmetična sredina: 1,87 in 2,04). 55 % vseh anketirancev si nikakor ne želi menjati službe znotraj šolstva, skoraj polovica pa si ne želi menjave izven šolskega sistema. Takih, ki pa si želijo zamenjati službo, je zelo malo: manj kot 3 odstotke tistih, ki želijo menjavo znotraj šolstva, in slabih 5 % tistih, ki si želijo iz šolstva. Zgornje rezultate (prikaz 69 in preglednica 59) lahko razložimo z dejstvom, da je zaposlitev v šolstvu javna služba, ki je za zaposlene relativno varna in da je za športne pedagoge edina regulirana služba na področju športa.

60. PRI MOJEM DELU JE VSAKO LETO VEČ ADMINISTRACIJE (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

Prikaz 70

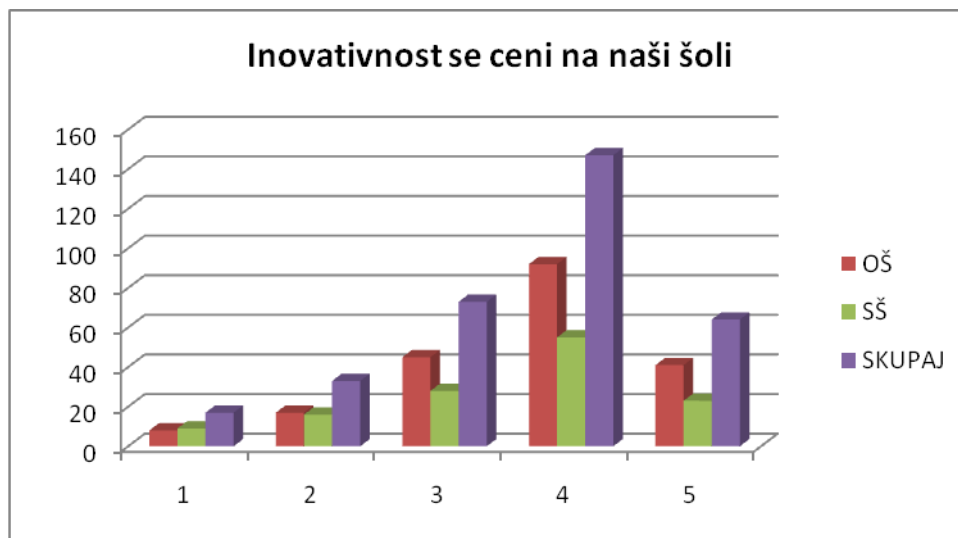
	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
VEČ JE ADMINISTRACIJE	OŠ	203	4,63	,729	2,678	,008**
	SŠ	131	4,38	,964		

Preglednica 60

Zelo močne potencialne stresorje za športne pedagoge predstavljajo: odgovornost za varnost učencev (izleti, projektni dnevi, šole v naravi), malomaren odnos do šolske lastnine, poškodbe pri športni vzgoji, preveč administrativnih opravil in agresivnost učencev (Muha-Sladoje, 2005).

Učitelji so zelo nezadovoljni z značilnim vzorcem prekinjanja in motenj pri delu s šolsko-administrativnimi opravili in ostalimi obveznostmi, ki niso neposredno povezane s poučevanjem (Turan, 1998). Tudi na Kitajskem so učitelji športne vzgoje zelo nezadovoljni z administracijo (Xiaofu in Qiwen, 2007).

61. INOVATIVNOST SE NA NAŠI ŠOLI CENI (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

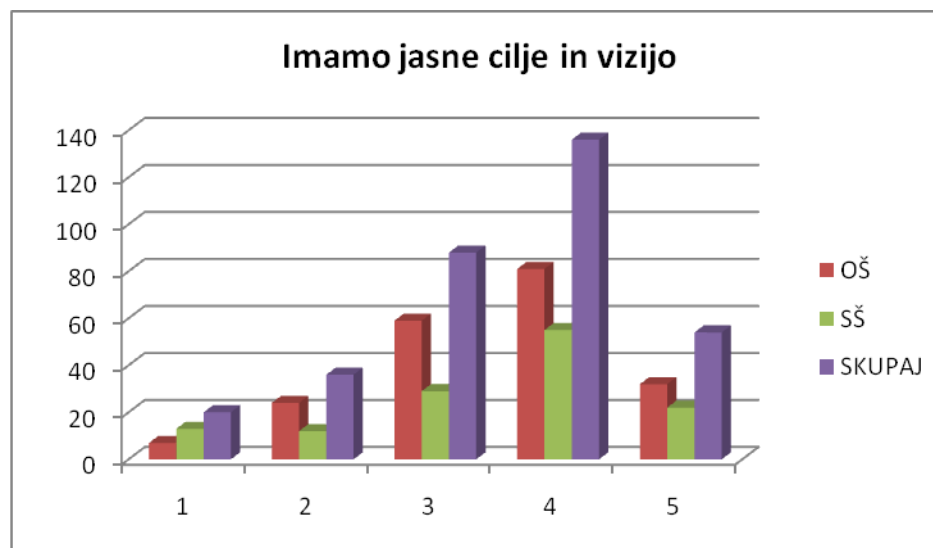

Prikaz 71

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
INOVATIVNOST SE CENI	OŠ	203	3,69	1,012	1,509	,132
	SŠ	131	3,51	1,126		

Preglednica 61

62. NAŠA ŠOLA IMA JASNO VIZIJO IN DOLGOROČNE CILJE (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

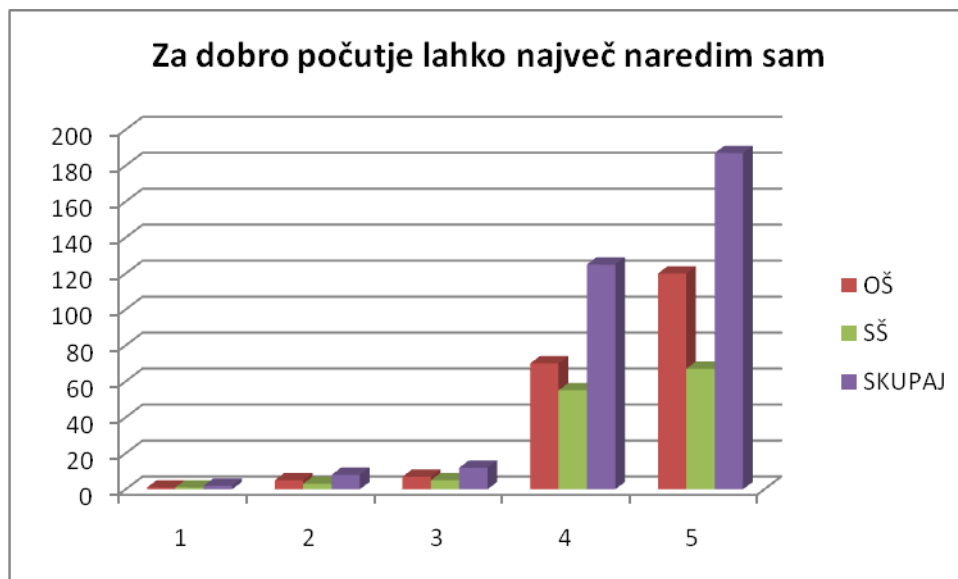
Prikaz 72

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
CILJI IN VIZIJA	OŠ	203	3,53	1,006	,494	,622
	SŠ	131	3,47	1,172		

Preglednica 62

63. ZA SVOJE DOBRO POČUTJE LAHKO NAJVEČ NAREDIM SAM (1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):

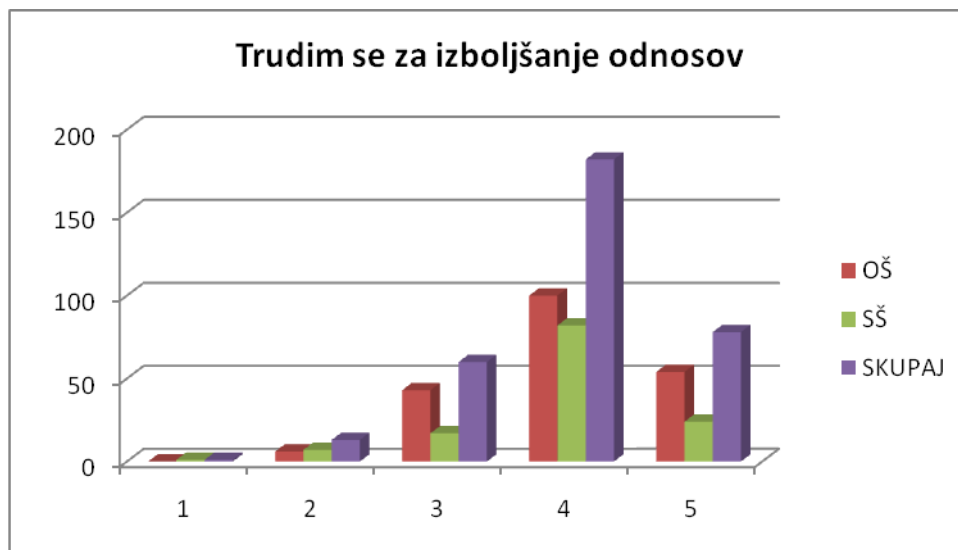

Prikaz 73

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
ZA DOBRO POČUTJE ...	OŠ	203	4,49	,727	1,067	,287
	SŠ	131	4,40	,742		

Preglednica 63

**64. VELIKO SE TRUDIM ZA IZBOLJŠANJE MEDSEBOJNIH ODNOSOV
(1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):**

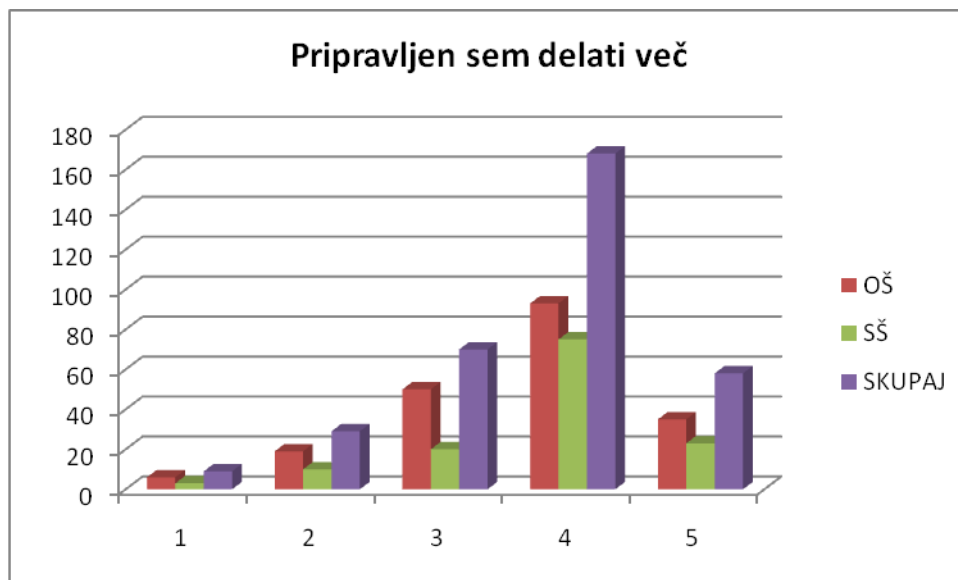
Prikaz 74

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
TRUDIM SE ...	OŠ	203	4,00	,774	,825	,410
	SŠ	131	3,92	,771		

Preglednica 64

S svojim doprinosom k boljšemu delu v šoli je zadovoljnih 70 % učiteljev iz Avstralije (Dinham in Scott, 1997).

**65. PRIPRAVLJEN SEM DODATNO DELATI IN VLAGATI VEČ ZA SKUPNE CILJE
(1 NIKAKOR SE NE STRINJAM – 5 POPOLNOMA SE STRINJAM):**

Prikaz 75

	Šola	Število	Aritmetična sredina	Standardni odklon	T test	Značilnost
PRIPRAVLJEN SEM DELATI ...	OŠ	203	3,65	,970	-1,432	,153
	SŠ	131	3,80	,898		

Preglednica 65

6.4 Porazdelitev spremenljivk, vključenih v analize

Kolmogorov-Smirnov Test			
Spremenljivke	Število	Vrednost testa	Statistična značilnost testa
RAZUMEV	334	5,801	,000 ***
REALDOG	334	5,275	,000 ***
OBVEŠČA	334	5,011	,000 ***
VODENJES	334	5,269	,000 ***
RAZPOLOŽ	334	5,402	,000 ***
VARNOST	334	5,997	,000 ***
UGLEDŠ	334	5,097	,000 ***
MDODIZOB	334	5,013	,000 ***
CENIMO	334	5,401	,000 ***
REZPOHV	334	3,976	,000 ***
ENAKOBR	334	3,394	,000 ***
SODTEKM	334	4,934	,000 ***
DOBRKLI	334	6,052	,000 ***
ZPOMDELV	334	5,440	,000 ***
ZPOMDELJ	334	4,036	,000 ***
VZGUČINK	334	4,964	,000 ***
ENAKVZB	334	4,541	,000 ***
VJERAZRE	334	7,568	,000 ***
ŠVZENAPR	334	4,581	,000 ***
LIKŠPNSO	334	4,981	,000 ***
LIKŠPVJA	334	3,982	,000 ***
ŠPREŠPD	334	4,456	,000 ***
ŠPKOTRAZ	334	4,153	,000 ***
SODMIPRI	334	5,482	,000 ***
VZGPREDM	334	3,980	,000 ***
ZVODSTVO	334	4,875	,000 ***
ZSODAKTI	334	4,529	,000 ***
ZSODZBOR	334	5,719	,000 ***
ZOSTALIZ	334	5,176	,000 ***
ZSTATZBO	334	5,974	,000 ***
ZSTATAKT	334	4,746	,000 ***
ZUČDIVZG	334	5,024	,000 ***
ZUČDIZNA	334	5,405	,000 ***
ZDRSTANJ	334	4,785	,000 ***
DELDOPEN	334	3,641	,000 ***
STRAHZDM	334	3,568	,000 ***
DEMOSTIL	334	3,420	,000 ***
RADHODSL	334	4,883	,000 ***
PERVZGOJ	334	4,512	,000 ***

SZAFIZKO	334	4,947	,000 ***
STREMPO	334	6,569	,000 ***
ŽIVCINAČ	334	3,877	,000 ***
VOBVONEP	334	3,828	,000 ***
DOKAZPŠV	334	4,553	,000 ***
USPEHNEHV	334	4,152	,000 ***
ZDELO	334	5,507	,000 ***
ZDELPOG	334	4,293	,000 ***
ZMOŽIZOB	334	4,689	,000 ***
ZDELČAS	334	4,897	,000 ***
ZURNIK	334	5,012	,000 ***
ZNORMSK	334	3,221	,000 ***
ZPLAČA	334	4,315	,000 ***
ZVARNOST	334	6,029	,000 ***
ZNPLRNAZ	334	5,059	,000 ***
ZSINDIKA	334	3,524	,000 ***
NNPLRNAZI	334	3,627	,000 ***
MZAPVŠOL	334	4,431	,000 ***
MENJSLVŠ	334	5,974	,000 ***
MENJSLIŠ	334	5,155	,000 ***
VEČADMIN	334	7,425	,000 ***
INOVSECE	334	4,948	,000 ***
CILJIVIZ	334	4,518	,000 ***
POČUTSAM	334	6,031	,000 ***
TRUDZIMO	334	5,400	,000 ***
DDELOZSC	334	5,436	,000 ***

Preglednica 66 (Opomba: *** pomeni $p < 0,001$)

Vse spremenljivke se porazdeljujejo nenormalno. Pri natančnem pregledu smo ugotovili, da se večina spremenljivk razporeja asimetrično v levo in/ali koničasto.

Za nadaljevanje obdelave smo spremenljivke transformirali in v statističnih metodah, kjer je normalnost predpostavka ali pogoj, uporabili transformirane. Asimetrijo smo popravili z matematično operacijo: $X_t = 1/6 - X_i$, pri koničastih pa smo uporabili naslednjo računsko operacijo: $X_t = X_i/5$ (X_t je transformirana vrednost posamezne vrednosti spremenljivke, X_i pa je posamezna vrednost spremenljivke).

6.5 Predstavitev rezultatov testiranih hipotez

6.5.1 Hipoteza 1: položaj predmeta športna vzgoja glede na druge predmete je na osnovnih šolah enakovrednejši kot na srednjih šolah.

Osnovna statistika skupin

	1 – OSNOVNA ŠOLA, 2 – SREDNJA ŠOLA	ŠTEVILO	AS	STD
VZGUČINK	1	203	3,85	,955
	2	131	3,79	,937
ŠVZENAPR	1	203	3,55	1,211
	2	131	3,11	1,269
ŠPREŠPD	1	203	3,88	1,034
	2	131	3,50	1,153
VZGPREDM	1	203	3,87	1,105
	2	131	3,88	1,030

Preglednica 67

T test za neodvisne vzorce

	Vrednost t testa	Statistična značilnost testa
VZGUČINK	,575	,566
ŠVZENAPR	3,095	,002 **
ŠPREŠPD	3,076	,002 **
VZGPREDM	-,049	,961

Preglednica 68 (Opomba: ** pomeni $p < 0,01$)

V preglednici številka 68 vidimo, da obstaja statistično značilna razlika v dveh spremenljivkah: športna vzgoja je enakovreden predmet ostalim predmetom ($p < 0,01$) in naša šola je prepoznavna po športnih dosežkih ($p < 0,01$). V obeh primerih je srednja vrednost občutno višja pri anketirancih, ki delajo na osnovnih šolah. Tudi pri ostalih dveh spremenljivkah je situacija bodisi enaka ali pa zopet v korist osnovnošolskim športnim pedagogom. Hipotezo številka 1 lahko sprejmemo.

Razlago za takšne rezultate lahko poiščemo v naslednjih dejstvih:

1. osnovne šole imajo zunanje preverjanje znanja tako kot vsi ostali predmeti, na srednjih šolah pa športna vzgoja ni maturitetni predmet;

2. osnovne šole izvajajo splošno izobraževanje, medtem ko srednje šole (razen gimnazij) izobražujejo za določene poklice, kjer je športna vzgoja za mnoge manj pomemben predmet;
3. osnovne šole imajo urejeno financiranje interesnih dejavnosti in posledično odlično organizacijo šolskih športnih tekmovanj. Na srednjih šolah so prepuščeni predvsem svoji iznajdljivosti pri pridobivanju sredstev za interesne dejavnosti (pretežno jih financirajo iz lastnih sredstev, ki jih šola pridobi iz tržnih dejavnosti: npr. z oddajanjem telovadnic zunanjim uporabnikom);
4. razširjeni program osnovne šole vključuje številne organizacijske oblike, kjer je športna dejavnost zelo pogosta in pomembna vsebina (šole v naravai, interesne dejavnosti, podaljšano bivanje ...).

6.5.2 Hipoteza 2: položaj športnih pedagogov je na osnovnih šolah boljši in bolj cenjen kot pa na srednjih šolah.

Osnovna statistika skupin

	1 – OSNOVNA ŠOLA, 2 – SREDNJA ŠOLA	ŠTEVILO	AS	STD
ZPOMDELV	1	203	3,86	1,022
	2	131	3,60	1,175
ZPOMDELJ	1	203	3,30	,896
	2	131	3,05	,939
ENAKVZB	1	203	3,57	1,243
	2	131	3,21	1,305
VJERAZRE	1	203	4,14	1,425
	2	131	4,05	1,546
LIKŠPNŠO	1	203	3,64	,992
	2	131	3,18	1,026
LIKŠPVJA	1	203	3,55	1,113
	2	131	3,55	1,111
ŠPKOTRAZ	1	203	3,95	,886
	2	131	3,80	,845
SODMIPRI	1	203	4,02	,767
	2	131	3,87	,779

Preglednica 69

T test za neodvisne vzorce

	Vrednost t testa	Statistična značilnost testa
ZPOMDELV	2,091	,037 *
ZPOMDELJ	2,342	,020*
ENAKVZB	2,511	,013*
VJERAZRE	,503	,616
LIKŠPNŠO	4,094	,000***
LIKŠPVJA	-,023	,982
ŠPKOTRAZ	1,495	,136
SODMIPRI	1,780	,076

Preglednica 70 (Opomba: * pomeni $p < 0,05$, *** pomeni $p < 0,001$)

Tudi hipotezo številka 2 sprejmemo, saj so statistično značilne razlike pri polovici testiranih spremenljivk. Tudi pri ostalih spremenljivkah je situacija boljša v osnovni kot v srednji šoli, pri eni spremenljivki pa je srednja ocena enaka: lik športnega pedagoga v javnosti (AS = 3,55).

6.5.3 Hipoteza 3: športni pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, so bolj zadovoljni, kot športni pedagogi, ki delajo na srednjih šolah.

Osnovna statistika skupin

	1 – OSNOVNA ŠOLA, 2 – SREDNJA ŠOLA	ŠTEVILO	AS	STD
ZVODSTVO	1	203	3,74	1,051
	2	131	3,62	,940
ZSODAKTI	1	203	4,32	,809
	2	131	4,03	,902
ZSODZBOR	1	203	3,86	,720
	2	131	3,68	,572
ZOSTALIZ	1	203	4,18	,646
	2	131	3,89	,704
ZSTATZBO	1	203	4,02	,675
	2	131	3,88	,645
ZSTATAKT	1	203	4,37	,687
	2	131	4,21	,665
ZUČDIVZG	1	203	4,02	,758
	2	131	3,92	,691
ZUČDIZNA	1	203	3,68	,711
	2	131	3,47	,683
ZDELO	1	203	4,27	,622
	2	131	4,19	,669

ZDELPOG	1	203	3,68	1,211
	2	131	3,56	1,009
ZMOŽIZOB	1	203	3,89	,878
	2	131	4,00	,945
ZDELČAS	1	203	3,80	,903
	2	131	4,07	,815
ZURNIK	1	203	3,67	,962
	2	131	3,96	,940
ZNORMSK	1	203	2,99	1,231
	2	131	2,92	1,127
ZPLAČA	1	203	3,30	,868
	2	131	3,28	,787
ZVARNOST	1	203	3,75	,752
	2	131	3,56	,735
ZNPLRNAZ	1	203	3,79	,973
	2	131	3,60	1,029
ZSINDIKA	1	203	3,31	1,083
	2	131	3,35	1,116

Preglednica 71

T test za neodvisne vzorce

	Vrednost t testa	Statistična značilnost testa
ZVODSTVO	1,092	,276
ZSODAKTI	2,981	,003 **
ZSODZBOR	2,500	,013 *
ZOSTALIZ	3,783	,000 ***
ZSTATZBO	1,928	,055
ZSTATAKT	2,164	,031 *
ZUČDIVZG	1,289	,199
ZUČDIZNA	2,654	,008 **
ZDELO	1,098	,273
ZDELPOG	,963	,336
ZMOŽIZOB	-1,052	,294
ZDELČAS	-2,777	,006 **
ZURNIK	-2,746	,006 **
ZNORMSK	,507	,612
ZPLAČA	,143	,887
ZVARNOST	2,303	,022 *
ZNPLRNAZ	1,751	,081
ZSINDIKA	-,370	,712

Preglednica 72 (Opomba: * pomeni $p < 0,05$, ** pomeni $p < 0,01$, *** pomeni $p < 0,001$)

Hipotezo številka 3 sprejmemo, saj so športni pedagogi na osnovnih šolah bolj zadovoljni v kar šestih (od skupno 18) kategorijah/spremenljivkah: zadovoljstvo s sodelavci v aktivu, zbornici in ostalimi zaposlenimi, z varnostjo, s svojim statusom v aktivu in z znanjem učencev, medtem ko so športni pedagogi, ki delajo v srednjem šolstvu, zadovoljni le z delovnim časom in urnikom. Tudi vse ostale (razen ene) spremenljivke kažejo večjo stopnjo zadovoljstva športnih pedagogov na osnovnih šolah. Na srednjih šolah so bolj zadovoljni še z možnostmi za stalno strokovno spopolnjevanje.

Koustelios in Tsigilis (2005) sta pri primerjavi osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev športne vzgoje ugotovila, da pri zadovoljstvu izstopajo naslednji trije faktorji: delo samo po sebi, nadzor in delovni pogoji.

6.5.4 Hipoteza 4: na šolah, kjer je ravnatelj športni pedagog, so športni pedagogi bolj zadovoljni.

Osnovna statistika skupin

	1 – ravnatelj ni šp. pedagog, 2 – ravnatelj je šp. pedagog	ŠTEVILO	AS	STD
ZVODSTVO	1	297	3,62	1,013
	2	37	4,27	,769
ZSODAKTI	1	297	4,16	,856
	2	37	4,54	,803
ZSODZBOR	1	297	3,79	,675
	2	37	3,76	,641
ZOSTALIZ	1	297	4,05	,695
	2	37	4,19	,569
ZSTATZBO	1	297	3,96	,679
	2	37	3,97	,552
ZSTATAKT	1	297	4,31	,681
	2	37	4,30	,702
ZUČDIVZG	1	297	3,99	,721
	2	37	3,86	,822
ZUČDIZNA	1	297	3,61	,704
	2	37	3,51	,731
ZDELO	1	297	4,23	,652
	2	37	4,35	,538
ZDELPOG	1	297	3,57	1,143
	2	37	4,11	,966
ZMOŽIZOB	1	297	3,91	,920
	2	37	4,14	,751

ZDELČAS	1	297	3,89	,883
	2	37	4,00	,850
ZURNIK	1	297	3,77	,974
	2	37	3,92	,862
ZNORMSK	1	297	2,95	1,190
	2	37	3,05	1,201
ZPLAČA	1	297	3,28	,845
	2	37	3,41	,762
ZVARNOST	1	297	3,66	,763
	2	37	3,76	,641
ZNPLRNAZ	1	297	3,68	1,020
	2	37	3,97	,763
ZSINDIKA	1	297	3,34	1,110
	2	37	3,19	,967

Preglednica 73

T test za neodvisne vzorce

	Vrednost t testa	Statistična značilnost testa
ZVODSTVO	-4,666	,000 ***
ZSODAKTI	-2,664	,011 *
ZSODZBOR	,307	,761
ZOSTALIZ	-1,327	,190
ZSTATZBO	-,101	,920
ZSTATAKT	,075	,941
ZUČDIVZG	,908	,369
ZUČDIZNA	,756	,454
ZDELO	-1,307	,197
ZDELPOG	-2,731	,007 **
ZMOŽIZOB	-1,680	,099
ZDELČAS	-,724	,473
ZURNIK	-,991	,327
ZNORMSK	-,484	,631
ZPLAČA	-,961	,341
ZVARNOST	-,817	,418
ZNPLRNAZ	-1,667	,096
ZSINDIKA	,879	,383

Preglednica 74 (Opomba: * pomeni $p < 0,05$, ** pomeni $p < 0,01$, *** pomeni $p < 0,001$)

Hipotezo številka 4 sprejmemo, saj so športni pedagogi statistično značilno razliko v zadovoljstvu pokazali v treh spremenljivkah (od skupaj 18): zadovoljstvo z vodstvom, s sodelavci v aktivu in z delovnimi pogoji. Pri vseh ostalih spremenljivkah so razlike majhne, več pa jih je

takih, ki govorijo v prid dejstvu, da so športni pedagogi bolj zadovoljni, če je ravnatelj športni pedagog (10 proti 5).

6.5.5 Hipoteza 5: športni pedagogi (moški) so bolj zadovoljni kot športne pedagoginje (ženske).

Osnovna statistika skupin

	1 – MOŠKI, 2 - ŽENSKE	ŠTEVILO	AS	STD
ZVODSTVO	1	194	3,79	1,034
	2	140	3,56	,962
ZSODAKTI	1	194	4,23	,827
	2	140	4,18	,900
ZSODZBOR	1	194	3,84	,647
	2	140	3,72	,700
ZOSTALIZ	1	194	4,15	,703
	2	140	3,95	,638
ZSTATZBO	1	194	4,07	,652
	2	140	3,82	,660
ZSTATAKT	1	194	4,37	,615
	2	140	4,22	,759
ZUČDIVZG	1	194	4,04	,761
	2	140	3,89	,686
ZUČDIZNA	1	194	3,64	,736
	2	140	3,54	,661
ZDELO	1	194	4,26	,656
	2	140	4,21	,621
ZDELPOG	1	194	3,64	1,135
	2	140	3,61	1,142
ZMOŽIZOB	1	194	3,98	,881
	2	140	3,87	,936
ZDELČAS	1	194	3,97	,830
	2	140	3,81	,936
ZURNIK	1	194	3,82	,962
	2	140	3,74	,964
ZNORMSK	1	194	3,00	1,204
	2	140	2,91	1,172
ZPLAČA	1	194	3,35	,869
	2	140	3,21	,785
ZVARNOST	1	194	3,69	,753
	2	140	3,65	,748
ZNPLRNAZ	1	194	3,69	,986
	2	140	3,76	1,017

ZSINDIKA	1	194	3,41	1,060
	2	140	3,21	1,135

Preglednica 75

T test za neodvisne vzorce

	Vrednost t testa	Statistična značilnost testa
ZVODSTVO	2,103	,036 *
ZSODAKTI	,500	,618
ZSODZBOR	1,530	,127
ZOSTALIZ	2,727	,007 **
ZSTATZBO	3,372	,001 **
ZSTATAKT	1,856	,065
ZUČDIVZG	1,863	,063
ZUČDIZNA	1,412	,159
ZDELO	,616	,538
ZDELPOG	,238	,812
ZMOŽIZOB	1,066	,287
ZDELČAS	1,687	,093
ZURNIK	,785	,433
ZNORMSK	,652	,515
ZPLAČA	1,439	,151
ZVARNOST	,489	,625
ZNPLRNAZ	-,643	,521
ZSINDIKA	1,634	,103

Preglednica 76 (Opomba: * pomeni $p < 0,05$, ** pomeni $p < 0,01$)

Hipotezo številka 5 lahko sprejmemo, saj so moški bolj zadovoljni pri 17 od 18 spremenljivkah. Pri treh je razlika statistično značilna: zadovoljstvo z vodstvom ($p < 0,05$), zadovoljstvo z ostalimi zaposlenimi ($p < 0,05$) in zadovoljstvo s svojim statusom v zbornici ($p = 0,01$). Ženske so bolj zadovoljne le pri eni spremenljivki in sicer: zadovoljstvo z napredovanjem v nazive in plačne razrede. V raziskavi kompetenc učiteljev športne vzgoje in študentov Fakultete za šport (Kovač idr., 2005) je ugotovljeno, da učiteljice v spremenljivkah, ki merijo specifične kompetence (poznavanje splošne didaktike športnovzgojnega procesa, poznavanje telesnega in gibalnega razvoja otrok, sposobnost za analizo in načrtovanje športnovzgojnega procesa, organizacijske sposobnosti in znanja za izvedbo šolskih in zunajšolskih športnih programov, usposobljenost za pedagoško vodenje razreda pri športnovzgojnemu procesu, usposobljenost za preverjanje in ocenjevanje znanja ter oblikovanje povratnih informacij, prepoznavanje nadarjenih

in njihovo usmerjanje, poznavanje didaktike posameznih športov, ki niso v učnem načrtu za športno vzgojo), ocenjujejo svoje trenutne kompetence višje kot učitelji, kar pa pomeni, da je njihova strokovna samopodoba višja kot strokovna samopodoba moških kolegov. Ko primerjamo osebne dimenzije med moškimi in ženskimi učitelji športne vzgoje, opazimo, da imajo ženske vse dimenzije bolj izražene kot moški (Škof idr., 2005). Skupini moških in ženskih učiteljev športne vzgoje se statistično značilno razlikujeta v dveh dimenzijah: energija in sprejemljivosti (Škof idr., 2005). To pomeni, da so učiteljice športne vzgoje bolj energične, aktivne, dinamične ter bolj kooperativne, prijazne in empatične kot njihovi moški kolegi (Škof s sod., 2005). Če k temu dodamo, da so ženske do sebe bolj kritične kot moški in si postavljajo višje cilje (Škof idr., 2005), lahko v teh dejavnikih iščemo razlago za zgornje rezultate.

Rezultati Fenga Bolina (1996) potrjujejo rezultate te naloge, saj je zadovoljstvo žensk v vseh spremenljivkah nekoliko nižja kot pri moških, medtem ko je statistična značilnost ugotovljena le pri zadovoljstvu s prihodki (moški so bolj zadovoljni s prihodki kot ženske). Davis (1983) ugotavlja, da učiteljem športne vzgoje iz Connecticuta spol ni odločilni dejavnik zadovoljstva na delovnem mestu.

Ugotovljene so bile razlike v spolu pri zadovoljstvu z možnostmi napredovanja in sicer v korist moških športnih pedagogov iz Grčije. Mlajši grški učitelji športne vzgoje so bolj zadovoljni z delovnimi pogoji in možnostmi napredovanja. Ravno najvišje vrednosti v prej omenjenih merah zadovoljstva dosegajo športni pedagogi v skupini do 35 let starosti (Koustelios, 2005). Enako ugotavljata tudi Bindhu in Sudheeshkumer (2006) v indijskem prostoru, kjer je tudi statistično značilna razlika v zadovoljstvu, ko primerjata moške in ženske učitelje. Čeprav ima naša raziskava enake rezultate, kot jih imata raziskavi iz Grčije in Indije, moramo pri primerjavi vzeti v obzir popolnoma drugačno kulturno okolje in seveda neprimerljivo vrednotenje položaja žensk in moških v družbi.

6.5.6 Hipoteza 6: športni pedagogi, ki so zaposleni za nedoločen čas, so bolj zadovoljni od tistih, ki so zaposleni za določen čas ali za polovičen čas.

Osnovna statistika skupin

	1 – zaposlitev za nedoločen čas 2 – zaposlitev za določen čas	ŠTEVILO	AS	STD
ZVODSTVO	1	291	3,68	1,002
	2	43	3,74	1,071
ZSODAKTI	1	291	4,19	,857
	2	43	4,30	,860
ZSODZBOR	1	291	3,79	,670
	2	43	3,77	,684
ZOSTALIZ	1	291	4,07	,664
	2	43	4,09	,811
ZSTATZBO	1	291	3,98	,643
	2	43	3,86	,804
ZSTATAKT	1	291	4,31	,676
	2	43	4,26	,727
ZUČDIVZG	1	291	3,99	,738
	2	43	3,93	,704
ZUČDIZNA	1	291	3,62	,707
	2	43	3,49	,703
ZDELO	1	291	4,23	,646
	2	43	4,33	,606
ZDELPOG	1	291	3,62	1,134
	2	43	3,72	1,161
ZMOŽIZOB	1	291	3,97	,905
	2	43	3,72	,882
ZDELČAS	1	291	3,92	,875
	2	43	3,81	,906
ZURNIK	1	291	3,79	,964
	2	43	3,72	,959
ZNORMSK	1	291	2,95	1,201
	2	43	3,07	1,121
ZPLAČA	1	291	3,29	,821
	2	43	3,33	,944
ZVARNOST	1	291	3,67	,762
	2	43	3,70	,674
ZNPLRNAZ	1	291	3,73	1,003
	2	43	3,63	,976
ZSINDIKA	1	291	3,31	1,114
	2	43	3,44	,959

Preglednica 77

T test za neodvisne vzorce

	Vrednost t testa	Statistična značilnost testa
ZVODSTVO	-,348	,729
ZSODAKTI	-,782	,437
ZSODZBOR	,206	,838
ZOSTALIZ	-,214	,832
ZSTATZBO	,927	,358
ZSTATAKT	,483	,631
ZUČDIVZG	,484	,630
ZUČDIZNA	1,103	,275
ZDELO	-,989	,327
ZDELPOG	-,541	,591
ZMOŽIZOB	1,693	,096
ZDELČAS	,702	,485
ZURNIK	,465	,644
ZNORMSK	-,656	,514
ZPLAČA	-,266	,791
ZVARNOST	-,246	,806
ZNPLRNAZ	,628	,532
ZSINDIKA	-,849	,399

Preglednica 78

Hipotezo številka 6 moramo ovreči, saj ni statistično značilnih razlik v zadovoljstvu med tistimi, ki so zaposleni za nedoločen čas in tistimi, ki so zaposleni za določen ali polovični čas. Pri primerjavi srednjih vrednosti pa smo ugotovili, da so razlike majhne, tako eni kot drugi pa so malce bolj zadovoljni v polovici spremenljivkah (9 proti 9).

Primerjava korejskih delavcev v športu med zaposlenimi za polni delovni čas in zaposlenimi za polovični delovni čas kaže, da je neprimerljivo večja vloga za razvoj kolektiva in organizacijske klime v delovnih organizacijah na strani tistih, ki so v delovnem razmerju za polni čas (Chang in Chelladurai, 2003).

6.5.7 Hipoteza 7: športni pedagogi, ki delajo na manjših šolah (kjer je manj zaposlenih), so bolj zadovoljni od tistih, ki delajo na večjih šolah (kjer je več zaposlenih).

spremenljivka	število zaposlenih	N	AS	SD	F	p (F)
zadovoljstvo z vodstvom	manj kot 50 (male šole)	96	3,91	,930	3,403	,034 *
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,63	,994		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,50	1,169		
zadovoljstvo s sodelavci v aktivu	manj kot 50 (male šole)	96	4,33	,790	3,045	,049 *
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	4,20	,872		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,96	,893		
zadovoljstvo s sodelavci v zbornici	manj kot 50 (male šole)	96	3,94	,708	4,067	,018 *
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,70	,656		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,83	,608		
zadovoljstvo z ostalimi zaposlenimi	manj kot 50 (male šole)	96	4,27	,640	6,272	,002 **
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,97	,712		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,04	,556		
zadovoljstvo s statusom v zbornici	manj kot 50 (male šole)	96	4,06	,629	1,544	,215
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,92	,674		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,96	,698		
zadovoljstvo s statusom v aktivu	manj kot 50 (male šole)	96	4,38	,715	2,037	,132
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	4,31	,660		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,13	,687		
zadovoljstvo z učenci/dijaki - vzgojno	manj kot 50 (male šole)	96	4,04	,710	1,360	,258
	50 do 100 (srednje	192	3,98	,748		

	velike šole)					
	več kot 100 (velike šole)	46	3,83	,709		
zadovoljstvo z učenci/dijaki - njihovo znanje	manj kot 50 (male šole)	96	3,63	,743	,536	,586
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,61	,715		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,50	,587		
zadovoljstvo z delom	manj kot 50 (male šole)	96	4,27	,688	,166	,847
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	4,23	,630		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,22	,593		
zadovoljstvo z delovnimi pogoji	manj kot 50 (male šole)	96	3,67	1,121	5,050	,007 **
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,51	1,193		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,09	,755		
zadovoljstvo z možnostjo izobraževanja	manj kot 50 (male šole)	96	3,79	,994	2,163	,117
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,96	,852		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,11	,900		
zadovoljstvo z delovnim časom	manj kot 50 (male šole)	96	3,88	,897	,486	,615
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,89	,888		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,02	,802		
zadovoljstvo z urnikom	manj kot 50 (male šole)	96	3,78	,931	2,426	,090
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,72	1,010		
	več kot 100 (velike šole)	46	4,07	,772		
zadovoljstvo z normativi za skupine	manj kot 50 (male šole)	96	3,28	1,149	5,631	,004 **
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	2,79	1,223		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,02	1,000		

	šole)					
zadovoljstvo s plačo	manj kot 50 (male šole)	96	3,49	,768	3,890	,021 *
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,21	,855		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,22	,841		
zadovoljstvo z varnostjo	manj kot 50 (male šole)	96	3,77	,657	1,555	,213
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,66	,763		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,54	,862		
zadovoljstvo z napredovanjem v plačne razrede in nazive	manj kot 50 (male šole)	96	3,96	,882	4,330	,014 *
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,64	1,029		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,52	1,027		
zadovoljstvo z delom sindikata	manj kot 50 (male šole)	96	3,46	1,151	1,267	,283
	50 do 100 (srednje velike šole)	192	3,24	1,032		
	več kot 100 (velike šole)	46	3,37	1,218		

Preglednica 79 (Opomba: * pomeni $p < 0,05$, ** pomeni $p < 0,01$)

Hipotezo številka 7 lahko sprejmemo. Športni pedagogi, ki delajo na manjših šolah, kjer je zaposlenih manj kot 50 delavcev, so bolj zadovoljni v 14 spremenljivkah, v sedmih pa so razlike tudi statistično značilne: zadovoljstvo z napredovanjem v nazive in plačne razrede ($p < 0,05$), s plačo ($p < 0,05$), z normativi za skupine ($p < 0,01$), z vodstvom ($p < 0,05$), s sodelavci v aktivu ($p < 0,05$), s sodelavci v zbornici ($p < 0,05$) ter ostalimi zaposlenimi ($p < 0,01$). Na velikih šolah, kjer je zaposlenih več kot 100 delavcev, pa so statistično značilno bolj zadovoljni le z delovnimi pogoji ($p < 0,01$).

Pri ugotavljanju zadovoljstva glede na velikost šole (število zaposlenih) smo ugotovili podobnost s tujimi raziskovalci. Učitelji na manjših šolah so bolj zadovoljni s svojim delom kot njihovi kolegi, ki delajo na večjih šolah (Bryk, Lee in Holland, 1993; povzeto po Mok in Flynn, 1997). Reese in Johnson (1988) ugotavljata, da se zadovoljstvo učiteljev znatno poslabša pri tistih, ki

delajo na večjih šolah (več kot 1500 dijakov). Pri nas tako velikih šol (več kot 1500 dijakov) nimamo, v našem vzorcu pa je skoraj 14 % anketirancev, ki delajo na šolah z več kot 100 zaposlenimi. Iz rezultatov v preglednici 79 smo ugotovili, da so športni pedagogi, ki delajo na manjših šolah, veliko bolj zadovoljni v polovici spremenljivk.

6.5.8 Hipoteza 8: moški športni pedagogi, ki delajo na osnovnih šolah, so bolj zadovoljni kot ženske športne pedagoginje, ki so zaposlene v srednjih šolah.

spremenljivka	SPOL		VRSTA ŠOLE		INTERAKCIJA	
	Vrednost testa F	Stat.značilnost	Vrednost testa F	Stat.značilnost	Vrednost testa F	Stat.značilnost
zadovoljstvo z vodstvom	5,094	,025 *	1,640	,201	,723	,396
zadovoljstvo s sodelavci v aktivu	,701	,403	10,243	,002 **	1,016	,314
zadovoljstvo s sodelavci v zbornici	4,821	,029 *	8,359	,004 **	6,841	,009 **
zadovoljstvo z ostalimi zaposlenimi	10,987	,001 **	18,533	,000 ***	3,876	,050 *
zadovoljstvo s statusom v zbornici	13,549	,000 ***	5,147	,024 *	1,747	,187
zadovoljstvo s statusom v aktivu	4,447	,036 *	5,348	,021 *	,453	,501
zadovoljstvo z uč./dijaki vzgojno	4,444	,036 *	2,340	,127	1,455	,229
zadovoljstvo z uč./dijaki - njihovo znanje	3,645	,057	9,027	,003 **	3,819	,052
zadovoljstvo z delom	1,359	,245	2,366	,125	5,355	,021 *
zadovoljstvo z delovnimi pogoji	,006	,937	,653	,419	,675	,412
zadovoljstvo z	1,362	,244	,795	,373	,473	,492

možnostjo izobražev.						
zadovoljstvo z delovnim časom	3,063	,081	6,527	,011 *	,477	,490
zadovoljstvo z urnikom	,771	,381	6,258	,013 *	,785	,376
zadovoljstvo z normativi za skupine	,328	,567	,206	,651	,110	,741
zadovoljstvo s plačo	2,002	,158	,046	,830	,023	,880
zadovoljstvo z varnostjo	,148	,701	4,556	,034 *	,590	,443
zadovoljstvo z napred. v plačne razrede in nazive	,066	,797	3,868	,050 *	1,881	,171
zadovoljstvo z delom sindikata	3,925	,048 *	,000	,991	2,816	,094

Preglednica 80 (Opomba: * pomeni $p < 0,05$, ** pomeni $p < 0,01$, *** pomeni $p < 0,001$)

To hipotezo moramo ovreči, saj so statistično značilne razlike v interakciji le pri treh spremenljivkah. To so: zadovoljstvo s sodelavci v zbornici ($p < 0,01$), z ostalimi zaposlenimi ($p < 0,05$) in s samim delom ($p < 0,05$).

6.5.9 Hipoteza 9: merjenci se razlikujejo in jih lahko ločimo s pomočjo linearne kombinacije spremenljivk v tiste, ki delajo na osnovni, in tiste, ki delajo na srednji šoli.

Z diskriminantno analizo je izluščena ena sama funkcija, ki pojasnjuje 100 odstotkov variance (preglednica 81).

Lastne vrednosti

Funkcija	Lastna vrednost	% pojasnjene variance	Kumulativni %	Kanonična korelacija
1	,247 ^a	100,0	100,0	,445

Preglednica 81

Wilks' Lambda

Test funkcije številka	Vrednost testa	Chi-kvadrat	Stopnje prostosti	Stat. značilnost
1	,802	70,026	30	,000 ***

Preglednica 82 (Opomba: *** pomeni $p < 0,001$)

Rezultati v preglednici številka 82 kažejo, da izbran sklop spremenljivk statistično značilno opredeljuje diskriminantno funkcijo. Torej so povprečja diskriminantne funkcije (centroidi) različna in lahko napovedujemo pripadnost skupini (napaka je minimalna, saj je statistična značilnost manj kot 0,001).

Spremenljivke, ki imajo vrednost standardiziranih kanoničnih koeficientov višjo od kanoničnega korelacijskega koeficienta (preglednica 81), najpomembneje vplivajo na diskriminantno funkcijo (odebeljen tisk).

Diskriminantni koeficienti	
	funkcija
	1
ZPOMDELV	-,068

ZPOMDELJ	,123
VZGUČINK	-,084
ENAKVZB	,083
VJERAZRED	-,106
ŠVZENAPR	,209
LIKŠPNŠO	,260
LIKŠPVJA	-,125
ŠPREPŠPD	,228
ŠPKOTRAZ	,071
SODMIPRI	,009
VZGPREDM	-,249
ZVODSTVO	,165
ZSODAKTIV	,226
ZSODZBOR	,050
ZOSTALIZ	,357
ZSTATZBO	-,164
ZSTATAKT	,115
ZUČDIVZG	-,116
ZUČDIZNA	,046
ZDELO	,032
ZDELPOG	,207
ZMOŽIZOB	-,327
ZDELČAS	-,075
ZURNIK	-,544
ZNORMSK	,077
ZPLAČA	-,005
ZVARNOST	,285
ZNPLRNAZ	,137
ZSINDIKA	-,207

Preglednica 83

Izrazito negativno korelacijo z našo prvo diskriminantno funkcijo imata spremenljivki ZMOŽIZOB (zadovoljstvo z možnostjo dodatnega izobraževanja) in ZURNIK (zadovoljstvo z urnikom). Pozitivno korelacijo pa imajo spremenljivke: LIKŠPNŠO (lik športnega pedagoga na

naši šoli), ZOSTALIZ (zadovoljstvo z ostalimi zaposlenimi) in ZVARNOST (zadovoljstvo z varnostjo).

Diskriminantne strukturne uteži	
	funkcija
	1
LIKŠPNŠO	,444
ZOSTALIZ	,425
ŠVZENAPR	,351
ZURNIK	-,343
ZSODAKTI	,333
ŠPREPŠPD	,322
ZVARNOST	,305
ZUČDIZNA	,290
ENAKVZB	,276
ZDELČAS	-,269
ZSTATAKT	,264
ZSODZBOR	,263
ZPOMDELJ	,261
ZDELPOG	,250
ZSTAZBOR	,230
SODMIPRI	,218
ZVODSTVO	,211
ZPOMDELV	,202
ŠPKOTRAZ	,199
ZNPLRNAZ	,185
ZMOŽIZOB	-,150
ZUČDIVZG	,139
ZDELO	,098
VZGUČINK	,095
VZGPREDM	,057

ZNORMSK	,055
ZSINDIKA	-,041
LIKŠPVJA	-,024
VJERAZRE	,016
ZPLAČA	,015

Preglednica 84

Diskriminantne strukturne uteži kažejo (preglednica 84), kako dobro posamezne izbrane spremenljivke razlikujejo športne pedagoge, ki delajo na osnovnih, od tistih, ki delajo na srednjih šolah. V največji meri vplivajo na oblikovanje diskriminantne funkcije naslednje spremenljivke: LIKŠPNŠO, ZOSTALIZ, ŠVZENAPR, ZSODAKTI, ŠPREPŠPD, ZVARNOST, ZUČDIZNA, ENAKVZB, ZSTATAKT, ZSODZBOR, ZPOMDELJ, ZDELPOG. Vse te so v pozitivni korelaciji, negativni predznak pa imata le ZURNIK in ZDELČAS.

Centroidi skupin

	funkcija
	1
Osnovna šola	,398
Srednja šola	-,617

Preglednica 85

Statistični program (SPSS) nam je podal dva centroida. Prva skupina je osnovna šola (anketiranci, zaposleni na osnovnih šolah), druga pa srednja šola (anketiranci, zaposleni v srednjih šolah). Ti dve skupini sta različni predvsem zaradi naslednjih dejstev:

- število ur pedagoške obveznosti (na osnovni šoli je tedenska učna obveza učitelja športne vzgoje 22 ur, na srednji šoli znaša tedenska učna obveza 20 ur);
- delovni pogoji so na osnovnih šolah boljši kot na srednjih (nekatero srednje šole sploh nimajo lastnih pokritih prostorov, primernih za pouk športne vzgoje);
- vadbene skupine so manjše na osnovnih šolah;
- stopnja izobrazbe (na osnovnih šolah je še vedno veliko učiteljev športne vzgoje, ki imajo šesto stopnjo izobrazbe (kar pomeni tudi manjši zaslužek), medtem ko imajo na srednji skoraj vsi sedmo stopnjo izobrazbe);

- razlike v dejavnostih izven rednega pouka (na osnovnih šolah je teh dejavnosti neprimerljivo več; npr. interesne dejavnosti, šole v naravi, podaljšano bivanje ...);
- raznolikost in pestrost programa je na osnovnih šolah večja, saj so šole v naravi na osnovnih šolah stalnica in so sofinancirane s strani MŠŠ in občin, srednje šole pa lahko organizirajo takšno obliko dela, vendar plačilo v celoti krijejo starši;
- tudi športnih dni je na osnovnih šolah več (5 letno) kot v srednjih šolah;
- stiki s starši so v osnovni šoli pogostejši.

<i>Klasifikacijska tabela</i>					
		1 - OŠ, 2 - SŠ	Predvideno članstvo v skupini		Skupaj
			1	2	
Originalne skupine	Število	1	163	40	203
		2	71	60	131
	%	1	80,3	19,7	100,0
		2	54,2	45,8	100,0
Navzkrižno preverjene skupine	Število	1	160	43	203
		2	72	59	131
	%	1	78,8	21,2	100,0
		2	55,0	45,0	100,0
66,8% vseh primerov v originalnih skupinah je pravilno uvrščenih.					
65,6% primerov v navzkrižno preverjenih skupinah je pravilno uvrščenih.					

Preglednica 86

Iz klasifikacijske tabele je razvidno, da naša diskriminantna funkcija ločuje športne pedagoge na tiste, ki so zaposleni na osnovnih šolah, in tiste, ki poučujejo na srednjih šolah. Rezultat je soliden, saj je kar 66,8 % profesorjev/učiteljev športne vzgoje pravilno uvrščenih.

Hipoteza številka 9 je tako sprejeta. Obstaja kombinacija spremenljivk, ki ločuje osnovnošolske ter srednješolske športne pedagoge. Na osnovi te kombinacije program uvrsti pravilno dve tretjini anketirancev.

7.0 SKLEP

Naloga prikazuje stanje v slovenskem osnovnem in srednjem šolstvu v zadovoljstvu športnih pedagogov s svojim delom, delovnimi pogoji, statusom športne vzgoje in položajem športnih pedagogov v šolskem prostoru. Predvsem so nas zanimale subjektivne ocene športnih pedagogov glede prej naštetih dejavnikov in razlike v teh dejavnikih med športnimi pedagogi, ki delajo v osnovnih, in tistimi, ki delajo v srednjih šolah. Zanimale so nas razlike v zadovoljstvu, ko smo primerjali moške in ženske ter tiste, ki delajo na večjih oziroma manjših šolah. Ugotavljali smo tudi razlike v teh dejavnikih med učitelji, ki delajo na šolah, kjer so ravnatelji športni pedagogi, in tistimi, ki delajo na šolah, kjer ravnatelji niso športni pedagogi.

Rezultati kažejo, da so športni pedagogi v Sloveniji v glavnem zadovoljni, saj razen ene, srednja vrednost pri nobeni izmed spremenljivk, ki merijo zadovoljstvo, ni bila nižja kot 3,3 (petstopenjska lestvica). Nezadovoljni so le z normativi za skupine, kjer srednja vrednost znaša 2,96, s standardno deviacijo 1,19. Vendar tudi tu nezadovoljstvo ni izrazito, saj je razpršenost odgovorov velika: 8,68 % jih je celo zelo zadovoljnih z normativi za skupine (ocena 5), medtem ko jih je 14,67 % zelo nezadovoljnih (ocena 1). Tudi položaj športne vzgoje in položaj športnega pedagoga v šolskem sistemu je dober in enakopraven. Aritmetične sredine spremenljivk, ki se nanašajo na status športne vzgoje in športnega pedagoga, se gibljejo v intervalu med 3,2 in 4,1 na petstopenjski lestvici. Slovenski športni pedagogi se v zbornici počutijo enakovredne drugim, kar je seveda tudi prav.

Razlike med primerjanimi skupinami športnih pedagogov obstajajo, vendar niso zaskrbljujoče, ker je splošno stanje zadovoljstva športnih pedagogov nadpovprečno. Seveda so bolj zadovoljni športni pedagogi, ki delajo na manjših osnovnih šolah, so moškega spola in imajo za ravnatelja kolega športnega pedagoga. Na srednjih šolah so športni pedagogi bolj kot osnovnošolski kolegi zadovoljni le z delovnim časom in z urnikom. Nobenih razlik v zadovoljstvu nismo odkrili, ko smo primerjali športne pedagoge, zaposlene za nedoločen čas, in tiste, ki so zaposleni za določen ali za polovični delovni čas.

Položaj športne vzgoje v šolskem prostoru je dober in enakovreden drugim predmetom, vseeno pa je boljši na osnovnih šolah. Predvsem zaradi bolj urejenega financiranja interesnih dejavnosti, boljše organiziranosti šolskih športnih tekmovanj, razširjenega programa osnovne šole, ki vključuje pogostejše športno obarvane organizacijske oblike dela ter dejstva, da imajo v osnovnih šolah zunanje preverjanje znanja, obstajata statistično značilni razliki v enakovrednosti predmeta in v prepoznavnosti šole po športnih dosežkih ($p < 0,01$).

Tudi položaj športnih pedagogov v primerjavi z drugimi učitelji na šoli je na osnovnih šolah boljši kot na srednjih. Statistično značilne razlike v štirih spremenljivkah (vodstvo šole se zaveda pomembnosti mojega dela, javnost se zaveda pomembnosti mojega dela, enakovrednost v zbornici in lik športnega pedagoga na šoli) to potrjujejo.

Spremenljivke, vključene v diskriminantno analizo, pravilno (dve tretjini) razdelijo anketirance v dve skupini. Osnovnošolski in srednješolski športni pedagogi se razlikujejo predvsem v: številu ur pedagoške obveznosti, delovnih pogojih, stopnji izobrazbe, raznolikosti in pestrosti programov, dejavnostih izven rednega pouka, številu organiziranih športnih dni, pogostosti stikov s starši.

Na splošno so ugotovitve naloge spodbudne, saj dokazujejo, da sodimo med tiste države, kjer je zadovoljstvo s samim delom in z delovnimi pogoji na dokaj visoki ravni. Vsekakor smo tega lahko veseli. Potrebno pa bo veliko delati, da se bo sedanje stanje ohranilo na enaki ravni. Obstajajo namreč dejavniki, ki povzročajo, da se stanje vsakoletno slabša. Predvsem imamo v mislih poslabšanje nekaterih motoričnih sposobnosti in nekaterih morfoloških značilnosti otrok ter prihajajoče reforme šolstva, plačnega sistema in z njimi povezana racionalizacija ter varčevalni ukrepi.

Utrujen, nezadovoljen in preobremenjen učitelj namreč ni zmožen optimalno in profesionalno opravljati svojega dela, ni ustvarjalen, odklanja inovacije, slabša je tudi kakovost njegovega poučevanja.

Zelo pomembno je, da se ohrani visoka raven dobrih, zdravih medsebojnih odnosov in visoka raven komuniciranja med zaposlenimi. Na tem področju je potrebno delati ves čas, vključenih pa morajo biti več kot polovica delavcev in ključne osebe v organizaciji. Raziskave kažejo, da imajo ravnatelji esencialno vlogo pri ohranjanju organizacijske klime in predanosti učiteljev svojemu delu ter pripadnosti organizaciji. Vodje pomembno vplivajo na atmosfero v organizaciji in imajo ključno vlogo pri spreminjanju le-te (Turan, 1998).

Fuming in Jiliang (2007) priporočata naslednje strategije za povečanje zadovoljstva učiteljev:

- povečati plačo in povišati plačila za razna dodatno opravljena dela,
- izboljšati delovne razmere,
- zmanjšati stresogene dejavnike,
- zmanjšati velikost razredov oziroma skupin,
- izboljšati pogoje poučevanja in zagotoviti zadostno število edukacijskih sredstev,
- omogočiti kanale napredovanja,
- omogočiti možnosti za profesionalno napredovanje,
- povečati/izboljšati razpon napredovanj za učitelje,
- razširiti/povečati učiteljske poklicne priložnosti,
- izvajati demokratično upravljanje,
- uvajanje novih učiteljev (mentorstvo) z namenom, da hitreje dozori.

Položaj športne vzgoje mora ostati dober, enakovreden ostalim predmetom v kurikulumih, status športnih delavcev pa mora biti dober, priznan tako s strani vodstva kot tudi širše javnosti. Poklic športnega pedagoga mora ostati uveljavljen, ustrezno vrednoten in stimulativen, saj se bodo le tako za ta poklic odločali dobri kadri, ki bodo svoje poslanstvo dobro opravljali naprej.

Splošno znano je, da je v večini držav šolska športna vzgoja edina (obvezna) možnost otrok, da se spoznajo s športom, se naučijo nekaj osnov skozi vzgojni proces in edina možnost otrok, da vzljubijo šport v tolikšni meri, da ga bodo negovali tudi v naslednjih starostnih obdobjih svojega življenja (Hamar, Peters, Van Berlo in Hardman, 2006). Za doseg te ciljev bomo morali imeti ustrezne pogoje še naprej, morali bomo biti zadovoljni s svojim delom in svojim poklicem, saj bomo le tako lahko dobro ter uspešno delali.

Naloga je namenjena predvsem tistim, ki vodijo politiko športa, kot tudi vodstvenim delavcem na šolah, ki želijo ustvariti dobro in spodbudno delovno ozračje. Tako ravnatelji kot tudi sami športni pedagogi si morajo prizadevati k skupnemu cilju, saj bodo zadovoljni delavci, ki v službo hodijo z veseljem, več vlagali in pripomogli k boljšim pedagoškim rezultatom. Ravnatelji naj skrbijo, da bodo mesebojni odnosi v kolektivih na visoki ravni, politiki pa naj poskrbijo, da bodo javna sredstva dovolj visoka, da bodo šole lahko ohranjale dobre pogoje dela. S tem bodo naredili največ, tako za zaposlene kot tudi za učence/dijake, bodoče potencialne pedagoge in nosilce družbe.

Zavedamo se omejitev raziskave, saj bi potrebovali nekoliko večji vzorec, ki bi bil reprezentativen, zelo dobro pa bilo tudi izvesti predhodno faktorsko analizo. S tema dvema potezama bi lahko z veliko večjo gotovostjo zagovarjali dobljene rezultate.

Zaključimo pa lahko z besedami Alberta Szent-Györgyia, madžarskega dobitnika Nobelove nagrade za odkritje C-vitamina:

„Šport je najmočnejše in najplemenitejše sredstvo vzgoje, ne samo za telo, ampak tudi za dušo.”

8.0 VIRI IN LITERATURA

- ACHER Victorian Branc Inc. (1997). Physical Education, Teacher Education in Victorian Universities. Report of ACHPER Teacher Training Working Party. Melbourne.
- Adler, A. (1999). Smisel življenja: o psihologiji razvoja osebnosti. Ljubljana: Sophia.
- Anderson, C. in Martin , M. (1995). Why Employees Speak to Coworkers and Bosses: Motives, Gender, and Organizational Satisfaction. *Journal of Business Communication*, 32(3), 249-265.
- Armour, K.M. in Yelling, M.R. (2004). Continuing Professional Development for Experienced Physical Education Teachers: Toward Effective Provision. *Sport, Education and Society*, 9 (1), 95-114.
- Baron, R. (1986). Behavior in organizations. Newton, Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Bauer, L., Guerino, P., Lee Nolle, K., Tang, S.-W., in Chandler, K. (2008). Students Victimization in U.S.Schools. Results From the 2005 School Crime Supplement to the National Crime Victimization Survey. USA: U.S. Department of Education, Institute of Education Statistics.
- Behbehani, K. (1992). Physical Education in the State of Kuwait. *British Journal of Physical Education*, 23 (4,Winter), 33-5.
- Bindhu, C.M. in Sudheehkumar, P.K. (2006). Job satisfaction and stress coping skills of primary school teachers. Online Submission, 8 Pages. Dostopno na svetovnem spletu dne 10. 11. 2008 na: <http://web.ebscohost.com.nukweb.nuk.uni-lj.si/ehost/detail?vid=3&hid=12&sid=54cd2013-941f-4800-980d-291739af6b08%40sessionmgr9&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#db=eric&AN=ED492585>.
- Blandford, S. (2000). Managing Professional Development in Schools. Education Management Series. London: Routledge.
- Blatnik Mohar, M. (1996). Stres pri učiteljih in ravnateljih – spodbuda ali grožnja? *Vzgoja in izobraževanje*, 27(2), 4-10.
- Blokland, J. (2008). Fight obesity earlier in life. Evropski parlament. Dostopno na svetovnem spletu dne 27. 08. 2008 na:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/066-29896-147-05-22-911-20080526IPR29894-26-05-2008-2008-false/default_en.htm

- Bolin, F. (1996). A study on teacher job satisfaction and influencing factors. *Education Research*, 2.
- Borg, M.G. in Riding, R.J. (1991). Stress in teaching: a study of occupational stress and its determinants, job satisfaction and career commitment among primary schoolteachers. *Educational Psychology*, 11(1), 59-75.
- Borg, M.G. in Riding, R.J. (1993). Teacher stress and cognitive style. *British Journal of Educational Psychology*, 63(2), 271-286.
- Brown, M. in Ralph, S. (1992). Towards the identification of stress in teachers. *Research in Education*, 48, 103-110.
- Cankar, F. (1985). Analiza nekaterih pedagoških lastnosti in kvalitet učiteljev telesne vzgoje. Magistrsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Chen, A., Liu, Z. in Ennis, C.D. (1997). Universality and uniqueness of teacher educational value orientations: A cross-cultural comparison between USA and China. *Journal of research and development in education*, 30(3), 135-143.
- Chang, K. in Chelladurai, P. (2003). Comparison of part-time workers and full-time workers: Commitment and citizenship behaviors in Korean sport organizations. *Journal of sport management*, 17(4), 394-416.
- Cimperle, J. in Vovko, A. (1987). Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej.
- Cushman, P. (2005). Let's hear it from the males: Issues facing male primary school teachers. *Teaching and Teacher Education*, 21(3), 227-240.
- Daniel, J. (1983). Job satisfaction of Physical education faculty in Ontario. *CAHPER Journal*, 49, 19-21.
- Davis, F. (1983). Predictors of overall job satisfaction among public school physical educators. Doktorska disertacija. ZDA: Univerza v Oregonu, Eugene.
- Depolli, K. (1999). Stres na delovnem mestu osnovnošolskega učitelja predmetnega pouka. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo.

- Dinham, S. in Scott, C. (1997). Modelling teachers satisfaction: Findings from 892 teaching staff at 71 schools. American Educational Research Association, Annual meeting, Chicago, March 24-28th.
- Dinham, S. in Scott, C. (2000). Moving into the third outer domain of teacher satisfaction. *Journal of Educational Administration*, 38, 379-396.
- Doecke, P.J. (1998). An Uncertain Future for Physical Education in Papua New Guinea. *ICHAPER. SD Journal*, 35(2), 11-16.
- Doupona Topič, M. (1994). Šport, spol in vzgoja. Magistrsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Doupona Topič, M. (1996). Socialno demografska struktura mater in očetov šoloobveznih otrok in njihov odnos do športa. Doktorska disertacija, Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Doupona Topič, M. (2004). Ženske in šport. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Fejgin, N., Talmor, R. in Erlich, I.M. (2004). Inclusion and burnout: Factors concerned with physical education teacher burnout in inclusive education. *Megamwt*, 43(3), 519 – 545.
- Ferligoj, A., Leskošek, B. in Kogovšek, T. (1995). Zanesljivost in veljavnost merjenja (Zbirka Metodološki zvezki, št. 11). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.
- Friedman, I.A. (1995). Student behavior patterns contributing to teacher burnout. *Journal of Educational Research*, 88(5), 281-289.
- Fuming, X. in Jiliang, S. (2007). Research on Job Satisfaction of Elementary and High School Teachers and Strategie to Increase Job Satisfaction. *Chinese Education and Society*, 40(5), 86-96.
- Gasar, S. (2001). Kako zmanjšati poklicni stres učiteljev? *Organizacija* 34(9), 577-586.
- Gordon, J.A. (1994). The Respectibility and Changing Image of Teachers as Seen by Teachers of Color. Annual Meeting of the American Anthropology Association. Atlanta, GA, November 30th.
- Graber, K.C., Locke, L.F., Lambdin, D. in Solomon, M.A. (2008). The landscape of elementary school physical education. *Elementary School Journal*, 108(3), 151-159.
- Gutmann, A. (1987). *Democratic Education*. Princeton University Press.
- Ha, A.S., Wong, A.C., Sum, R.K., in Chan, D.W. (2008). Understanding Teachers' Will and Capacity to Accomplish Physical Education Curriculum Reform: The Implications for Teacher Development. *Sport, Education and Society*, 13(1), 77-95.

- Hamar, P., Peters, D.M., Van Berlo, K. in Hardman, K. (2006). Physical education and sport in Hungarian schools after the political transition of the 1990s. *Kinesiology*, 38(1), 86-93.
- Hardman, K. in Marshall, J. (2000). The State and Status of Physical Education in Schools in International Context. *European Physical Education Review*, 6(3), 203-229.
- Hardman, K. (2007). Current Situation and Prospects for Physical Education in the European Union. Brussels, European Parliament. Dostopno na svetovnem spletu na: <http://www.europarl.eu/activities/expert/eStudies.do?language=EN>
- Harris, K.R., Halpin, G. in Halpin, G. (1985). Teacher characteristics and stress. *Journal of Educational Research*, 78(6), 346-350.
- International Charter for Physical Education and Sport (1978). General conference of the UNESCO. Pariz. Dostopno na svetovnem spletu dne 25. 8. 2008: http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13150&URL_DO=DO_PRINTPAGE&URL_SECTION=201.html
- Ivanko, Š. (2007). Raziskovanje in pisanje del; Metodologija in tehnologija raziskovanja ter pisanja strokovnih in znanstvenih del. Kamnik: Cubus Image.
- Jošt, B., Pori, M., Pustovrh, J. in Vest, A.L. (2001). Stališča slovenskih trenerjev do nekaterih vsebinskih vprašanj njihovega poklicnega delovanja. *Kinesiologia Slovenica*, 7(1/2), 23-29.
- Jurak, G., Kovač, M. in Strel, J. (2002). Razvojne smernice športne vzgoje. Priljubljenost športne vzgoje v primerjavi z drugimi šolskimi predmeti (str. 49-54). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
- Klecker, B. in Loadman, W. (1999). Male elementary school teachers ratings of job satisfaction by years of teaching experience. *Education*, 119, 504-513.
- Koustelios, A. (2001). Personal characteristics and job satisfaction of Greek teachers. *The International Journal of Educational Management*, 15, 354-358.
- Koustelios, A. in Tsigilis, N. (2005). The relationship between burnout and job satisfaction among physical education teachers: a multivariate approach. *European Physical Education Review*, 11(2), 189-203.
- Koustelios, A. (2005). Physical education teachers in Greece: are they satisfied? *International Journal of Physical Education*, 42(2), 85-90.

- Koustelios, A., Theodorakis, N. in Goulimaris, D. (2004). Role ambiguity, role conflict and job satisfaction among physical education teachers in Greece. *The International Journal of Educational Management*, 18, 87-92.
- Kovač, M., Starc, G., Strel, J. in Jurak, G. (2005). Kompetence učiteljev športne vzgoje in študentov Fakultete za šport. *Šport 3*, priloga *Športna didaktika*, 2-7.
- Kovač, M., Starc, G. in Doupona Topič, M. (2005). *Šport in nacionalna identifikacija Slovencev*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Kovač, M., Jurak, G., Starc, G. in Strel, J. (2007). *Šport in življenjski slogi slovenskih otrok in mladine*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo in Zveza društev športnih pedagogov.
- Kovač, M. in Novak, D. (2006). Učni načrt. Program osnovnošolskega izobraževanja - Športna vzgoja. Dostopno na svetovnem spletu dne 5. 12. 2008 na: http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni_sportna_vzgoja_obvezni.pdf.
- Kulinna, P.H., Silverman, S. in Deng, X. (1998). Relationship between Teachers' Attitudes and Actions toward Teaching Physical Activity and Fitness. Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Diego, CA, April 13-17.
- Kyriacou, C. in Sutcliffe, J. (1978). Teacher stress: prevalence, sources, and symptoms. *British Journal of Educational Psychology*, 48(2), 159-167.
- Macdonald, D. in Brooker, R. (1997). Assessment Issues in a Performance-Based Subject: A Case Study of Physical Education. *Studies in Educational Evaluation*, 23(1), 83-102.
- Markelj, N. (2008). The burnout syndrome in Slovenian PE teachers. Predstavljeno na 13. Kongresu ECSS na Portugalskem, Estoril, 9-12 julij.
- Masten, R., Žibret, V., Tušak, M., Tušak, M., Tkavc, S. in Svetina, M. (2008). Stres, izgorelost pri delu, zadovoljstvo z življenjem in zdravjem, motivacija ter odnosi v povezavi z delom. Človeški viri v slovenski vojski. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Mentz, K. in Westhuizen, van der P. (1993). Organizational Climate in Schools in White Communities in South Africa: A Validation of the OCDQ-RS. Annual Meeting of the American Education Research Association, Atlanta 12-16 April.
- Mok, M. in Flynn, M. (1997). Does school size affect quality of school life? *Issues in Educational Research*, 7(1), 69-86.

- Molan-Škof, M. (1995). Predstavitev izbranih poklicev s posebnimi psihičnimi zahtevami. *Zdravstveno varstvo*, 34(1-2), 29-34.
- Moreira, H., Fox, K. R. in Sparkes, A. C. (2002). Job motivation profiles of Physical Educators: theoretical background and instrument development. *British Educational Research Journal*, 28(6), 845-861.
- Muha-Sladoje, V. (2005). Stresne obremenitve pri delu osnovnošolskih učiteljev športne vzgoje. Magistrska naloga, Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Nicaise, V., Coggerino, G., Fairclough, S., Bois, J. in Davis, K. (2007). Teacher feedback and interactions in physical education: Effects of student gender and physical activities. *European Physical Education Review*, 13(3), 319-337.
- Oxley, J. (1998). *Education: Do most primary schools offer poor physical education?* London: Independent.
- Parkhouse, B.L. in Holmen, M.G. (1980). Differences in job satisfaction among suburban and inner - city high school physical education faculty. *Research Quarterly for Exercise and Sport (RQES)*. 51(4), 654-662.
- Petrovič, K. in Doupona, M. (1996). *Sociologija športa*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Phillips, B.N. (1993). *Educational and psychological perspectives on stress in students, teachers and parents*. Brandon: Clinical Psychology Publishing Company.
- Physical Education in Schools. Dostopno na svetovnem spletu, dne 31. 3. 2008 na: <http://www.americanheart.org/presenter.jhtml?identifier=3010854>.
- Reese, S.G. in Johnson, D.J. (1988). School size and teacher job satisfaction of urban secondary school physical education teachers. *Education*, 108(3), 382-384.
- Reese, S.G., Johnson, D.J., Campbell, Jr. in Wilburn, A. (1991). Teacher job satisfaction and teacher job stress: School size, age and teaching experience. *Education*, 112(2).
- Skerbinek, M. (1991). Kaj učitelji menijo o obremenjenosti njihovih učencev s šolskim delom in svoji lastni obremenjenosti? *Sodobna pedagogika*, 42(9-10), 579-584.
- Slate, J.R. in Jones, C.H. (2008). Effects of School size: A Review of the Literature with Recommendations. Dostopno na svetovnem spletu dne 12. 12. 2008 na: <http://www.usca.edu/essays/vol132005/slate.pdf>.

- Slater, R.O. (2008). American Teachers. What Do They Believe. Condensed from Education Next, 8, 46-52.
- Spector, P.E. (1997), Job Satisfaction: Application, Assessment, Cause, and Consequences, Sage, CA: Thousand Oaks.
- Stepišnik, D. (1968). Oris zgodovine telesne kulture na Slovenskem. Ljubljana: DZS.
- Strel, J., Jurak, G. in Kovač, M. (2003). Kako ocenjujejo učenci in učenke pomembnost športne vzgoje za življenje v primerjavi z drugimi šolskimi predmeti. Šport, 51 (2), 35-39, appendix.
- Škof, B., Zabukovec, V., Cecič Erpič, S. in Boben, D. (2005). Pedagoško-psihološki vidiki športne vzgoje. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Turan, S. (1998). Measuring Organizational Climate and Organizational Commitment in the Turkish Educational Context. Annual Meeting of the University Council for Educational Administration, Louis, MO, 30. 10. - 1. 11. 1998.
- Töremen, F. in Karakus, M. (2007). The Obstacles of Synergy in Schools: A Qualitative Study on Teamwork. Educational Sciences: Theory&Practise, 7(1), 639-645.
- Učni načrt za osnovne šole, nižje razrede sedemletk in višje osnovne šole. Ministrstvo za prosveto LRS, Ljubljana, 1948.
- Waddington, I., Malcolm, D. in Cobb, J. (1998). Gender Stereotyping and Physical Education. European Physical Education Review, 4(1), 34-46.
- Webb, L. in Macdonald, D. (2007). Dualing with gender: teachers work, careers and leadership in physical education. Gender and Education, 19(4), 491-512.
- Xiaofu, P. in Quiwen, Q. (2007). An Analysis of the Relation Between Secondary School Organizational Climate and Teacher Job Satisfaction. Chinese Education and Society, 40, (5), 65-77.

9. PRILOGA: VPRAŠALNIK

VPRAŠALNIK ZA ŠPORTNE PEDAGOGE (Zadovoljstvo in položaj športnih pedagogov ter status športne vzgoje na različnih šolah)

SPLOŠNI PODATKI

SPOL:	M	Ž
-------	---	---

(obkroži ustrezno)

STAROST V LETIH:	DO 30	30 DO 40	40 DO 50	50 DO 60	60 IN VEČ
------------------	-------	----------	----------	----------	-----------

(obkroži ustrezno)

DELOVNA DOBA V LETIH:	DO 10	10 DO 20	20 DO 30	30 DO 40
-----------------------	-------	----------	----------	----------

Delovna doba v šoli, kjer delam zdaj: _____ let.

ZAPOSLEN/A SEM:	ZAPOSLEN/A SEM:	DELOVNO MESTO:
a) na osnovni šoli	a) za polovični delovni čas	a) profesor športne vzgoje
b) na srednji poklicni šoli	b) za določen čas	b) učitelj v podaljšanem bivanju
c) na srednji strokovni šoli	c) za nedoločen čas	c) _____
d) na gimnaziji	d) _____	
e) na fakulteti		
f) _____		

(obkroži ustrezno)

MOJA STOPNJA IZOBRAZBE:	Srednja šola V	Višja šola VI	Visoka šola VII	Magisterij VIII	Doktorat IX
-------------------------	-------------------	------------------	--------------------	--------------------	----------------

(obkroži ustrezno)

ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA ŠOLI: _____; ŠTEVILO ŠP. PEDAGOGO V AKTIVU: _____.

Ravnatelj/ica je po izobrazbi: _____ (npr. prof. biologije).

VPRAŠANJA IN TRDITVE

1) UGOTAVLJANJE »KLIME« V ORGANIZACIJI, KJER DELATE

S pomočjo ocenjevalne lestvice izrazite svoje mnenje glede posameznih trditve (obkrožite ustrezno številko)!

	zelo slabo/a	slabo/a	včasih slabo/a, včasih dobro/a	dobro/a	zelo dobro/a
--	--------------	---------	--------------------------------	---------	--------------

Zaposleni na šoli, kjer delam, se med seboj razumemo pretežno...	1	2	3	4	5
Realizacija dogovorov na naši šoli je...	1	2	3	4	5
Obveščanje o uspehih sodelavcev in dijakov/učencev je ...	1	2	3	4	5
Vodenje konferenc in sestankov je ...	1	2	3	4	5
Razpoloženje je na naši šoli na splošno ...	1	2	3	4	5
Na naši šoli je za varnost učencev/dijakov in zaposlenih poskrbljeno ...	1	2	3	4	5
Ugled naše šole v okolju je ...	1	2	3	4	5
Možnosti za stalno strokovno spopolnjevanje je pri nas (na naši šoli) ...	1	2	3	4	5

	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtravno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
Na naši šoli cenimo delo svojih sodelavcev.	1	2	3	4	5
Dober delovni rezultat se na naši šoli hitro opazi in je pohvaljen.	1	2	3	4	5
Na naši šoli so vsi kolegi v aktivu enako obremenjeni.	1	2	3	4	5
Na naši šoli med seboj mnogo bolj sodelujemo kot pa tekmujemo	1	2	3	4	5
Na splošno je pri nas klima zelo slaba, negativna.	1	2	3	4	5

2) POLOŽAJ ŠPORTNE VZGOJE IN ŠPORTNEGA PEDAGOGA V ŠOLSLEM PROSTORU

S pomočjo navedene lestvice izrazite svoje strinjanje s posameznimi trditvami (obkrožite številke od 1 do 5)!

	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtravno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
Vodstvo šole se zaveda pomembnosti mojega dela z mladimi.	1	2	3	4	5
Družba (širša javnost) se zaveda pomembnosti mojega dela z mladimi.	1	2	3	4	5
Pri športni vzgoji je paleta vzgojnih učinkov največja med vsemi predmeti na šoli.	1	2	3	4	5
V zbornici smo vsi učitelji/profesorji enakovredni.	1	2	3	4	5
Vodstvo šole mi ni nikoli ponudilo razredništva.	1	2	3	4	5

Na naši šoli je športna vzgoja enakovreden predmet ostalim.	1	2	3	4	5
	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtravno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
Lik športnega pedagoga je na naši šoli cenjen.	1	2	3	4	5
Lik športnega pedagoga je v družbi in javnosti premalo cenjen.	1	2	3	4	5
Naša šola je prepoznavna po dosežkih na športnem področju.	1	2	3	4	5
Športni pedagogi so ponavadi zelo dobri razredniki.	1	2	3	4	5
Ko želim v zbornici kaj povedati, mi sodelavci radi prisluhnejo.	1	2	3	4	5
Vsi vzgojni predmeti so pri nas (v naši šoli) »manjvredni«.	1	2	3	4	5

3) ZADOVOLJSTVO V SLUŽBI – ODNOSI

Obkrožite številko, ki najbolj ustreza vašem mnenju!

	zelo nezadovoljen/na	nezadovoljen/na	srednje zadovoljen/na	zadovoljen/na	zelo zadovoljen/na
... z vodstvom...	1	2	3	4	5
... s sodelavci v aktivu...	1	2	3	4	5
... s sodelavci v zbornici...	1	2	3	4	5
... z ostalimi zaposlenimi (tehnični delavci in osebje ...)	1	2	3	4	5
... s svojim statusom v šoli (med vsemi zaposlenimi)...	1	2	3	4	5
... s svojim statusom v aktivu.	1	2	3	4	5
... z učenci/dijaki (vzgojno)...	1	2	3	4	5
... z učenci/dijaki (njihovim znanjem)...	1	2	3	4	5

4) OCENA SVOJIH SPOSOBNOSTI IN ZNAČILNOSTI

Pri vseh trditvah se odločite za eno izmed števil, ki najbolj ustreza vašemu mnenju!

Na splošno ocenite svoje zdravstveno stanje (poškodbe, okvare, stalne bolečine) ...	1 zelo slabo	2 slabo	3 včasih slabo, včasih dobro	4 dobro	5 zelo dobro
Verjetnost, da bom sposoben/a opravljati delo šp. pedagoga do upokojitve, je ...	1 zelo nizka	2 nizka	3 ne morem se odločiti/ ne vem	4 visoka	5 zelo visoka
	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtravno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
Za delovno mesto se mi ni potrebno bati (je dolgoročno zagotovljeno).	1	2	3	4	5

Demokratični stil vodenja ur je boljši od avtokratičnega.	1	2	3	4	5
V službo rad/a hodim (z veseljem).	1	2	3	4	5
Permisivna vzgoja (popuščanje) je popolnoma napačen koncept vzgoje.	1	2	3	4	5
Redno skrbim za svojo fizično kondicijo.	1	2	3	4	5
Za svoje delo sem ustrezno strokovno podkovan/a.	1	2	3	4	5
Živce imam že kar pošteno načete!	1	2	3	4	5
Vodstvo šole pogosto obveščam o nepravilnostih v zvezi z mojim delom.	1	2	3	4	5
	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtralno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
S svojo strokovnostjo in dobrim delom se trudim dokazati sodelavcem pomembnost športne vzgoje.	1	2	3	4	5
O uspehih na športnem področju se ponavadi ne hvalim pred ostalimi.	1	2	3	4	5

5) ZADOVOLJSTVO V SLUŽBI – POGOJI DELA

Obkrožite številko, ki najbolj ustreza vašem mnenju!

	zelo nezadovoljen/na	Nezadovoljen/na	srednje zadovoljen/na	Zadovoljen/na	zelo zadovoljen/na
... z delom, ki ga opravljam...	1	2	3	4	5
... z delovnimi pogoji...	1	2	3	4	5
... z možnostmi za stalno strokovno spopolnjevanje...	1	2	3	4	5
... z delovnim časom...	1	2	3	4	5
... z urnikom ...	1	2	3	4	5
... z normativi za skupine...	1	2	3	4	5
... s plačo(os.dohodek) sem	1	2	3	4	5
... z varnostjo na šoli...	1	2	3	4	5
... z možnostmi napredovanja v plačilne razrede in nazive ...	1	2	3	4	5
... z delom sindikata ...	1	2	3	4	5

6) RAZMERE V ŠOLSTVU

Obkrožite številko, ki najbolj ustreza vašemu mnenju o spodnjih trditvah!

	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtralno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
Napredovanja v nazive in plačilne razrede v šolstvu so dobro urejena...	1	2	3	4	5
Možnost zaposlitve v šolstvu bo v prihodnosti zelo majhna ...	1	2	3	4	5
Rad/a bi zamenjal/a službo znotraj šolskega sistema.	1	2	3	4	5

Rad/a bi službo izven šolstva.	1	2	3	4	5
Pri mojem delu je vsako leto več administracije.	1	2	3	4	5

7) PRIHODNOST

Obkrožite številko, ki najbolj ustreza vašemu mnenju o spodnjih trditvah!

	nikakor se ne strinjam	delno se strinjam	nevtrarno	večinoma se strinjam	popolnoma se strinjam
Inovativnost se na naši šoli ceni.	1	2	3	4	5
Naša šola ima jasne cilje in dolgoročno vizijo.	1	2	3	4	5
Za svoje dobro počutje lahko največ naredim sam.	1	2	3	4	5
Veliko se trudim za izboljšanje medsebojnih odnosov.	1	2	3	4	5
Pripravljen/a sem dodatno delati in vlagati več za skupne cilje.	1	2	3	4	5

Morebitna dodatna mnenja, pripombe, nasveti:

Prisrčna hvala!